

Kármelita misztika Történelmi vázlatok

Titus Brandsma

Kármelita miszticizmus Történelmi vázlatok

Tartalom:

Előszó Bevezetés 1. előadás: Illés lelkében és erejében 2. előadás: A Kármel remetéi 3. előadás: A muszlimok által fenyegetett Szentföldön virágzó rend 4. előadás: A Szűzanya testvérei 5. előadás: Új hajnal. A kármelita apácák. Boldog Soreth János 6. előadás: Szent Teréz. A misztikus élet növekedése 7. előadás: A mariánus "Doctor Mysticus" 8. előadás: Régi állomány új virágzása 9. előadás: A kármelita misztika apostolkodása Két záró gondolat.

ELŐSZÓ

Boldog Titus Brandsma, O. Carm.

Titus Brandsma (1881-1942) 1909-ben doktorált filozófiából a római Gregorián Egyetemen. Visszatérve hollandiai tartományába, szakterületét az oss-i kármelita diákoknak tanította. Amikor 1923-ban megalapították a Nijmegeni Katolikus Egyetemet, Titust meghívták a karra. A tárgya tanítása mellett előadásokat tartott a misztikáról is, különösen az alföldi misztikáról. Kezdeményezte a középkori misztikusok kéziratainak fényképgyűjteményét, amely ma értékes segítséget jelent a Nijmegeni Egyetem Titus Brandsma Intézetének hallgatói számára. Titust 1932-ben az egyetem rector magnificusává választották. Beiktatási beszéde, "Godsbegrip" (Isten fogalma), úgy hatott hallgatóságára, mint egy tapasztalt belátás, nem pedig pusztán tudományos gyakorlat, és ma is vonzó.

Brandsma sokat írt újságokban és népszerű folyóiratokban, valamint tanult folyóiratokban, de nem készített átfogó, szervezett érvelést tartalmazó műveket. Egy 1935-ben az Egyesült Államokban tartott előadókörút eredménye ez a szerény, tudományos igényesség nélküli kötet. Mindazonáltal ez volt az első kísérlet a kármelita lelkiség történelmi szintézisére. Titus érdeklődési köre sokrétű volt, többek között a Mária-áhitat, az ökumenizmus, a fríz kultúra, az oktatás és az újságírás. Ez utóbbi elfoglaltsága bizonyult halála alkalmának.

A holland kármelitáknak a nácizmushoz és annak helyi változatához, a holland náci párthoz való hozzáállásához nem fér kétség. Mindannyian egyformán elutasították az elnyomók politikai tanait, és néhányan börtönnel és halállal fizettek meggyőződésükért.

A holland kármeliták általában humorral és bátorsággal reagáltak a megszállás és a háború viszontagságaira. Titus Brandsmában a szenvedés a keresztény szeretet tökéletességében virágzott

ki. Karmelita testvérei körében Tituszt mindenki csodálta fáradhatatlan és változatos tevékenységeiért, de még inkább szerették vidám lelkületéért, készséges segítőkészségéért és szerény szeretetért. Hogy ezek a tulajdonságok mély keresztényi érettségről tanúskodtak, azt életének drámai befejezése is bizonyította.

Miután a németek 1940. május 10-én megszállták Hollandiát, a holland hierarchia John de Jong érsek vezetésével hamarosan nyílt konfliktusba került a nemzetiszocializmussal. A katolikusoknak kiátkozás terhe mellett megtiltották, hogy részt vegyenek a katolikus elveket sértő párttevékenységekben. Amikor a katolikus sajtónak utasítást adtak, hogy a náci PR-irodától származó híreket és hirdetések tegyen közzé, de Jong fellépett az utasítás ellen. Megkérte Tituszt, mint a katolikus sajtó lelki vezetőjét, hogy keresse fel a szerkesztőket azzal az utasítással, hogy álljanak ellen a náci propagandának. Kérése megfogalmazásakor az érsek nem titkolta a küldetés veszélyességét, amit Titus ugyanúgy megértett. A Gestapo árnyékában tizennégy újságot látogatott meg, mielőtt 1942. január 19-én őrizetbe vették. A scheveningeni börtönben őszintén és nyugodtan válaszolt a kihallgatásokra, nyíltan bevallva, hogy ellenzi a nemzetiszocializmust, mert az összeegyeztethetetlen katolikus hitével. A kihallgatását vezető Paul Hardegen százados kérésére Brandsma írásban is megfogalmazta, hogy a holland nép, és különösen a katolikusok miért ellenzik a nácizmust. Kihallgatásának eredményeként Hardegen jelentette feletteseinek, hogy Brandsma veszélyes az ügyre, és a háború idejére be kell zárni.

Scheveningenben Brandsma elmélkedő szelleme a béke és az öröm paradicsomává változtatta magányos celláját. Boldogan töltötte az időt imádkozással és írással, hogy egyedül lehetett Krisztussal. A börtönirodalom hosszú hagyományához hozzájárult (Az én cellám), sőt Avilai Szent Teréz életrajzába is belekezdett, a sorok között írva. Gyakran kinyomtatott és lefordított "Imádság Krisztus képe előtt" című műve [amely] a szerelmesek egyszerű és alázatos nyelvén szólal meg:

1942. március 12-én Tituszt áthelyezték Scheveningenből, és június 19-én a rettegett dachau koncentrációs táborban végezte. Ebben a pokolban a törekeny hatvanegy éves karmelita alig több mint egy hónapot élt ki, július 26-án halálos injekcióval végezték ki. Ez nem a hely, hogy hősiességeit leírjuk; elég, ha csak imádságos nyugalmát, derűs optimizmusát, szenvedőtársai támogatását, gyűlölködő kínzóinak őszinte szeretetét említjük.

E kegyetlen évek túlélőit Titus Brandsma hősiessége tanúi lettek. 1985. november 3-án a római Szent Péter-bazilikában az egyház a Boldog és Mártír címmel tüntette ki Titus Brandsmát.

Joachim Smet, O. Carm.

Titus Brandsma "Imádságának" előszava és fordítása a The Carmelites című könyvből vett részlet: A Kármel-hegyi Miasszonyunk Testvéreinek története, IV. kötet, Az újkori időszak 1750-1950, írta Joachim Smet, O. Carm. Carmelite Press, Darien, IL. 1985.

BEVEZETÉS

A karmelita misztika fejlődéséről és haladásáról szóló előadások, amelyeket Titus Brandsma tiszteletes, O. Carm., Ph.D., a Holland Katolikus Egyetem korábbi rektora, a misztika történetének professzora és ugyanezen iskola filozófiai karának dékánja írt, kétszeresen is üdvözlendőek. Először is, a karmeliták életéről és történetéről szóló, angol nyelven írt hiteles művek némileg ritkák; másodsor, a szerző a tárgyalt témában végzett sokéves kutató- és előadói munkássága révén kiválóan alkalmas arra, hogy megszólaljon. Az előadások a washingtoni Katolikus Egyetemen 1935. július 26-án tartott előadás továbbfejlesztése.

Jónak tűnik, ha Brandsma atya számos fontos következtetéséből néhány pontot kiemelünk, hogy kommentáljuk. Az első a karmelita rend alapítására vonatkozik. Brandsma atya a korai egyházatyákkal együtt abból indul ki, hogy Illés próféta volt minden eremita és vallásos élet alapítója és ihletője. Bármilyen eszményt is adtak hozzá más rendek és szerzetesek a nagy Kármel próféta által kínáltakhoz, a karmeliták úgy döntöttek, hogy megtartják Illést eszményképüknek és tanítójuknak, és mindig arra törekedtek, hogy saját életükben megvalósítsák az általa nyújtott példát. Soha nem ismertek el más tanítót. Azok közül, akik kezdetben a nagy Próféta utánzására törekedtek, egyedül ők maradtak hűek első eszményükhöz, és így minden joguk megvan arra, hogy Illés prófétát nevezzék meg alapítójuknak.

A második pont a Kármel-rend ima és szemlélődés szellemére vonatkozik. A tanult szerző rámutat, hogy tévedés Szent Terézre és Keresztes Szent Jánosra mutogatni a karmelita misztikus iskola kezdetén. E két szentet a lelki életre nevelték, és a Kármel enyhített szabálya szerint tettek vallásos hivatásukat. Ők tehát csak annak a rendnek a hagyományát folytatták, amelyben vallásos hivatásukat letették, és a Kármel szellemét adták át az utókoroknak, amelyet anyarendjükből merítettek. Az ima és a misztika szelleme tehát nem különbözik a két Kármel-rendben, hanem inkább ugyanaz, mivel egy forrásból fakad a két, egymás mellett folyó patak.

A harmadik pont Keresztes Szent János, a misztikus doktor írásainak máriás jellegével foglalkozik. Néhányan bírálták Keresztes Szent Jánost, és megpróbálták kimutatni, hogy írásaiban elhanyagolta a Kármel Szűzanyját, holott karmelitaként sokat kellett volna foglalkoznia vele. Szerzőnk bemutatja, hogy Szent János a Mária iránti áhítatot közös karmelita örökségként feltételezi. Ugyanolyan felesleges volt bővebben kifejteni azt, amit természetesnek vettek, mint azt, hogy az ember lélegzik. Megmutatja, hogy Szent János tanítása nem képzelhető el Mária, az Istenanya iránti odaadás nélkül.

ELIAS SZELLEMÉBEN ÉS EREJÉBEN

A Kármel hegye, a szemlélődő élet elvonulása, jellemzi Illés.

Ahogy a mindennapi életben, úgy a lelki életben is rendkívül fontos, hogy legyen egy ihlető modell, egy utánpótlásra alkalmas példa. A karmelita lelkiiségnek van egy ilyen modellje.

A Kármelita Rend a nevét a kezdetek szent hegyéről kapta. Azon a keleti földön, ahol minden hegynek megvannak a maga nagyszerű emlékei, a Kármel-hegynek van néhány a legszentebbek közül. A Kármel olyan név, amely a katolikus világ minden részén ismerős; olyan bensőségesen ismerik, mint semmi mást, és úgy tűnik, hogy természeti szépsége pontosan összhangban van kegyelmi asszociációival. Csendes körvonalai a Földközi-tenger vize fölé emelkednek, és csúcsáról a távolba nyúlik az Esdraelon nagy síksága, ahonnan a szemlélődő lélek a názáreti misztériumra tekint le.

A Kármel a szemlélődő ember természetes menedéke, és nem véletlen, hogy a Kármel lejtőin áll a Kármel-kolostor, a rend bölcsője. Az élet zűrzavara, a világ viharos tengere fölött áll; magánya túl van "az élet szeszélyes lázának" hatósugarán; Isten békéjébe burkolózik. Ilyen békét természetesen a Kármelhez kötünk, de vannak más, felkavaróbb és viharosabb asszociációk is. Illés nagy lelki harcának emléke még mindig ragaszkodik hozzá. Itt gyűjtötte össze egész Izráelt, és szemrehányásokat vágott a fejükhöz. "Meddig álltok meg két oldal között? Ha az Úr az Isten, kövessétek őt". Izrael itt lángoló szavakkal, mint egy égő fáklya, hallotta kihívását. De itt több volt ő, mint a kard prófétája, itt volt ő az első azok hosszú sorában is, akik lélekben és igazságban fogják imádni Istent. Életében tanítványok gyűltek köré, és megtanulták tőle az imádság és az Istennel való közösség mélységes titkait. Kettős szelleme átment Eliseusba, majd tőle a Próféták iskolájába, és így az idők folyamán Illés élete ezekben a remetéken folytatódott, akik mindig is a nagy példaképükben kerestek ihletet.

Amikor Európa a keresztiesek csatakiáltásától volt hangos: "Isten akarja", és a keresztiesek elindultak a szent helyek visszafoglalására, a Kármel volt az első között, amelyet visszaszereztek. Ott találták meg a régi szentélyek romjait, és azt mondják, néhányan közülük ott maradtak, hogy helyreállítsák a régi életet. János Phóka görög szerzetes 1177-es elbeszéléséből tudjuk, hogy a nyugati kereszties lovagok egyikét, Szent Bertholdot a szent próféta utasította, hogy gyűjtse össze a Kármel hegyén azokat, akik ott eremita életet éltek, és egyesítse őket közösségi életre; az évszám 1155 lehet. A próféta tehát a rend kezdeténél áll. Ennek bizonyítására nem annyira a történelmi kutatásokra támaszkodunk, mint inkább arra, hogy emléke és élete rányomta bélyegét a Rend életére. Mindig is ő volt a Rend nagy példaképe. Valójában olyan tartós volt a hatása, hogy Szent Jeromos "minden remete és szerzetes atyjának" nevezi. Paulinushoz írt levelében () utal Eliasra, . Hasonlóképpen, Cassian a konferenciáiban minden szerzetes nagy példaképeként mutat rá. Hasonlóképpen a már említett Phokasz tanúságtételét kiegészíti Jakab de Vitry tanúsága, aki Jean d'Acre püspöke volt, és jól ismert a remetéek körében. Ez 1221-ben íródott. Elmondja, hogy sok kereszties lovas maradt a Szentföldön áhítatuk miatt, hogy életüket Istennek áldozzák az Ő életével megszentelt helyeken.

Néhányan közülük, mondja, Illés próféta példája után a Kármel barlangjaiban laktak a próféta kútja és Szent Margit szentélye közelében. Nem gondviselészerű-e, hogy a Kármel-rend első szerzetesei, Illés utánpótlását szimbolizálva, a nevét viselő kút vizét itták?

Megemlíthetünk itt egy régi kéziratot is, a , amely a rend legrégebbi hagyományait tartalmazza. Valószínűleg a 13. század végén vagy a 14. század elején íródott, a szerzetesek nyugatra való szétszóródása után, de korábban sokkal korábbi időpontnak tulajdonították. Ez a könyv nála sokkal régebbi hagyományok feljegyzése, és a szerzetesek számára végleges és állandó útmutatónak szánták. Ebben azt olvassuk, hogy a Szentlélek által Illésnek adott útmutatásnak és a neki tett ígéreteknek kell a Kármelen élő remetek életében vezérlő elveknek lenniük. A szerzetesi életnek az ő élete és tapasztalata által kijelölt irányvonalakat kell követnie. Az ő kettős szellemét kell tükröznie, a tevékenység életét és az erény gyakorlását az egyéni vagy társadalmi tevékenységben. Ennek a kettős szellemnek hármasság értelme van.

Kettős szellem

Az első az Atya örökségének kettős része, az elsőszülött fiú része, a kiváltságos gyermekek része. A karmeliták a nagy próféta kiváltságos gyermekei, és tőle kérik az elsőszülöttek részét. De csak az kérheti ezt a kiváltságos részt, akinek szándékában áll a ház nemes hagyományainak fenntartása. Ha ilyen értelemben kettős lelkületét kérjük, akkor elsőszülött fiainak kell lennünk, és a lehető legjobban követnünk kell őt.

Ennek a kettős szellemnek van egy másik értelme is: nevezetesen a szemlélődő és a tevékeny élet csodálatos keveredése a nagy prófétában. Ő mindenekelőtt a nagy szemlélődő volt, de Isten sokszor elhívta őt a szemlélődésből a tevékeny életre, és Izrael történetében az ő helye az egyik legfáradhatatlanabb munkásként van meg. . Mindig visszatért a szemlélődő élet magányába. A karmelitáknak tehát szemlélődőknek kell lenniük, akik a tevékeny életből mindig visszatérnek a szemlélődéshez, mint hivatásuk magasabb és jobb részéhez.

A próféta kettős szelleméről azonban egy harmadik értelemben is beszélnek, mint az emberi erénygyakorlás és a misztikus élet isteni beáramlásának harmonikus egyesüléséről; a via és a . Ebben a harmadik értelemben vette át a rend régi intézménye az Illés kettős szellemét, és ezt a kettős szellemet kell kérnünk az égietől. Intézményünknek az ő kettős szellemét kell tükröznie; az egyéni vagy társadalmi tevékenységben az erények gyakorlásának életét, amely az imaéletre épül, és az elmélkedés folyamatos gyakorlásának életét, amelyet az egyszerűség aktív szemlélődése vagy ima koronáz meg, és azt a másikat, kimondhatatlanul magasabb szellemet: Isten misztikus, valóságos megtapasztalását, még ebben az életben. Ennek az aktív és a passzív szemlélődés egyesülésének kell lennie, az emberi törekvés és a misztikus élet Isten általi beáramlásának egyesülésének. Szüneteseinket és áldozatainkat, fáradozásainkat és gyakorlatainkat az imádságban és az erényben Isten az Ő szeretetének és nagyságának boldogító látomásával fogja megjutalmazni.

Így valóban mondhatjuk, hogy "Illés élete a rendi élet legrövidebb összefoglalása". De rögtön fel kell tennünk a kérdést: mik ennek a prófétai életnek a jellemzői?

Illés imaéletének hármass alapja

Amikor Illést tüzes szekéren elvitték a földről, Elizeus, hűséges tanítványa, kettős szellemének örökségét kérte tőle. A köpenyben, amelyet kapott, és amellyel beborította a vállát, Elizeus megkapta a kért örökséget. A próféta köpenye számára a bizonyosság jelképe volt, és az e köpeny által művelt csodákból a tanítványai megértették, hogy Illés szelleme szállt le Elizeusra. És ahogyan Elizeus Illés szellemében és erejében járt, úgy követték őt a tanítványai is. Ez ugyanaz a szellem, amelyet a Rend mindig is igyekezett folytatni tagjaiban. Mindig is a kettős szellem eszményét állítja eléjük, és a kettős korona ígéretét adja.

Az Isten jelenlétében való élet gyakorlása.

Az, hogy Illés a Hórékkal milyen fokú szemlélődésre emelkedett, akadémiai kérdés. Vannak, akik azt mondják, hogy szemtől szembe látta az Urat, ahogyan mi reméljük, hogy a mennyben láthatjuk Őt. Minden szellemi író a legkedveltebb misztikus látnokok közé sorolja Illést. A Hórékkal kapcsolatos élménye annak tükörképe volt, aminek a Tháboron kellett tanúja lennie, amikor a Megváltó átlényegült, és Mózeset és Illést együtt látták az Ő vakító dicsőségében. A Szentírás azt mondja Mózesről, hogy amikor az Istennel való beszélgetése után leszállt a Sínai-hegyről, arcán az isteni fényesség ragyogása és dicsősége terjedt el, úgyhogy a zsidók nem mertek az arcára nézni. Ugyanezt nem mondják el Illésről, de látjuk, hogy mintha egy másik világból, a mennyei udvarokból érkezett volna a zsidókhoz, és megjelenésekor kijelentette: Vivit Deus, in culus conspectu sto. Ez az imádságos életének alapja.

Ez az Isten jelenlétében való élés, ez az Isten színe elé helyezés az a tulajdonság, amelyet a Kármel gyermekei a nagy prófétától örökölték: *Conversatio nostra in coelis est* "A mi beszélgetésünk a mennyben van". Illés nem szállt fel a mennybe, hanem itt a földön a mennyben élt, és jámbor szívvel állt Isten trónja előtt: "Isten él, én az Ő színe előtt állok". Rafael arkangyal Tóbiáshoz intézett szavai emlékeztetnek Illés szavaira. Miután Azariás néven elkísérte Tóbiást, és biztonságban vitte őt az útjára, Isten angyalaként nyilatkozott meg. "Egyike annak a hétnek, akik Isten előtt álltak". "Valóban úgy tűnt, hogy veled eszem és iszom, de láthatatlan ételt és italt használok, amelyet az emberek nem láthatnak." Isten jelenlétének ez a felismerése a vallásos életben a legnagyobb jelentőséggel bír.

Mondanunk sem kell, hogy Isten jelenlétének ez a gyakorlata nem korlátozódik teljes egészében a Kármel-rendre. Ez minden lelki élet gyökere, és bár a módszerek különbözhetnek, minden lelki író a vallásos fejlődés lényeges elemeként határozza meg. A Kármelben azonban különleges helyet foglal el. Jelzésértékű, hogy az Isten jelenlétének gyakorlatáról szóló egyik legismertebb művet a párizsi Kármel egy egyszerű laikus testvére írta. Ő 1866-ban született és huszonöt éves korában halt meg. A könyv egy csekély terjedelmű mű, amely négy párbeszédet és tizenhat nagy jelentőségű levelet

tartalmaz. Halála után egy évvel adták ki, és nem sokkal később lefordították angolra. Azóta szinte minden nyelvre lefordították, beleértve az eszperantót is.

Napjainkban a Gyermek Jézus és a Szent Arc Kis Teréz a nagy példája az Isten jelenlétének e gyakorlatának, amely a Szent Arc iránti áhítatban fejeződik ki. Ez az áhítat mindig is jellemző volt nővére, Avilai Szent Terézre is. Sok régi templomunkban még mindig láthatjuk a Szent Arc iránti kármelita áhítat nyomait. Régi templomaink, Mainz és Frankfurt-on-the-Main szentélyének nagy zárókövére van festve a kép, amely a kórusra néz, és megfelelő szövegek veszik körül, emlékeztetve az imádkozókat, hogy Isten szemei mindig rajtuk vannak, és hogy felfelé kell nézniük a Szent Arcra.

A magány szeretete

De ha Illés a szemlélődés nagy típusa, mélyen az ősi törvény szívébe helyezve, akkor ő egyúttal nagy aszkéta is. És ebben a jellemvonásában találjuk meg imádságos életének második alapját, amely a magány szeretete, ahová mindig visszatér, és ahová Isten küldi. Mielőtt azonban ilyen bőségesen felruházta volna őt, Isten nagy lemondásokat követelt tőle. "A nagy remetét - mondja Szent Jeromos -, a magány szerelmesét Isten lelke vezeti a pusztába". Ott érti a zsoltáros szavait: Sedebit solftarius et tacebit et levabit se super se. "A magányos letelepszik ott, és nyugton marad, és önmaga fölé emeli magát".

Imádságos életének harmadik alapját a világtól való elszakadásában láthatjuk. Ha felemelkedik Istenhez, az áldozatvállalás árán történik. "Az Úr elhívta őt szülőhelyéről és saját népéből". És mint Urunk utána, ő is megízleli a magányos világ keserűségét.

Isten sok és nehéz módon próbára tette szolgáját. Követelte az együttműködését, de mindenekelőtt kérte a megkérdőjelezhetetlen hitet, az Isten Gondviselésébe vetett feltétlen bizalmat.

A világtól való elszakadás, beleértve a megaláztatást, az önmegtartóztatást és a szegénységet.

Valóban mondhatjuk, hogy a Próféta magas szemléletű élete nemcsak az összes erény gyakorlásán alapult, hanem az ima és az erény - a hősies erény - e gyakorlása és gyakorlása kísérte és követte látomásait és misztikus kegyelmeit. Ezek a misztikus kegyelmek Isten ingyenes ajándéka, de Isten nem adta őket anélkül, hogy ne kérte volna a nagy és hősies erényt mint emberi hajlamot és előkészületet.

A liturgikus és a szemlélődő ima kombinációja

De végül is az imádság a nagy próféta legfőbb jellemzője. Életét áthatja. Szent Jakab tehát azt tanítja, hogy ő a folyamatos imádság nagy példája. És Illés imájában a szóbeli és liturgikus imának az elmélkedés és a szemlélődés imájával - a szemlélődés kettős értelemben, aktív és passzív értelemben - való gondviselészerű egyesülését látjuk.

A liturgikus ima példáját is láthatjuk benne, hiszen Isten dicséretének éneklése fontos elem volt a próféták iskolájában. A "próféta" szónak az ókori törvényben tágabb jelentése volt, mint amit ma tulajdonítunk neki. Nemcsak arra használták, aki prófétált, akinek Isten ezt a különleges ajándékot adta, hanem arra is, aki másokkal együtt énekelte Isten dicséretét, általában naponta hétszer. Izrael történelmének egy korábbi időszakában, mint mondják, Saul a próféták közé tartozott, de nem abban az értelemben, hogy rendelkezett a prófétálás ajándékával, hanem abban az értelemben, hogy csatlakozott Isten dicséretének énekléséhez ezekben a különálló csoportokban. Illés volt a próféta a kifejezés minden értelmében. Nem egy helyen, hanem sok helyen volt iskolája és tanítványai, és valószínűleg meghatározott időpontokban vezette őket imádságban.

Tehát elmondhatjuk, hogy a liturgikus ima egy nagyon ősi hagyományból származik hozzánk, még ha másodlagos is az elmélkedés és a szemlélődés mélyebb imájához képest.

Rendünk nem a liturgikus imádság rendje, mint a régi keleti bazilita rend vagy a nyugati bencés rend, de a liturgikus imádságnak különleges megerősítése van a mi rítusunkban, és mindig magas helyet kell elfoglalnia az Istennel való életünkben. A Szabály együtt hív bennünket a kórusba, hogy közösségben, liturgikusan mondjuk az officiumot.

Szent Teréz a liturgikus imádság iránti szeretetében annyira átítatná azt szent gondolatokkal, hogy bizonyos értelemben ez is kontemplatív imává, a tevékeny szemlélődés imájává váljon. Az egyszerű és áhítatos karmelita liturgikus élet hatása és vonzereje mindig is nagy volt. A kontinensen több Kármel is ennek köszönhetően jött létre.

A kontemplatív élet növekedése a sivatagban az eucharisztikus táplálék által

A karmelita lelkeségre nagyon jellemző, hogy a lelki életet növekvő dologként fogja fel; és itt a próféta élete egy másik figyelemre méltó tanulsággal szolgál. A természeteshez hasonlóan lelki életünk is táplálékot igényel. A Szentírás elmondja, hogy Illés az Angyal által neki nyújtott misztikus táplálék erejével negyven nap és negyven éjjel gyalogolt a Hóreb hegyére. Itt megengedték neki, hogy lássa Istent. Lelki életünk, misztikus életünk vágyik arra a szent eledelre, amelyet Isten az Oltáriszentségben ad nekünk.

A Kármel iskolájában a misztikus szemlélődő élet az eucharisztikus élet gyümölcse. Az Oltáriszentségre, imádságos életünk forrására, Illés élete a legmarkánsabb típust nyújtja számunkra.

A neki kiszolgáltatót csodálatos kenyér tökéletes képe annak az eucharisztikus tápláléknak, amelynek erejében járjuk életünk útját itt lent.

A Szent Szentség különleges kultusza nem korlátozódott a Kármelre, de elmondhatjuk, hogy mindig is állandó és fontos része volt karmelita hagyományunknak. Karmelita kolostoraink sok esetben az eucharisztikus istentisztelet központjai voltak. Pazzi Szent Mária Magdolnát az vonzotta a firenzei Kármelbe, hogy a nővérek minden nap részesültek a szentáldozásban, ami akkoriban nem volt szokás. Szent Teréz számára nem volt nagyobb öröm, mint egy új templom vagy kápolna megnyitása az Úr lakóhelyeként. A Szabály előírja, hogy a karmelita közösség minden tagja naponta részt vegyen a szentáldozáson, és hogy a kápolna a kolostor közepén legyen, bármikor könnyen megközelíthető, és hogy a kánoni órákat a Szentség jelenlétében mondják el. Mivel koldulórendről van szó, templomai és kolostorai építészetükben egyszerűek és egyszerűek, de templomaik és oltáraik díszítésében nem írják elő a szegénységet. Ez figyelemre méltó eltérés más koldulórendek szokásától - például a kapucinusokétól, akiknek a szegénység szabálya még a szentélyre is kiterjed.

Röviden ilyen a Kármel eucharisztikus hagyománya; Illéssel együtt járunk ennek az isteni kenyérnek az erejében, és mivel imádságban szeretnénk Isten életéhez közeledni, mindig szem előtt kell tartanunk a Megváltó parancsát: "Ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok az ő vérének, nem lehet bennetek élet". Ahogyan Illésnek a sivatagi csodatevő kenyérben való részesülése a Hórebbe vezető útja során Isten szemlélődéséhez vezetett, ugyanúgy a Szent Eucharisztia is az Ő Szent Arcának szemlélődéséhez kell vezetnie bennünket. A Hóreb barlangjaiban Isten a szelíd, suttagó szél hangján szólt a prófétához. Az Úr nem a viharban, nem a földrengésben, hanem a szelíd szélben volt. Így kell tehát áldozás után az eucharisztikus fajok alatt és lelkünk mélyén szemlélődnünk; mert most Isten elmúlik.

A Kármel imaéletét irányító Istenanya látomása

Külön fel kell hívni a figyelmet Illés látomására a Kármelen. Ez a látomás a karmelita lelkeség máriás jellegének alapja.

A Kármel csúcsán a próféta hétszeres ima után meglátta a kis felhőhordozót, aki az esőt hozta, amely megszabadítja a kiszáradt földet. Nem szükséges e látomás hiteles magyarázatát adni. Mégis elmondhatom, hogy a Szentírás számos magyarázója ebben a felhőben a Szent Szűz előképét látta, aki méhében hordozta a világ Megváltóját. Nem ez az első alkalom, hogy a felhőt jelképként használják. A pusztában a szövetség lédáját borító felhő volt Isten jelenlétének jele. Számos olyan körülmény, amelyben ez a fajta felhő említésre kerül, Isten földre való leszállására és az emberek fiai között való lakozására vonatkozik. Azokból a körülményekből, amelyek között a próféta a hétszeres ima után látta a felhőt a tenger fölé emelkedni, arra következtethetünk, hogy abban az Isten Anyjának prototípusát látni - a megtestesülés misztériumának típusát - teljes összhangban lenne az Ószövetség prototipikus jellegével; annál is inkább, mivel a Szentírás kifejezetten említi ezt a látomást egy olyan próféta életében, aki a szemlélődés ilyen magas fokára emelkedett. Annyi mindenesetre bizonyos - és ezzel a karmelita imaélet vezérlő elveinek meghatározása szempontjából el is dől a

kérdés, hogy a Rendben Illésnek ezt a látomását mindig is a megtestesülés misztériumának prototípusának és az Istenanya távoli tiszteletének tekintették. És a karmeli hagyomány szerint e hit miatt épült a hegyen, a remeték barlangjai között a Szent Szűznek szentelt régi szentély. A rend áhítatában, a Kármel iskolájában ez a látomás sajátos helyet foglal el, és évszázadok óta úgy tekintenek rá, mint a kedvenc képre, amellyel a rend rá tekint. Elég elolvasnunk a Kármel-hegyi Szűzanya ünnepének kánoni óráit, hogy lássuk, milyen fontos ez a látomás a Kármel lelki életében. Egy külön előadásban többet fogunk mondani a kármelita lelkiség máriás jellegéről.

Az intellektuális és az affektív ima harmóniája -- Boldog közepszer

Végül meg kell jegyeznünk a próféta két nagy látomásának gondviselészerű összekapcsolódását a Kármelen és a Hórebén. Ez a két látomás szorosan összefügg. Az utóbbi az elsőnek a koronája, és azt adja, ami az elsőben még nem adatott meg. Miközben csodáljuk Illést, amint a Kármelen szemlélődve szárnyal a magasba, nem szabad elfelejtenünk, hogy volt egy emberi oldala is, és ezen az oldalon a legkevesebbek számára is elérhető köztünk. Tüzet hívott le a Kármelre és esőt a kiszáradt földre, de Jezábel, aki hajthatatlan volt gonoszságában, mégis rabságban tartotta Ákhábot és népét. Minden erejével és bosszúvágyával bosszút akart állni. És Illés, akit elöntött a félelem és a csalódás, kiöntötte lelkének minden nyomorúságát Isten elé: "Elég, Uram, kérlek, vedd el az életemet". Ebben az összefüggésben aligha tudjuk eltúlozni Isten Hórebén Illésnek adott kinyilatkoztatásának mélységes jelentőségét. Szeretnénk megjegyezni, hogy Illés látomása a Kármelen az elme megvilágosodásának, egy intellektuális kinyilatkoztatásnak, egy misztérium, a megtestesülés misztériumának feltárulásának jellegét hordozza. Igaz, hogy ebben a Kármelen látomásban nem hiányzik az akarat bizonyos vonzódása vagy vonzása, mert látjuk, hogy a prófétát ennek impulzusára Ákháb előtt elviszik Szamaria fővárosába. De ennek a vonzalomnak, az akarat e vonzásának ebben a látomásban nincs nagy jelentősége. Ez mindenekelőtt egy misztérium közlése. A hórebi látomásban azonban a próféta érezte Isten szellemét. Az első látomás a szó szoros értelmében intellektuális volt, a második az Isten szellemének a lehelete. Az utóbbi kiegészíti az előbbit. Az első után a Próféta, bár elméje a magasból megvilágosodott, még mindig gyengeség és csüggedés uralkodott el rajta, és azért imádkozott, hogy meghaljon. A másodikban megerősödött, megvigasztalódott és megbékélt. Ezek a látomások szorosan kapcsolódnak egymáshoz. A Kármel iskolájában tehát összhang van az elme értelmi megvilágosodása és a szív érzelmi szeretete között.

Míg Szent Bernát és Szent Ferenc iskolája a szerelem, a szeráfi szeretet iskolája, a dominikánusé pedig az intellektuális, addig a Kármel iskolája a boldog középutat, a kettő harmóniáját éri el. Bizonyára a Kármelben élők a lángból felfogták volna annak a szeretetnek és buzgalomnak egy szikráját, amely a nagy Prófétában égett. A tűz a szeretet legkifejezőbb szimbóluma. "Azért jöttem, hogy tüzet öntsek a földre". Ez a tűz volt az, amely beborította Illést, amikor a Szentírás tanúsága szerint tüzes szekéren felvitték a mennybe. Ebbe a szeráfi lángba burkolózva veszik el őt a földről. A Kármelnek mindig éreznie kell alapítója buzgalmának ezt az izzását. Ez Illés igaz követőjének a jele. Ez é minden karmelita szentben. Különösen Avilai Szent Teréz szeráf lelkében látjuk. A parázsló tüzek, amelyek "a vágyak e rendíthetetlen leányának" lelkében égtek, a Kármel legnagyobb tanúsága Illés szelleméről. Ezekben a nagyszerű lelkekben teljesedtek be a próféta szavai, amelyek a rend címerét körbeveszik: "Buzgalommal buzgólkodtam a Seregek Urának, Istenének".

De a Kármel iskolája figyelmeztet bennünket vezető alakjaiban, még Illés prófétában is, hogy soha nem szabad elfelejtenünk a szemlélődő élet szellemi alapjainak nagy jelentőségét: az elme megvilágosodását, az összes szellemi képességek gyakorlását. A képzeletbeli és értelmi elmélkedés és kontempláció által fel kell emelkednünk a szeretet vonzalmához, és tűzbe és lángba kell borulnunk. Még a Misztikus Doktor is -- mint később egy következő előadásban látni fogjuk -- emlékeztet a képzeletbeli és értelmi meditáció szükségességére, mert nem mindig tudunk a misztikus élet magasabb régióiba emelkedni. És Szent Teréz, ragaszkodva a szeretet szeretetéhez, a képzeletbeli és értelmi látás és elmélkedés útjára vezeti nővéreit.

Szeretnénk beszélni a nagy próféta életének apostoli jellegéről is, de az Ószövetségben elfoglalt helye elég világos ahhoz, hogy szemléltesse azt a buzgó apostoli szellemet, amely őt vezette. Ezt a szellemet követve a karmelita élet is mindig apostoli volt. A következő előadásban és különösen az utolsóban látni fogjuk a karmelita lelkiség apostoli jellegét. Azért említjük itt ezt az apostolkodást, hogy jelezzük, hogy a Kármel prófétájának élete ebben az életében is ösztönző és inspiráló volt, még az apostolkodás legmagasabb ideáljára is.

A Kármel fölött csoportosuló mélyvörös rózsza Illés jelképe

Végezetül szeretnénk látni a nagy Illés prófétát a Kármel kertjében, mint egy vörös rózsát, és nemcsak a nagy prófétát, hanem azokat is, akik követik őt, amint végigmásznak (az erény gyakorlásának szimbóluma) a hegyen, a Kármel barlangjain és barlangjain keresztül, tűzzel övezett övvel átfonva azt. Ezek a vörös rózsák a lángoló szeretet szimbólumai, amely Éliás és tanítványaiban ég. Ez lelki életük legfigyelemreméltóbb jellemzője. Ez az a tűz, amely által a prófétához és Avilai Szent Terézhez hasonlóan a tanítványok szeráfokká váltak. Mi mégis a rózsza szimbólumát választjuk - a mélyvörös bolyongó rózsát. Látom, amint szétterül az egész hegyen, és lánggra lobbantja az egészet. Az utolsó virág, amelyet ezeken az előadásokon a Kármel kertjében fogunk gyűjteni, nem más lesz, mint a mi korunkban virágzó rózsza, amely körbejárja a hegyet. Ez az utolsó virág a "Kis Virág" lesz, aki szirmait messze és szélesre szórva a végletekig fejlesztette a vörös rózsza szimbólumát.

Legyetek mindannyian olyanok, mint a Kármel mentén kúszó vörös vándorrózsák, égjetekek a szeretet tűzében, mint nagy példaképünk, Illés, szórjátok szét erényetek virágainak szirmait, mint a Kis Virág, azokon, akik veletek élnek.

A KARMELI REMETÉK

Kármelita keresztes lovagok

A görög szerzetes, Phokasz útleírása szerint Szent Berthold, "a kortól elfehéredett és papi méltósággal felruházott szerzetes 1155-ben érkezett a Kármelbe, épített egy kis kápolnát és összegyűjtött tíz testvért". Szabályt azonban nem adott nekik, mivel nem akart beavatkozni a

remeték szokásaiba, amelyek közöttük íratlan törvény erejével hatottak. Nehéz meghatározni, hogy ezek a szokások miből álltak; nagy vonalakban azonban két dokumentumban, amelyek kétségtelenül megtestesítik ezeket a szokásokat, láthatunk egy nagy vonalat. Az első a Szent Albert jeruzsálemi pátriárka által (ötven évvel később) összeállított szabály, amelyet Szent Bertold utódjának, Szent Brocardnak adott át. Azzal kezdődik, hogy kijelenti, hogy a már lefektetett alapokra épít, és céljával a már régóta kialakult élethagyományok írásba foglalását tűzi ki. A második dokumentum a már említett Institutio Primorum Monachorum, amely a remeték körében kialakult lélektan és életelvek összefoglalása. Nem kevésbé értékes, még akkor sem, ha csak a 13. században íródott.

Rendelés a magányban és elvonultságban való elmélkedő életre

Ez a két dokumentum szellemében és az általuk hangsúlyozott pontokban figyelemre méltóan hasonlít egymásra. Mindkettő az imádságot tekintve a rend alapvető életének, és egyetértenek az ennek megőrzésére vonatkozó rendelkezésekben. A korai szerzetesek elé állított eszménykép a magány és a világtól való elszakadás, mint az imaélet feltétele és biztosítéka. Lakóhelyüknek a sivatagokban kell lennie, távol a világ nyüzsgő életétől. Ezeket a helyeket ajánlják, mint amelyek a legmegfelelőbbek a magányukhoz, de a világtól való távolságtartás a világ nyüzsgő életétől kevésbé távoli körülmények között is megvalósítható. A Szabály azonban megköveteli, hogy a kolostor mindig kolostor legyen, és rendelkezései biztosítsák a békének és a csendnek azt a légkörét, amelyben a lélek Istennel közösséget vállalhat. Mindenkinek külön cellával kell rendelkeznie, amelyet a Szabály az egyén sajátos szentélyének tekint, és ahová mások csak súlyos okokból léphetnek be. A cellát a személyes áhítat és a bensőséges ima helyének tekintik. A különböző időkben kidolgozott konstitúciók mindegyike határozott és különös hangsúlyt fektetett a cellára mint az egyéni lélek szentélyére. Pazzi Szent Mária Magdolna megcsókolta cellája falát, miközben a Szent Bernátnak tulajdonított szavakat ismételte: "Ó áldott magány, ó egyedüli üdvösség", O beata solitudo, O sola beatitudo. A Kármelben nincsenek közös hálótermek, és a munkát nem végzik közösen, ha egyedül is lehet. Ha szükséges, van közös műhely, de a szabály ragaszkodik ahhoz, hogy a munkát csendben végezzék. Másrészt vannak olyan helyek, ahol a közösségi élet uralkodik. Van egy közös refektórium és egy közös helyiség a pihenésre. Ezekről a kivételektől eltekintve az életet a lehető legnagyobb mértékben a zárka visszavonultságában élik. Aki a Kármel szellemének megfelelően el akar jutni a szentségre és az Istennel való buzgóbb közösségre, annak szeretnie kell a magányt és a világtól való távolságtartást. A karmelita rend sajátossága, hogy bár a koldulórendek közé tartozik, a világban él az emberek között és aktív életet folytat, mégis megőrzi a magány és a világtól való távolságtartás iránti legnagyobb szeretetet, és a magányt és a szemlélődést tartja lelki életének jobbik felének.

Az aktív élet szükségessége

A Kármel Rendje azonban nemcsak szemlélődő. Az apostolkodás aktív élete nem idegen a Kármel szellemétől. Vannak idők, amikor a Kármel papjainak részt kell venniük az egyház aktív életében; amikor Istenért el kell hagyni Istent. Ez már akkor is benne volt, amikor a rend a koldulórend státuszát kapta. Ezentúl életének vegyesnek kell lennie. Még a szemlélődő élet leghevesebb szószólója, Nicholas Gallus generális atya, Szent Simon Stock utóda is vallja "Ignea Sagitta" című művében, hogy a Kármel remetéi nemcsak akkor (1275 körül), hanem már azelőtt is, amikor a

körülmények úgy kívánták, nemcsak celláikat, hanem kolostoraikat is elhagyták, és leszálltak a hegyről, hogy a tevékeny apostolkodás munkájának szenteljék magukat. Ez azonban kivétel volt, mivel a szabály előírta, hogy "a szerzetesek maradjanak celláikban vagy azok közelében, éjjel-nappal az Úr törvényén elmélkedve". *Maneant singuli in cellulis suis... die ac nocte in lege Domini meditantes, vel in orationibus vigilantes, nisi aliis lustis occasionibus occupantur, "kivéve, ha más törvényes munkával foglalkoznak".*

A domonkos és a karmelita eszménykép

A misztikus életben ez a szerzetesprédikátorok eszményének ellentmondásaként jelenik meg: *Contemplata aliis tradere*: amely Szent Tamás értelmezése szerint a lelki élet legmagasabb eszményét jelenti, a szemlélődés gyümölcsének másoknak való átadását a tevékeny élet által. Nem szabad ezt a két eszményt egymásnak ellentmondónak tekintenünk. mindkét út Istenhez vezet, és mindkettőből a hívők a legnagyobb kegyelmeket nyerik. Ezek a különböző vallási eszmények csak még inkább nyilvánvalóvá teszik az Egyház életének túlárado sokszínűségét.

"Mária a jobbik részt választotta, amelyet nem vesznek el tőle". Így szólt az Úr Mártához - Márta, akinek sok szolgálatot kellett végeznie, és aki panaszkodott, hogy nővére egyedül hagyta őt szolgálni. A Szent Egyház ezeket a szavakat Máriára, Isten Anyjára alkalmazza; és a Kármel Rend, amely oly kedves mennyei Anyjának, igazolja magának Mária szerepét az Egyház lelki életében. Igazán mondhatjuk, hogy a szemlélődő rendeknek mindig is a legsúlyosabb akadályokkal kellett szembenézniük az imaéletben. A Kármel ennek ellenére mindig is tanúságot tett a szemlélődés elsőbbségéről. A modern élet szinte minden körülményében elkerülhetetlen, hogy az aktív apostolkodás nagy követelményeket támasszon a Kármel iránt, és akkor a karmelita papok örömmel veszik át a domonkos szerzetesek jelmondatát. Ezt a tevékenységet mélyen a szemlélődésben kell gyökereztetniük, amely számukra a gyümölcsözőség egyetlen forrása és biztosítéka. Amikor erre szükség van, a Kármelnek megtiszteltetés és áldás lesz az ilyen apostolkodás. De soha nem szabad elfelejtenie, hogy a jobbik része a szemlélődés - a tevékeny életnek mindig másodlagosnak kell lennie. A Kármel első remetéi szerették a magányt. A harcok zaja és zűrzavara után a világból a Kármel barlangjainak csendjébe vonultak vissza, hogy ezentúl életüket teljes egészében Istennek szenteljék. Illéssel együtt megismerték a pusztaság veszélyeit, és remélték, hogy a Szent Hegyen megtalálják Istent. De szinte azonnal azt látjuk, hogy szétszóródtak a világban, kolostorokat alapítottak és apostoli munkát végeztek. Nicholas Gallus nyugodtan mondhatná, hogy ezt ritkán tették, de a szükségszerűség szorításában igenis foglalkoztak ilyen jellegű munkával, és ezt nem tekintették a Szabály ellen valónak.

A választóvonal meghúzásának nehézségei

Nehéz megmondani, hogy mikor merül fel ez a szükségszerűség, de a Szabály korlátokat sugall, amikor a *justa occupatio*-ról beszél, mint a magányos élet egy időre való elhagyásának okáról. Voltak olyan időszakok, különösen a Rend nyugati alapításának első századaiban, amikor az egyház sürgős szükségleteit elhanyagolták a szemlélődő eszmény kedvéért. Máskor a szemlélődés szelleme

elveszett a túl nagy aktivitásban. E két élet összekapcsolása még Szent Teréz számára is nehéz problémát jelentett, aki a maga reformjában nehezen tudott választóvonalat húzni. Keresztes Szent Jánost gyakran találjuk, amint elhagyja celláját, hogy a szegényeknek hirdesse az evangéliumot. A reform legelején a református rend többsége olyannyira sűrűnek tartotta a missziós munkát, hogy misszionáriusokat küldtek ki kolostorok alapítására azokba a vidékekre, ahol a szemlélődő élet gyakorlása lehetetlen volt. Azoknak, akik ellenezték a missziós munkát. Szent Teréz az Alapítvány könyvében ezt mondja: "A magányban, mondhatják egyesek, kevesebb alkalom adódik Isten megsértésére, és a tisztaságot könnyebben meg lehet őrizni. De amikor az engedelmesség vagy a szeretet megkívánja, hogy alkalmakkal kockáztassunk, a szeretet sokkal világosabban tör elő, mint a magány mélyén... . Higgyétek el, sokkal nagyobb nyereséget érünk el, és ez összehasonlíthatatlan, még akkor is, ha több hibát követünk el és kisebb veszteségeket szenvedünk el" (Szent Teréz, Alapítványok, V. fejezet; Pourrat, 178).

A szemlélődő élet apostolkodása

A legfontosabb azonban, amit nem szabad elfelejteni, hogy a Kármel iskolája, miközben a lelkek gyógyítását értékeli a legmagasabbra a világban, nem feledkezhet meg arról, hogy egy magasabb rendű hivatásra van hivatva. Illés egy intenzív tevékenységgel teli élet közepette az imádság életére volt hivatott, mégis ő az Ószövetség egyik legnagyobb prófétája. Élete és imádsága arról árulkodik, hogy az imádság volt életének ereje. Így a karmelita szemlélődő imádsága a tevékeny apostolkodás ereje is. A szemlélődő lélek hatása nem marad el az apostolkodásban. Krisztus misztikus Testében -- ezt az utolsó előadásban még világosabban látjuk -- a szemlélődő imák és áldozatok nagy értékű szövet képviselnek. Nincs tehát a szemlélődő élet és a tevékeny élet ellentéte. Az előbbi az utóbbi nagy támasza. A misztikus élet a legmagasabb értelemben apostoli. Aktivitás nélkül a legnagyobb befolyással bír. Avilai Szent Teréz, de Pazzi Szent Mária Magdolna és különösen a kis Lisieux-i Szent Teréz tanít minket az imádság apostolkodására. Sok Kármel a missziós munka igazi központjának számít, nem tevékenységük, hanem szemlélődő életük miatt.

A misztikus élet iránti szeretet jellemző

Figyelemre méltó, hogy már a rend nyugati alapításának első századában is nagyon világosan körvonalazódik a misztikus élet, ahogyan azt már kifejtettük, és ezzel együtt ez a megkülönböztetés. A Kármel így foglalja el sajátos helyét az Egyházban. Talán ebben a különleges kegyelemben, amelyet a rend misztikus életére való tekintettel kapott, hivatásának megerősítését láthatjuk. A rend kiváltsága, hogy példaképként és példaként tisztelheti az Ószövetség nagy prófétáját, és életét a Kármel iskolájában megélt élet kifejeződésének tekintheti. A Kármel erre a modellre építette saját iskoláját, amely a szemlélődésben látja a legmagasabb eszményt. "Mindnyájan, akik a Kármel-hegyi szent ruhát viseljük, az imádságra és a szemlélődésre vagyunk hivatottak; ott van első intézményünk helye, a Kármel-hegyi szent atyák neméhez tartozunk, akik oly mély magányban és a világ teljes megvetésében keresték a kincset, a drága gyöngyöt, amelyről beszélünk. És mégis kijelentem nektek, hogy közülünk nagyon kevesen készülnek arra, hogy a Megváltó kinyilatkoztassa nekik" (Belső vár, Ötödik kúria, I. kápt.).

A Mater Spiritualium és a Doctor Mysticus, Szent Teréz és Keresztes Szent János, ennek az iskolának a lelki életében a nagy mesterek. Ők a Kármel misztikus életének nagy példaképei és a legismertebbek. De e nagy, kiemelkedő személyiségek mellett a misztikus íróknak, férfiaknak és nőknek olyan nagy száma van, hogy a Kármel első helyet foglal el a lelki élet írói és vezetői között. A rend ősi története azt mutatja, hogy ez a különleges kiválasztottság a misztikus életre már a kezdetektől fogva megmutatkozott, és a rend állandó eszménye volt, jóval azelőtt, hogy Szent Teréz és Keresztes Szent János véghezvitték azt a reformot, amely a szemlélődést ilyen előtérbe helyezte.

A szemlélődő élet kettős vége: Aszketikus és misztikus

Ebben az iskolában a helyesen így nevezett misztikus élet fenntartás nélkül Isten tiszta ajándéka. Mindazonáltal a karmelita élet céljaként van kitűzve, mint az a dicsőség, amellyel Isten megkoronázhatja életünket itt lent. Ebből következik, hogy a karmelita lelkiiségnek arra kell törekednie, hogy a léleknek ezeket a magasztos hajlamokat hozza létre, amelyekkel csak Isten ezen ingyenes ajándéka összeegyeztethető. Igaz azonban, hogy semmilyen hajlam, bármilyen tökéletes legyen is, nem követelheti ezt az ajándékot jogként. Ez mindig Isten ingyenes ajándéka marad. A misztikus életnek erről a sajátos aspektusáról sok vita folyt a teológusok között, és ez szorosan összefügg azzal a kérdéssel, amelyre különböző válaszokat adtak, hogy van-e különleges kiválasztottság vagy hivatás a misztikus életre. Ebben a kérdésben nagyon eltérő véleményekkel találkozunk. Egyesek nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy a misztikus élet Isten különleges ajándéka, és mint ilyen, nem a hivatás tárgya. Mások tovább mennek, és azt mondják, hogy nem is vágyhatunk ilyen kegyelemre, és nem is imádkozhatunk érte. Egy ilyen nézet szerint nem lehet felkészülés a misztikus állapotra, és nem lehet kérdés a megfelelő hajlam sem; és bár ez az iskola elismeri a "fogékonyságot", mégis kijelenti, hogy ez a fogékonyság semmit sem nyom a latban, mert Isten úgy adja ajándékait, ahogyan akarja, és emberi erőfeszítés nem növelheti vagy fokozhatja ezt a fogékonyságot. Ez az Oratio Infusa iskolája, amelyben a fő hangsúly a misztikus kegyelemre mint ingyenes ajándékra helyeződik. Ezzel ellentétes álláspontot képvisel az Oratio Acquisita iskolája, amely inkább az emberi tevékenységet helyezi előtérbe, és néha olyan kifejezésekkel, amelyek azt sugallják, hogy Isten, akit nagylelkűségben nem lehet felülmúlni, kénytelen lenne megadni ezt a kegyelmet azoknak, akik minden erőfeszítést megtesznek, hogy méltóvá tegyék magukat rá. Mivel ez a kegyelem a lelki élet törvényes koronája, az a tény, hogy nem mindenkinek adatik meg, nem annak bizonyítéka, hogy nem akarja megosztani minden emberrel. Hanem csak annak, hogy kevesen tették magukat méltóvá rá.

Az Oratio Infusa és az Acquisita kombinációja: Boldog közepszer

A Kármel iskolája, legalábbis reprezentatív tagjaiban, a két véglet közötti boldog középutat tartja szem előtt. A rend szellemére vonatkozó ősi dokumentum szerint a misztikus közösség e magas állapotának elérése minden karmelita céljaként szerepel, és mindenki köteles életét e magasztos eszményhez igazítani, ugyanakkor azonban ragaszkodik a misztikus kegyelem szabad jellegéhez. Szent Teréz a maga mesteri módján írja le, hogyan épül a kegyelmi élet természetes alapokra. A kegyelmi élet még a legmagasabb fokon is beleöltődik a természetesbe, és ennek lendülete alatt az egész emberi személyiség a legteljesebb érettségig növekszik. Megmutatja, hogy az emberi

természetet Isten "fogékonysággal" teremtette a kegyelem e magasztos állapotaira, másrészt azonban az erények gyakorlásának és az aktív szemlélődésnek meg kell előznie, kísérnie és követnie kell a misztikus élményt. Ezért, miután dicsőséget ad Istennek mint minden ajándékot adónak, különös hangsúlyt fektet az ima és az erények gyakorlására. Hadd mondjam el, mennyire örülök, hogy a Rend lelki életének ezt az elképzelését elétek tárhatom. Ez a Kármel állandó hagyománya. Már a kezdetekben megtaláljuk. Ez az "Első szerzetesek intézményének" lelkiisége. A karmelita életnek kettős célja van. Az elsőt fáradtságos és erényes erőfeszítéseinkkel érzük el, az isteni kegyelem segítségével. Ez abban áll, hogy Istennek szent szívet ajánlunk fel, amely mentes a bűn tényleges foltjától - a másik Isten ingyenes ajándékaként, ex mero Dei dono, nemcsak a halál után, hanem még ebben az életben is közli velünk, és abban áll, hogy valamilyen módon a szívben megízleljük és elménkben megtapasztaljuk az isteni jelenlét erejét és a magasból jövő dicsőség édességét.

A Kármel, napjaink gyermekeivel ellentétben, nem fél a misztikus élettől. A rend szelleme nem úgy tekint rá, mint ami erőszakot tesz a természeten, hanem tudja, hogy a természet végső soron erre a tökéletességre hivatott. Nem is a misztikus út az egyetlen út. A nagy szentséget misztikus kegyelmek és kegyelmek nélkül is el lehet érni. Ez számos szent életéből kitűnik. A Kármelben élőknek elég, ha Isten jelenlétében, szerető alázatban élnek, megelégedve azzal, amit a jó Isten küldhet. Az időnek és a helynek nincs nagy jelentősége. Néha a földön, Isten kertjében a virág teljes pompájában virágozik, de legtöbbször csak bimbóvá érik. A mennyben azonban Isten minden virága kinyílik a Nap dicsőségében. Ha a jó Isten, mint egy jó kertész, egyeseket itt, másokat pedig a későbbiekben hoz tökéletességre, az az Ő saját titokzatos választása.

Tehát ismét hangsúlyozzuk, hogy a Kármel iskolája megköveteli a felkészülést, a legnagyobb erény gyakorlását. Életünknek rendezettnek kell lennie, a rend célja felé kell orientálódnia.

Közös út: Jellemző erények

Hogy jobban megértsük, miben áll ez a felkészülés, tekintsünk át röviden három pontot, amelyet Szabályunk hangsúlyoz. A bevezetés emlékeztet bennünket arra, hogy a Szabályban foglaltak közül sok minden közös mindazokban, akik a három fogadalommal kötelezik magukat arra, hogy tökéletes életet éljenek.

Tisztaság

De külön kiemeli a tisztasági fogalmat. Igaz, hogy kezdetben az engedelmisségi fogalmat úgy értelmezték, hogy az tartalmazza a másik kettőt. Az engedelmisség olyan erény, amely hallgatólagosan tartalmazza az összes többi. De ezen erények között van egy, amelyiknek különleges dicsősége van, és a Szabály a Tisztaságot emeli ki, hogy kiemelve kiválóságát. Isten szolgálatát - mondja - tiszta lelkiismeretnek és tiszta szívnek kell jellemeznie. A Rend jó példaképének az Istenanyát, a Szűzek Szüzét tekinti. A kármeliták öltözködési szertartásán a fehér köpenyt azzal a figyelmeztetéssel öltik magukra, hogy az mindig a Bárány szeplőtelen követésére emlékeztessen.

Emlékezés

A Szabály által hangsúlyozott második pont a csend és az elmélkedés, mint az imádságos élet szükséges feltétele. Az aktív emlékezés, amely által Isten jelenlétébe helyezzük és ott tartjuk magunkat, mindig is az Istennel való közösség alapvető előkészítésének számított a misztikus életben. Ahogy a próféta nem a viharban, hanem a lágy szellőben hallotta meg Isten hangját, úgy a lelki ember szívét sem szabad, hogy a vihar megrázza, hanem saját bensőjének csendjében kell Isten hangjára figyelnie. A Rend konstitúciói mindig is ezt hangsúlyozták. A lelki emlékezés visszaszerzése mindig is minden reform első lépése volt.

Lelki páncélat

Harmadszor, hadd emlékeztessen önöket a Szabály harmadik fejezetére, amely oly élénken idézi fel a keresztes hadjárat szellemét. Ez a bizonyos fejezet tele van a harc zajával. De már nem a szaracénok elleni harcról van szó, hanem saját lelkünk szent földjének egy sokkal szörnyűbb ellensége ellen. Azt ajánlja, hogy csatoljuk fel a hat darabból álló lelki páncélt. Az első a tisztaság cinktúrája, amelyet bűnbánatban és erkölcsönkításban kell felöltetni. A megmételtyezés alatt nemcsak a testi vezeklést érti, hanem akaratumknak Isten akarata előtti meghajlását is, mint a szív tisztaságához vezető legközvetlenebb utat. Az Ő akaratában, mondja Dante, van a mi békénk. Akaratumk egyesítése Isten akaratával folyamatos erőfeszítést jelent önmaga legyőzésére. Ezért beszél a Szerartás az övről, mint láncról, amely összeköt bennünket, és arra késztet, hogy más vezessen bennünket.

A lelki páncél második darabja, a mellvért a harcos legéletbevéágóbb részét védi. A mellkasodat szent gondolatokkal kell védeni. Ezeknek kell betölteniük a szívedet, belülről megerősíteni és megvédeni, mint egy áthatolhatatlan páncéllal. Az igazságosság mellvértje a harmadik darab, amit felvesszünk. Nehéz páncélban járni, de a könnyebbség a gyakorlással jön. Krisztus igazi lovagjaiként kell viselnünk a páncélunkat, nem szabad szégyent hoznunk a fegyverzetünkre. Azzal a tudattal kell viselnünk a szokásunkat, hogy az jelzi, hogy Őt követjük, aki Isten.

Aztán a hit pajzsát. Csak az élő hit tarthat meg minket a támadással szemben. Élő hit nélkül hivatásunk értelmetlen. Hitünk minden erőnk forrása. A hit az, amely életünk célját és irányát adja. A félhit keveset érhet el. Az élő hit azonban teremő és kimeríthetetlen erő- és energiaforrás.

Az ötödik darab az üdvösség sisakja, a remény és a bizalom szimbóluma. A sisak megvédi a fejét -- vele felegyenesedett fejjel járhatunk, és semmilyen félelem nem győzhet le bennünket.

De a páncél azért van, hogy megvédjen bennünket; a harchoz fegyverekre van szükségünk. Kardnak hatodszor, Isten igéje van a miénk. Ennek a szívünkben és az ajkunkon kell lennie. Mindent az Ő nevében kell tennünk. Isten szent neve az a jelszó, amelyet a mi Szabályunk adott nekünk.

A két zászlós példázatán keresztül Szent Ignác arra tanította tanítványait, hogy az életet harcban lássák; a nagy vezér követése a legnagyobb ügyért. Ugyanezt a gondolatot tartalmazza a Szabály általunk vizsgált fejezete is. Mert ha a rend szellemiségét szerénység és egyszerűség jellemzi is, a keresztes lovagok magasrendű és lelkes lovagiasságát is öröklí. Ebben nincs semmi durva és militarista, hanem az igazi lovag kegyes lovagiassága, aki kardját az Úrnője oltárára teszi, hogy szeretettel és egyszerűséggel vállalja a legalacsonyabb szolgálatokat, amelyeket az asszony kérhet.

Karmeliták, szorgos méhek

Vitry Jakab a Kármel kontemplatívait szorgos méhekhez hasonlította. A nagy mocsarak fölött repülnek mézet keresve. Távol az élet porától és piszkától, a hűvös és nyílt tereken gyűjtik mézészletüket. A világiak számára ez száraz és barátságtalan hely, de számukra a sivatag rózsaként virágzik. Kora ősszel e lápokon minden kis kenderág királyi ruhát ölt magára, és a durva helyek a bűnbánat lila jelképében ragyognak végestől végig. Mélyen ezekben az apró csengettyűkben rejlik a méz. Hát nem tökéletes képe ez a mi életünknek? Életünk őszi lápvidékén virágzik mind a számtalan ág, mindennapi körforgásunk egyszerű, a szeretet és a bűnbánat jegyében végzett kötelességei. Mézben gazdagok. Így hát, mint a szorgos díjak, építsük fel lelki tárházunkat mindennapjaink cselekedeteiből.

A SZENT FÖLDÖN VIRÁGZÓ REND

Muszlimok által fenyegetve.

A keresztes lovagok nagy lelkesedéssel kezdték meg a keresztes lovagok próbálkozásait, hogy a szent helyeket visszaszerezzék a hitnek. Próbálkozásaik eleinte sikerrel jártak, de az első nagy lendület gyengülésével az arabok visszatértek azokra a helyekre, ahonnan elűzték őket, és csak nehezen sikerült a fő helyeket két évszázadon át keresztények kezében tartani.

A 12. században és a 13. század elején a Kármel-hegyi Boldogságos Mária Szerzetesek új rendje elterjedt az egész Szentföldön és Szíriában.

Ebben a rövid áttekintésben lehetetlen részletesen bemutatni a rend történetét a származási országban, de gyors növekedéséből arra következtethetünk, hogy kezdeteit intenzív lelki tevékenység jellemezte. A főalak szentsége merészen kiemelkedik, és bár életükről csak néhány részletet ismerünk, a hagyomány feljegyzi az általuk kiváltott tiszteletet.

De nehézségek következtek, és néhány kolostort a kihalás fenyegette. A harmadik generális, Szent Cirill alatt a bajok egyre fokozódtak, és a helyzet egyre rosszabbra fordult. Szent Cirill, a nagy hitű és

személyes szentségű ember, látta, hogy az üldözés vihara kitör. Nem csüggedt, és feljegyezték, hogy Isten megnyugtató látomásokat adott neki a Kármel-hegyi Szűzanyáról és a rend és az egyház jövőbeli győzelméről. Így az anyagi romlás és pusztulás ellenére a szent továbbra is örömmel és bizalommal tekinthetett az Úrra, és testvéreinek támasza lehetett a megpróbáltatások idején.

Nehéz helyzet.

De a növekvő veszélyek és a muszlimok egyre erősödő támadásai miatt ez a bizalom nem volt könnyű. Egymás után gyújtották fel a kolostorokat, a szerzeteseket pedig elűzték vagy meggyilkolták. Nagyon hamar azok a szerzetesek, akik közül sokan Nyugatról érkeztek, kénytelenek voltak megfontolni a szülőföldjükre való visszatérést. Néhányan közülük már el is indultak, hiszen a 13. század elején Kölnben és más helyeken találunk kármelita szerzetesek alapítványait. Ezek a korai menekültekből álltak, akik kénytelenek voltak elhagyni Keletet, mielőtt az 1237-ben a Kármelről szóló generális káptalan végül úgy döntött, hogy lehetetlen ott maradni.

A rend csodálatos áttelepülése Európába.

Szent Cirill próféciája csodálatosan beteljesedett. Rövid időn belül, mondjuk úgy, hogy tíz év alatt a Rend fő része átkerült Keletről Nyugatra. Hogy milyen gyorsan történt ez a változás, azt jól mutatja az a tény, hogy bár a rend nagy anyaháza még mindig a Kármelben volt - a rend legtisztelteméltóbb hagyományainak bölcsőjében -, 1245-ben a kenti Aylesfordban tartották a generális káptalant. Ez volt a Rend első nyugaton tartott generális káptalanja. Ezen a káptalanon választották meg azt a generálist, aki nagy hatással volt a rend nyugati fejlődésére.

A Gondviselés által felemelt Szent Simon Stock.

Ez volt Szent Simon Stock. Eredményeinek nagysága a nagyok sorába emeli. Még életében elvégezte az új körülményekhez való alkalmazkodás hatalmas munkáját, és a Rend olyan formát és irányt kapott, amely a következő évszázadok során kevés változtatásra szorult. A gondviselés úgy hozta, hogy a szükség hívta őt elő. Teljesítményei nemcsak energiát, hanem nagy szentséget is igényeltek. Nemcsak a terjeszkedés, hanem ami még fontosabb, a megszilárdulás képességével is fel volt ruházva. Elhagyta Angliát, hogy részt vegyen kolostorok alapításában Kölnben, Haarlemben, Brüsszelben és Franciaország több városában. Sokszor utazott, hogy a Szentszékkal konzultáljon a rend ügyeit illetően. Egy valóban eredményekben gazdag élet után 1265-ben halt meg Bordeaux-ban. Húsz évig irányította a rendet. Maradandó érdeme, hogy abban a nehéz időszakban fegyelmet és rendet teremtett, és olyan tevékenységre ösztönzött, amely nem sértette az imaéletet és a rend eredeti szellemét. A Regulának IV. Innocentus által szentesített kiigazítása olyan tökéletesen összhangban volt a Kármel hagyományos szellemiségével, hogy Szent Teréz elfogadta azt a rend igazi életének megtestesítőjeként. Szent Teréz ezt az enyhített szabályt és nem a korábbi szabályt használja reformjában. Ez már önmagában is nagy elismerés Szent Simon lelki zsenialitása előtt.

A kármeliták Európába érkezése ebben a különleges időben volt időszerű. Egy új ébredés kezdetén volt, amelyben nagymértékben osztozniuk kellett, és amelyet befolyásolniuk kellett. Eredeti elemet hoztak magukkal abban, hogy a koldulórend státuszának felvétele révén mégis megőrizték mélyen szemlélődő jellegüket. Ebben az időben egyre inkább megjelenik a misztikus élet apostoli jellege. Már ismerős a példa, amikor a nagy kontemplatívák elhagyták kolostoraik oltalmát, hogy a népnek prédikáljanak. Amiens-i Péter és később Szent Bernát is figyelemre méltó példa erre. A két nagy szerzetesrend-alapító, Szent Ferenc és Szent Domonkos is hamarosan bebizonyította, hogy a szemlélődő élet nem zárja ki a tevékeny életet.

A Kármel hagyományának kontemplatív eleme növelte az új környezethez való alkalmazkodás nehézségeit. Régi eszményeik követésének reményében első remeteségüket többnyire magányos helyeken, a városoktól távol alapították. De nagyon hamar az aktív apostolkodás hívta ki őket az elszigeteltségből.

A magány, az önmegtartóztatás és a szegénység enyhítése.

Amikor Szent Simon IV. Innocentius pápához folyamodott az eredeti szabály enyhítéséért, a pápa két domonkosát nevezte ki tanácsadónak, akik közül az egyik a híres Szent Cser Hugó, a másik Vilmos, Andorra címzetes püspöke volt. A rend két képviselőt is kinevezett. Valószínűleg ezek egyike volt P. Peter Swanyngton, Szent Simon Stock titkára és a szent legmegbízhatóbb barátja, akinek neve a szent skapuláré történetébe is belekeveredett. E tárgyalások eredménye az volt, hogy engedélyezték, hogy házaik legyenek a városokban, és hogy a szerzetesek apostoli munkába állhassanak. A közösségi életet továbbra is a közös refektórium és a közös liturgikus imádság megtartása írta elő. Bár továbbra is ragaszkodtak a szegénység szigorú betartásához, a Szabály némileg módosult a többi Mendikánus Rend szabályaihoz igazodva, de inkább a domonkosok, mint a ferencesek szabályai felé. Senki sem birtokolhat vagyont, és az előljáró csak a közjó érdekében gazdálkodhat vele. A ferences szabály tovább megy, mégpedig abban, hogy a vagyonukat mások kezelik helyettük.

A megtartóztatás megvitattott formája.

Az önmegtartóztatás kérdésében a végső döntés meghozatala előtt néhány érdekes kérdés merült fel. A megbeszélésekről készült jelentésből kiderül, hogy mindenki egyetértett az önmegtartóztatás fontosságával és szükségességével, mint a Szabály egyik lényeges elemével, de a rend képviselői a hústól való tartózkodás helyett a bortól való tartózkodás mellett érveltek. Úgy tűnik, ugyanez a kérdés merült fel Szent Brocard és Szent Albert jeruzsálemi pátriárka között az eredeti Szabály megfogalmazásakor. A kármeliták előítéletet vallottak a bortól való tartózkodás mellett, mivel az jobban megfelel a rend ószövetségi hagyományainak. Ők, akárcsak Szent Brocard előttük, a rechabíták és az esszénusok szokásait, a nazarénusokra és az ősi törvény néhány prófétájára vonatkozó előírásokat sürgették. Ezek az ősi szekták nem tartózkodtak a hústól, és nem is teheték, mivel kötelesek voltak a húsvéti bárányt megenni. Szent Albert a hústól való tartózkodás formáját választotta Regulája számára, súlyos betegség vagy gyenge egészségi állapot esetén korlátozott engedéllyel. Állítását arra alapozta, hogy ahogy az Ószövetségben a húsevés nem volt tilos a húsvéti

bárány miatt, úgy az Újszövetségben a borivást sem szabad tiltani a szent Eucharisztia bora miatt. A szerzetesek mégis nagy nehézségeket láttak e szabály gyakorlatában. Nehéz volt betartani, mivel a betegséggel vagy rossz egészségi állapottal szembeni túlságosan jóindulatú engedékenység könnyen a betartás lazaságához vezethetett. A bortól való tartózkodás nem tűnt ilyen nehézségekkel járóknak. A húst fontos elemnek tekintették az aktív apostolkodásban részt vevők étrendjében. De mind a dominikánus tanácsadók, mind a pápa a hústól való tartózkodás mellett foglalt állást, és így azt a szabályban is megerősítették. De már maga a tény, hogy ilyen alternatívát javasoltak, jelzi azt az új kezdeményezőkézséget, amely a Kármel e korai atyáit jellemezte, és különösen azt, hogy mennyire szerették az önmegtartóztatást olyan formában, amelyet szigorúan be lehetett tartani.

Küzdelem a szemlélődő élet fenntartásáért.

A Szabály enyhítése nem érte el mindazt, amit vártak. Elméletileg úgy tűnik, hogy a kettős életet biztosították; a gyakorlatban azonban a lelkes fejlődés időszaka után úgy tűnt, hogy az aktív élet elpusztítja a szemlélődő életet. A következő évszázadban ez az ellentmondás súlyos aggályokat keltett a szemlélődőbb lelkek körében. Kétségeik olyan súlyossá váltak, hogy a francia Miklós, a hetedik generális és Szent Simon Stock utóda, valamint Theodorik, az ő utódja, túl nagynak találva a felelősséget, visszavonult magas hivatalától, hogy magányos életet éljen. Miklós igazi szemlélődő volt, és eszményeinek intenzív és szenvedélyes nyelven adott kifejezést. Számára a szemlélődés volt a rend magas és elidegeníthetetlen eszménye, és óva intette testvéreit az aktív élettől. Nagyon jól látta, hogy sokan elveszítik az Istennel való egyesülés szellemét egy olyan tevékenység által, amelyre nem mindig van szükség. Mély sajnálattal látta, hogy sokan a túlságosan elmerülő tevékenységtől elárulva messze kerültek az első atyák Kármel-hegyi szellemétől. Ám bár ez igaz lehet, a rend sok szentjének élete bizonyítja, hogy a rend igazi szelleme az új körülmények között is élhet és virágozhat.

Öt nagy alak.

A Kármel nyugati történelmének meghatározó alakjaira nézve elég öt nagy szentre rámutatnom, akik önmagukban összefoglalják a Rend életét. Három a 13. századból, kettő pedig a 14. századból való. A nagy szentek, Berthold, Brocard és Cirill mélyen szemlélődő lelkek, ahogy az elvárható azoktól, akik a Kármelben laktak. Szent Simon Stock a rend nyugati történetének kezdetén áll. A 13. században Angelus és Albert szentek; míg a 14. században Corsini András és Tamás Péter szentek jelennek meg. Ők az élő bizonyítékai annak, hogy a Kármel élete nyugaton még virágozhatott, és figyelemre méltó, hogy ezek a nyugati szentek a tevékeny és szemlélődő élet tökéletes harmóniájának példái. Hajlamosak vagyunk ezt az átmeneti időszakot Nicholas Gallus éles elítélései alapján megítélni. De ez az ítélet nem igazságos, hiszen ennek az időszaknak is megvoltak a maga fényes csillagai.

Szent Simon Stock iskolája.

Ezeknek a karmelita szenteknek az élete a bizonyíték arra, hogy a szemlélődő és a tevékeny élet sikeresen összekapcsolható, és a szentséghez vezethet. Megmutatják nekünk, hogy a szerzetesek nem voltak figyelmetlenek arra, ami a karmelita életünk nagy lényegi jellemzőjét alkotja. Különösen ennek az életnek köszönhető, hogy oly sokan kérték felvételüket a rendbe. Ismét hangsúlyoznunk kell a kettős szellem túlsúlyát az átmenet időszakában. Szent Simon Stock elég nagy volt ahhoz, hogy egy hagyomány alapítója legyen. Egy iskola alapítója volt, és az ő szelleme folytatódott tanítványaiban. Itt szeretném kifejezni meggyőződésemet, hogy Szent Teréz nem volt a Kármel iskolájának alapítója, ahogyan azt nagyon gyakran természetesen veszik. Életének tanulmányozása azt mutatja, hogy ősi alapokra épített. Szent Simon Stockkal egy időben találunk egy misztikus tanítást, amely összhangban van azzal, amit Szent Teréz később félt kifejleszteni. Igaz, hogy nála teljesebb formát ölt, ami e nagy szent kiemelkedő vallásos géniuszának köszönhető, de lényegében nem új.

Az egyik nagy alak, akire Szent Simon támaszkodott a Kármel nyugati kiépítésében, Henry de Hanna vagy Henry Hane, egy angol volt. Olyan ember volt, aki nemcsak Angliában, hanem a kontinensen is hírnevet szerzett. Ő volt Szent Simon nagy munkatársa, és befolyása óriási volt. Egy oxfordi ősi kéziratban három prédikáció maradt fenn, amelyek véleményem szerint nem tulajdoníthatók másnak, csak Henry Hane-nak. Ezek Eckhart és iskolája prédikációinak gyűjteményében találhatóak. A 13. és 14. században Eckhart misztikája a német területeken volt uralkodó, és különösen a karmeli misztika került a hatása alá. Henry Hane azonban műveiben kerüli a túlzott finomkodásra való hajlamot, amely Eckhart műveit jellemzi. Mindig is középen helyezkedik el a domonkosok intellektuális iskolája és a ferencesek iskolája között, inkább az affektív módszert és az akarat fontosságát hangsúlyozva. Ahogy Keresztes Szent János misztikájában is világosan látszik az Areopagita pseudo-Dionüsziosz hatása, úgy Hane rendszerében is ugyanabból a forrásból merítve találjuk a lélek Istenhez való felemelkedésének hat fokát.

A hat fokozat.

Az első fokozat a lélek megnyílása Isten felé: "Nyisd meg nekem, szerelmem" - mondja a Vőlegény Salamon énekében. A második fokot akkor érzük el, amikor Isten - és itt a Szentháromságra gondolunk - magához vonzza a lelket, és lakni jön bele. Isten megszületik a lélekben. Szent Ágostont idézve Hane azt mondja, hogy újjászületés történik, amikor a szeretet és a vágy egyesül. A Szentlélek gyümölcse a fény, a szeretet, az öröm és a béke. Itt már eltérés van Eckhart intellektualizmusától, amikor ragaszkodik a szeretet eleméhez, mint ahhoz az eszközhöz, amelyen keresztül Isten megszületik bennünk. A harmadik fokozat a lélek átalakulása Istenben. Ez a fény lakozásán keresztül történik. Ebben a fényben a lélek nem vétkezik többé, és Isten szépségét úgy látja, hogy a bűn sötétsége többé nem jelenik meg. A lélek feledésbe merül mindazzal szemben, ami nem Isten. A fényben jár, mint a fény gyermeke. Gustate et videte, "Ízleljen és lásson": először. az Isten misztikus megtapasztalása, és ennek nyomán a megvilágosodás. Először fény tör a lélekben, majd ebben a fényben a lélek meglátja a fény forrását. De a léleknek rendelkeznie kell ezzel a fényvel, mielőtt látna. Ezzel kapcsolatban Hane egy ábrát használ, amelyet később Szent Teréz is használt. "A léleknek nem szabad megpróbálnia repülni, mielőtt szárnyai szárnyra kelnek". El kell viselnie Krisztus igáját, és éreznie kell, hogy milyen édes, mielőtt tudná, hogy ki az, aki az igát ráterítette.

A negyedik fokon Isten hatalmas energiákat szabadít fel a lélekben, és a lélek természetes képességei felemelkednek, természetfelettivé és istenivé válnak. Új fényének kiadásában a lélek élesen tudatára ébred saját természetes gyengeségeinek, de Isten maga fölé vonja, és saját gyengeségeinek felismerésében a lélek egyre tökéletesebben megérti Isten mindenhatóságát és leereszkedő szeretetét. Ily módon, Szent Pál szavaival élve, a lélek fényről fényre jut.

Az ötödik fokon a lélek teljes egyesülése történik Istennel. Isten felveszi a lélek alakját, a lélek pedig Isten alakját, és átalakul Istenben. A mennyei fény teljesen áthatja a lelket, és ebben a mennyei fényben látja önmagát. A levegő a nap fényében már nem levegőnek, hanem csak fénynek tűnik.

A hatodik fokon nemcsak a fény ragyog a lélekben, hanem a lélek beburkolódik a fénybe. E ragyogás közepette a lélek, mint egy drágakő, keresztül-kasul átjárja a fény ragyogása, és önmagát tükrözi benne, és ez a fény sugárzik ki minden oldaláról. Most már csupa fény. A lélek áttetszővé és az istenség tükrévé válik, ahogy Dionüsziosz mondja az angyalokról.

Hane Szent Teréz által ismert eszmék.

Így magyarázza Hane az Úr lélekbe való eljövételét. Szent Pállal együtt kiáltja: "Örüljete, közel van az Úr". Szent Teréz számos általa használt képből figyelemre méltó egyetértésben van Hane-nal; olyannyira, hogy úgy tűnik, mintha Teréz ismerte volna műveit. Hozzá hasonlóan ő is ragaszkodik elsősorban ahhoz, hogy nyissuk meg lelkünket Isten előtt. Bűneinket elismerve, Istenhez kell fordulnunk, és Istenben elmerülve meg kell tisztulnunk bűneinktől és tökéletlenségeinktől, és szabaddá kell válnunk, hogy az Ő szeretete felé haladjunk. Ismeri a Vőlegény képét is, aki kopogtat lelkünk ajtaján és várja, hogy beengedjük. Figyelemre méltó az a hangsúly is, amelyet az erények gyakorlásának szükségességére helyez, mint a misztikus élet előkészítésére, kísérőjére és gyümölcseire. Közös bennük a szárnyak szárnyra kelése előtti repülés képe. A szeretetet mint az Istennel való egyesülés eszközt ő is hangsúlyozza. Szent Teréz különösen szereti a Nap és fényének képét, valamint a drágakő, a gyémánt képét, akinek legbensőbb szívében a fény lakozik, minden oldalról ragyogva. Nemcsak a metaforikus nyelvezet legmélyebb jelentésében van egyetértés, hanem a misztikus élet egymást követő fokozatainak leírásában is. Henry Hane és Szent Teréz leírása szinte teljesen megegyezik. Az is nagyon érdekes, hogy mindketten azt tanítják, hogy a természetfeletti a természetes alapokra épül, és hogy a természetfeletti a természetes lehetőségek kibontakozása.

Újra virágzó öreg fa.

Látjuk tehát, hogy az új talajba átültetett régi fa megtartotta növekedését. Ezt a növekedést természetesen befolyásolták az új körülmények, de túlélte az új környezetének viharait és teleit. Belső életeréje és a Mennyei Kertész gondoskodása révén mélyen az új talajba verte gyökereit. Időnként a viharok itt-ott letéptek egy-egy ágat, és az élete veszélybe került, de a régi törzset nem tudták elpusztítani. Új hajtásokat hajtott, és ágai szélesebbre terjedtek, mint valaha. És most ott áll, nem utolsósorban a nemes fák között az Egyház nagy kertjében.

A SZÚZANYA TESTVÉREI

Illés által látott felhő, az Istenanya szimbóluma.

Már említettük a Kármel-rend jámbor hagyományát, miszerint Illés próféta a kis felhőben, amely a megváltó esőt hozta Izrael kiszáradt földje számára, a Szűzanya, a Megváltó Anyjának előképét látta, a megtestesülés titkának kinyilatkoztatását.

Jóval azelőtt, hogy a rend Szent Berthold alatt végleg megalakult volna, a Kármel-hegyen már létezett egy szentély a Szűzanya tiszteletére. Ez a szentély lett a Rend új formájának központja, és a Rend első tagjait utána "a Kármel-hegyi Miasszonyunk Testvéreinek" nevezték.

A név, "Mária testvérei", odaadásra ösztönöz.

Ez bőséges teret adott jámborságuknak, és miközben naponta a Szűzanya kápolnájába siettek, és oltára előtt végezték isteni officiumukat és elmélkedésüket; miközben imaéletüket úgyszólván mennyei Édesanyjuk szeme előtt élték, Mária iránti áhítatuk egyre buzgóbb és komolyabb lett. A Gondviselés csodálatos rendelkezése volt, hogy a rend első kolostora egy kis kápolna köré épült, amely már régóta a Mária iránti áhítat központja volt. A Gondviselésnek ez a rendelkezése a testvérek számára előírta a Mária-áhítatot, mint intézményükhöz szorosan kapcsolódó dolgot, és a név, amellyel a szomszédos lakosság e szentély után nevezte őket, a Szűzanya lovagjainak bélyegezte az egykori keresztes lovagokat, akik Mária oltárán tették le kardjukat.

Amikor a rend második generálisa, Szent Brocard a halálos ágyán feküdt, maga köré gyűjtötte a remetéket, hogy néhány búcsúsztót és buzdítást intézzen hozzájuk. A hozzájuk intézett szavai arra ösztönözték a testvéreket, hogy erényben kipróbált tetteikkel tiszteljék Máriát: "Titeket a Szűzanya testvéreinek hívnak - mondta -. Vigyázzatok arra, hogy halálom után méltónak bizonyuljatok erre a névre." Nyilvánvaló, hogy élete során, még inkább generális hivatalának huszonöt éve alatt mindig ragaszkodott ehhez. Még arra is ügyelt, hogy méltók maradjanak erre a névre. Tábornoki működése tehát különösen megerősíthette és megerősíthette ezt az odaadást a testvérei szívében.

A Mária iránti odaadás megerősödött Európában.

Amikor IV. Innocent pápa befogadja a rendet Nyugatra, és szabályát a megváltozott körülményekhez igazítja, megtartja a Miasszonyunk Testvéreinek Rendje nevet, és hivatalosan is megerősíti azt. A rend európai terjeszkedésével ez a különleges Mária-áhítat lesz a rend szeretett jellemzője, egy olyan cím, amelyre a Testvérek büszkék, és amelyet újra és újra elővesznek, amikor meg kell védeniük jogaikat.

A pápa és a püspökök már abban az első században engedményeket kötnek e név használatához, és ezenfelül arra törekszenek, hogy a Rendnek olyan megkülönböztetést adjanak, amelyről könnyebben felismerhető. Észak-Európában látjuk, hogy ezt a kölni püspök tette 1271-ben.

Az első generálisok hagyományát az isteni kiválasztottság embere, Szent Simon Stock, aki oly nagy szerepet játszott a Rend Európába való költözésében, nagyszerűen fenntartotta. A rend két szép imáját őrizte meg, amelyeket állítólag naponta többször is elmondott. A mi rendünk még mindig naponta elmondja őket a szent utánzására. Az első a ; a második a gyönyörű . Ez utóbbi volt a kedvenc imája.

Felismerte, hogy a Mária iránti tisztelet a Rend számára a legnagyobb értéket képviseli, hogy a címnek a Rendet szeretetté kell tennie a nép körében, és hogy ha a Szűzanya különleges kiváltságokkal erősíti meg a címet, a Rend jövője biztosított lesz. A pápa már korábban is kedvezett a rendnek, de tekintélyüknek nem sikerült teljesen megtörnie azt az ellenállást, amelyet a rend tapasztalt, amikor Európában letelepedett. Bármennyire is nagyra értékelte a Szent a pápai kiváltságokat, újra és újra a Szentszékhez folyamodva, mégis rendíthetetlen hittel fellebbezett szüntelenül a Szent Szűzhöz, meggyőződve arról, hogy az nem fogja megtagadni különleges segítségét és védelmét a Rendtől, amely a pápa jóváhagyásával a Testvérei Rendjének nevet kapta, és amely ennek a címnek megfelelően igyekezett élni.

Nehéz idők jártak. Erről nemcsak Szent Simon Stock életében olvashatunk, hanem a 13. század végén írt William de Sanvico beszámolója is nyomatékosan megerősíti ezt. Nemcsak a helyi klérus, de még a püspökök sem ismerték fel egy új koldulórend szükségességét, és nem látták, hogy ez a rend miben különbözik a már jóváhagyott rendektől. Az új kolostorok alapítása a különböző országokban mindenütt komoly nehézségekkel járt. Nemcsak belülről fenyegette a Rendet az életerős, eredeti erejének elvesztése az új körülményekhez való nehéz alkalmazkodás és a tevékeny élet növekvő követelményei miatt, hanem kívülről is voltak ellenségek, akikkel számolni kellett, és akiknek az ellenállását nem volt könnyű megtörni, még akkor sem, ha a Testvérek a pápa, valamint a velük szemben jóindulatú püspökök és prelátusok dicséretét mutatták be.

Ebben a szorongatásban a Szent ismét Máriához folyamodott, és bizalmát nem árulták el. Hogyan is lehetne ez másképp? 1251. július 16-án éjjel Mária megjelent a rend generálisának, aki akkoriban Cambridge-ben tartózkodott. Szokásához híven térdelt messze éjszakába nyúlóan a Szűzanya szobra előtt; ajkaiból ismét az áhítatosan kitaró Flos Carmeli áradt. Kiváltságokat kért a rend számára. A Szűzanya buzgó imájára válaszul megjelent a rend ruhájában, és rámutatott a rendre, mint különleges védelmének zálogára. Aki ebben a ruhában hal meg, nem szenvedheti el az örök tüzet.

Ez a jelenés örömtől elragadtatva hagyta a szentet. A rendi szokás, amely eddig a Mária iránti odaadás jele volt, most szintén az ő különleges védelmének záloga lett. Ennek az anyai ígéretnek a kinyilatkoztatása rövid időn belül megváltoztatta a renddel szembeni magatartást. Az emberek versengtek egymással, hogy a rendi szokást kikönyöröghessék, hogy abban élhessenek vagy

halhassanak meg. A rendi szokás felvételével biztosították a Szűzanya anyai segítségét azokban az időkben, amelyek oly gazdagok voltak a Mária iránti áhítatban. A rend máriás jellegének erősebb megerősítését aligha lehetett volna elképzelni, ezért nagyon hamar Mária-rendként tekintettek rá.

Egészen bizonyos, hogy a cím egyre ismertebbé és elismertebbé vált, különösen Hollandiában, ahol a rend törzsneve "Miasszonyunk Testvérei" lett. Ezen a néven a karmelitákat általában, sőt, szinte mindig így nevezik. Ez az egészen kiváló Miasszonyunk Testvérei elnevezés a Rend gyors terjedéséhez vezetett, miközben a világban élők közül sokan felvették a Rend szokásait, hogy részesüljenek annak kiváltságaiban. A Kármel-rendben a skapuláré szolgáltatta az egész habitust. Így Mária bélyege egyre inkább rányomta bélyegét a rendre.

A Szűzanyát különösen tisztelték Isten Anyjaként.

Egy pillanatra azonban ki kell térnünk a Mária-tisztelet jellegére. Ennek az áhítatnak a Kármel-rendben megvannak a maga jegyei és vonásai. Míg Assisi Szent Ferenc rendjében Mária Szeplőtelen Fogantatását tartják különösen nagyra, addig a mi rendünkben a figyelem Máriára mint Isten Anyjára összpontosul. Mint ilyen, már a Kármel fölötti kis felhőben előre jelezték; mint ilyen tisztelték a Kármelen; és mint ilyen mindig is megidéztek Rendünkben. Amikor a Rend első tagjai a magas hegyről a vidék felé néztek, tekintetük először Názárettel találkozott, és ez a kis város idézte fel emlékezetükben az angyal eljövételét Máriához és a megtestesülés misztériumának beteljesedését a Szentlélek árnyékában. E misztérium szemlélése kettős Mária-áhitathoz vezetett, amelyet inkább úgy jellemezhetnénk, hogy Mária utánzása, amely fokozatosan elmélyül a vele való szorosabb egyesülésben. Ugyanezt láthatjuk a 14. és 15. századi Krisztus utánzásban is, amely a 16. században érlelődött a Krisztussal való szoros egységgé. Nem szabad az utánzásra gondolni az egyesülés gondolata nélkül, sem az egyesülésre az utánzás gondolata nélkül. Mindkettő egymásba folyik, de az egyik korszakban az előbbi hangsúlyosabb, a másikban az utóbbira fordítanak nagyobb figyelmet. Inkább azt kellene látni, hogy mindkét irányzat egy harmonikus egésszé olvad össze.

Mária előttünk mint példaképünk.

Mária, a teremtmények legmagasztosabbika, akit maga Isten állított példaként elénk, utánzása Máriát minden erény mintaképeként mutatja be. Ő a tükör, amelyben mindig önmagunkat kell néznünk, az Anya, akire gyermekeinek egyre inkább hasonlítania kell.

Erről egy figyelemre méltó értekezés jutott el hozzánk a rendünk történetének első részéből származó régi kéziratok gyűjteményében, amelyet a spanyol karmelita, Philippus Riboti gyűjtött össze, és a 16. század elején nyomtatott ki. Hogy a Mária iránti áhítat eme megnyilatkozása milyen régi lehet, nem lehet kielégítően megfejtteni. Mindenesetre régebbi, mint a 14. század vége, amikor már régi kéziratokhoz tartozott. Gabriel Wessels atya minden habozás nélkül a híres angol karmelita, John Baconthorpe-nak tulajdonítja, aki a 14. század elején élt.

A szerző röviden vázolja a rend szabályát, és arra a következtetésre jut, hogy a karmelitának, hogy ezt a szabályt betartsa, csak a Szűzanya példájára kell tekintenie. Úgy gondolja, hogy rendünk teljes joggal viselheti a Miasszonyunk Testvéreinek Rendje nevet, mivel Mária már előttünk gyakorolta mindazt, amit a Szabály előír. Majd dicséri engedelmisségét, tisztaságát és apostoli szegénységét. Ahogyan a Rend Szabálya megparancsolta, ő a világ forgatagától távol választotta lakóhelyét: a názáreti kis ház magányában, a betlehemi magányos barlangban, Egyiptom szegénységében. Ami a csend betartását illeti, rámutat arra, hogy a Szentírás milyen kevés Mária által kimondott szót jegyzett le. És így folytatja példáit. Párhuzamai néha kissé erőltetettnek tűnnek, de összességében magyarázatai összhangban vannak a Szabály szavaival és szándékaival. Mária életének mindezeket a tényeket azért mutatja be a kármelita számára, hogy megmutassa neki, hogyan követi szorosán Mária életét a Szabály betartásával.

Mária bennünk, mint rajtunk keresztül élő.

Van azonban még egy mélyebb gondolat is a Kármelben a Mária iránti áhítatban. Ez valóban az előbbin alapul, és nem mondhatjuk, hogy rendünk történetének első szakaszában ismeretlen volt, még ha a későbbi időkben jobban előtérbe is került. Én ezt a Máriával való egyesülésnek neveztem el. Ha Máriához akarunk igazodni, hogy az ő példáját követve teljesebben élvezhessük az Istennel való érintkezést, akkor nyilvánvalóan más Máriáknak kell lennünk. Hagynunk kell, hogy Mária bennünk éljen. Mária nem szabad, hogy kívül álljon a kármelitán, hanem olyan életet kell élnie, amely annyira hasonlít Máriához, hogy Máriával, Máriában, Mária által és Máriáért éljen.

Már a középkorban, a rend történetének első időszakában is azt a gondolatot terjesztették, hogy Mária jobbágyai legyünk; akkoriban még egy erősebb kifejezést, a "rabszolga" kifejezést is használták. A 18. században Boldog Grignon de Montfort ismét felhívta a figyelmet erre a lelegevenebb Mária-áhitatra. Írt egy művet az Igaz Mária-áhitatról, de ez még életében, sőt halála után még évekig rejtve maradt. Csak 1842-ben fedezték fel, adták ki és terjesztették el minden országban. A máriás élet dicsőséges megnyilatkozása. Azonban nem új. Nemcsak hogy már a középkorban is létezett, hanem a későbbi időkben is ragyogóan kidolgozták a Kármel misztikus iskolájában. Boldog Grignon de Montfort Igaz Mária-áhitatának tisztelői készségesen elismerik, hogy a szentnek a későbbi kármelita misztika egyik meghatározó alakjának, a hollandiai káld kármeliták provinciálisának, Szent Ágoston (Ballaert) Mihálynak misztikus írásaiban a 17. század közepén figyelemre méltó előképe volt. A Mária-áhitatról szóló értekezését két évvel Boldog Grignon de Montfort születése előtt nyomtatták ki, és az utóbbi életében latin és holland nyelven újra kiadták.

Mivel Máriában látja minden kegyelem közvetítőjét, azt mondja, hogy ahogyan Isten vagy a Szentlélek kegyelme, amelyet azokkal közölnek, akik fogékonyak rá, aktívvá teszi őket és isteni életet gerjeszt bennük, úgy minden kegyelem, amelyet Mária és Mária szelleme által kapunk, valóban máriás életet gerjeszt bennünk. Azt akarja, hogy Mária szelleme lakjon bennünk, hogy mindannyian ebben a szellemben éljünk. Ahogyan Istenben kell élnünk, benne kell dolgoznunk és fáradoznunk, benne kell élnünk és meghalunk, úgy élhetünk Máriában, Máriának Istennel való bensőséges egyesülése és minden kegyelmek közvetítőjének tiszttségére való kiválasztottsága miatt.

Kármelita Másik Mária.

Bármilyen szép is a Mária-áhitat leírása P. Mihály Szent Ágoston műveiben, van még egy másik ábrázolása is ennek az áhitatnak, amely a Kármel hagyományában él, és amelyet a fent említett műben valóban érint, de nem részletez. Mégis, ahhoz, hogy a Kármel iskolájának legmélyebb mélységeit is ki tudjuk hangoztatni, szükséges látni annak jellegzetes vonásait. El kell érünk a Máriához való hasonlóságot, különösen abban, hogy őt ismerjük el a legmagasabb tökéletességnek, amelyet az emberi erő Isten kegyelméből elért. Ez a tökéletesség bennünk is jelentős mértékben kifejlődhet, ha Máriában tükrözzük magunkat, és egyesülünk vele. Ez kellene, hogy legyen a célja Mária iránti tiszteletünknek, hogy mi is Isten másik anyja legyünk, hogy Isten bennünk is megfogadjon, és általunk szülessen. A megtestesülés misztériuma feltárta előttünk, mennyire értékes az ember Isten számára, milyen bensőségesen akar Isten egyesülni az emberrel. Ez a misztérium felhívja figyelmünket a Fiúnak az Atyától való örök születésére, mint a Szeretet e misztériumának legmélyebb okára. A karácsonyi három szentmise ünneplése során először az Atyától való születést ünnepeljük, másodszer a Szent Szűz Máriától való születést, harmadszor Isten bennünk való születését. Ez nem minden jelentőség nélkül történik, és ezt a hármas születést úgy kell érteni, mint az egyetlen örök Szeretet kinyilatkoztatását. Mindig karácsony kell, hogy legyen számunkra, és mindig emlékeznünk kell erre a hármas születésre, mint egyetlen nagy szeretetfolyamat fázisaira. Mária az Atya Isten leánya, a Fiú Isten anyja és a Szentlélek Isten hitvese. Benne valósult meg ez a hármas születés. A Szentháromság minket is kiválasztott lakhelyül, hogy osztozzunk azokban a kiváltságokban, amelyeket Máriában csodálunk, de amelyeket Isten nekünk is meg akar adni. Így nézve azt szeretném mondani, hogy "a megtestesülés misztériuma a kármelita misztika, a kármelita lelki élet egy újabb összefoglalása".

Napraforgók a Kármel kertjében.

A Mária-áhitat a Kármel kertjének egyik legbájosabb virága. Szeretném napraforgónak nevezni. Ez a virág magasan a többi virág fölé emelkedik. Magas, zöld levelekben gazdag száron, magasan hordozva, a virág még magasabbra emelkedik a zöld lombok közül.

Erre a virágra jellemző, hogy a nap felé fordul, sőt, a nap képmása. Egyszerű virág; minden kertben nőhet, és mindenki számára dísz. Magas és szilárd, és mélyen gyökerezik, mint egy fa. Ugyanígy nincs szilárdabb áhitat, mint a Mária iránti. A friss lombzat, a zöld levelek az erények bőségére utalnak, amelyekkel a Mária-áhitat körülveszik. Maga a virág az Isten képmása szerint teremtett lelket jelképezi, hogy magába szívja Isten bőségének napfényét. Két egymásba ragyogó nap, az egyik kifürkészhetetlen fényben ragyog, a másik elnyeli ezt a fényt, sűtkérezik benne, és úgy izzik, mint egy másik nap, de annyira elragadják a Nap sugarai, amelyek rá ragyognak, hogy nem tud elfordulni tőle, hanem csak érte és általa tud élni. Ilyen virág volt Mária. Hozzá hasonlóan mi is, az ő magjából származó virágok, felemelhetjük virágbimbóinkat a Naphoz, aki belé oltotta magát, és nekünk is átadja fényének és melegségének sugarait.

ÚJ NAPKOR. A KARMELITA APÁCÁK. BL. JOHN SORETH.

A kármelita apácák alapítása A szemlélődők számának növekedése

A bencés apát, Trithemius, Soreth Boldog Jánost "a szerzetesi élet tükrének, a Kármel-hegyi Rend számára megtiszteltetésnek és dicsőségnek, olyan reformernek nevezi, amelyet a jövő ritkán fog látni, aki teljesen Istenhez és Rendje előmozdításához kötődött, szemlélődésben és imádságban".

A dominikánus Magister Rolandus Briso 1451-es generálissá választása alkalmával Isten egyházának legméltóbb papjaként dicséri őt, Brugman atya pedig, aki ferences volt, bár szerette saját rendjét, felkiáltott: "Soreth atya, szilárd vezető, fény és támasz nemcsak saját rendjének, hanem minden koldusnak. Ó, halhatatlan Isten, mennyire kívánom, bárcsak a Kisebb Testvérek Rendje is ilyen kormányzót kapott volna a Te kegyeidből. Hogyan virágoznának ügyeink, hogyan növekedne és virágozna szeretett Rendem."

Valóban, ő volt Isten embere Rendünk számára ebben a nehéz korban, és mindenekelőtt arra választották, hogy életet adjon egy olyan emelkedett intézménynek, mint a Kármelita Nővérek Rendje. Szent Teréz azt mondja, hogy Isten mindig különleges kegyelmet ad egy rend alapítóinak. Annyi mindent kell adniuk, hogy ha ők maguk nem rendelkeznek a lelki javak gazdagságával és bőségével, akkor nem tudnak osztozni azokkal, akiket vezetniük és támogatniuk kell.

Volt még egy másik szándék is azon kívül, hogy egy új lélekcsoport részesüljön a Kármel-hegyi Rend minden kegyelmi kiváltságában? Erre a kérdésre nemleges választ kell adnom, és a történelem megerősíti állításomat. Nem, a cél nem pusztán a létszám növelése volt, hanem az, hogy nők ezrei részesülhessenek abban, amit férfiak ezrei élveztek a Rendben.

Nem tagadható, hogy a világgal való kapcsolat révén a rend sokat veszített eredeti buzgalmából, annak ellenére, hogy egy olyan ember volt a vezetője, akinek nem volt párja a korban, és annak ellenére, hogy a rend számos rejtett szentet számlált soraiban, akiknek szentségét az idő feltárta, és az Egyház megerősítette. Portugáliának volt egy Boldog Nonius, a Braganza királyi ház atyja, aki a lisszaboni Kármel laikus testvére lett. Olaszországban volt egy Angelus Augustinus Mazzinghi, az olasz reformáció fő eszköze; egy Boldog Bartholomaeus Fanti és egy Boldog Baptista Mantuanus, egy másik észak-olasz reformáció főszereplői; Boldog Avertanus és Romaeus, jámbor zarándokok, akik hazafelé menet haltak meg, és akiket Lucában szentként tiszteltek; Boldog Jacobinus, egy laikus testvér, az engedelmesség csodálatos példája. De a lista túlságosan hosszúvá nyúlna, ha felidézném mindazok nevét ebből a korból, akiknek emlékét életük szentsége áldja.

Elmondhatjuk, hogy egyrészt a rend számos tagjának szentsége újabb kegyelmeket és kegyelmeket szerzett a rend számára Istentől: másrészt, hogy a nővérek intézménye ingyenes és teljesen önkéntes ajándék volt, amelyet Isten adott a rendnek. Soreth Boldog János nagyra értékelte ezt az intézményt, mivel a nővérek szigorúbb szemlélődő életük révén a Rendben pótolni tudták azt, amit az atyák a

világban való növekvő tevékenységük miatt nem éppen elfelejtettek, hanem többé-kevésbé háttérbe szorítottak, annak ellenére, hogy ez a Rend kiemelkedő jellemzője volt.

Nemcsak a Rend közössége gyarapodott az új tagok belépése által, ami létéhez oly lényeges, hanem a misztikus, Istenhez kötődő élet egyszerre nagyszámú új törekvőt fogadott be a gyönyörökbe. Számos szentéletű nő csatlakozott az atyákhoz, hogy még inkább hangsúlyozzák a karmelita hivatás szemlélődő elemét. Mégsem szabad arra következtetnünk, hogy az atyák ezzel az elmozdulással a szemlélődést és annak örömeit teljesen a nővérekre hagyták -- magának Boldog Soreth Jánosnak az élete ennek az ellenkezőjét mutatja. Mint korábban is, Isten törvényének szemlélése maradt a rend fő célja, de kétségtelen, hogy a növekvő aktív élet gyakran kevés időt hagyott az atyáknak arra, hogy a szemlélődésre és a misztikus élet teljességére fordítsák, és hogy ez elvonta őket ettől a magas eszménytől.

A karmelita nővérek második rendként való beiktatása egy olyan szervezetbe, amely ettől kezdve férfiakat és nőket egyaránt tartalmazott, biztosítékot adott arra, hogy a rend első és legmagasabb célját ezentúl méltóan törekedni fogják. A nővérek nemcsak arra lettek hivatottak, hogy pótolják azt, amiről az atyák a világi lelkipásztori feladatok stresszében és gondjaiban valószínűleg megfélemedtek, hanem még ennél is többre lettek hivatottak. Szolgálatuk az volt, hogy erősítsék és megerősítsék a misztikus jelleget, hogy ragyogóbbá tegyék, mint valaha.

Mivel a világtól való elzárkózásukban sokkal szigorúbbak voltak, könnyebben és intenzívebben tudtak Istennel foglalkozni, és Isten ennek megfelelően jutalmazta közbenjáró erőfeszítéseiket. Ők voltak, úgymond, a rend koronája és dicsősége. Bebizonyították, hogy a legáldásosabb dolog ezen a földön, az Isten szemlélése, ismét a Kármel sajátja volt. Olyan nők fáradhatatlan csoportja voltak, akik hivatásuknak tekintették, hogy kolostoruk magányában Mária legyenek, egy olyan Mária, aki a jobbik részt választotta, amelyet nem szabad elvenni tőle.

Így nemcsak egy félelmetes hiányt pótoltak, egy sokatmondó hiányt pótoltak, hanem pozitív nyereséget is fel lehetett tüntetni, mert a rend most ismét betöltötte hivatását tagjainak nagyobb részében. A legjobb, ha igyekszünk minden dolgot pozitív fényben látni, és a kitűzött cél elérésének bizonyosságát, legyen az akár csak tagjainak egy korlátozott számában, felbecsülhetetlen nyereségnek kell nevezni.

Így hát mérsékeletlen örömmel üdvözljük a gelderni karmelita nővéreket és az utánuk következő valamennyi kolostort. Lelki szemeinkkel látjuk a nővérek végeláthatatlan menetét, mint oly sok, és sikeres harcostársat Rendünk eszményének. Együtt erősebbnek és biztonságosabbnak érezzük magunkat; velük együtt járhatjuk a világot, osztozva ugyanazon eszményben. Általában az atyák arra vannak hivatva, hogy ennek az eszménynek az emlékét a nővérek lelkében és szívében zöld színben tartsák; fordítva, a nővérek példája az atyákat a közös eszmény utáni teljesebb törekvésre ösztönzi. Amikor a Szentírás azt mondja, hogy a testvér a testvérral karöltve erős, mint egy megerősített város, milyen erős a Rend, milyen erősek a testvérek, most, hogy Geldern megalapítása óta a nővérek e számtalan seregét látják maguk mellett. Mintha Eliseus próféta látomása jelenne meg a szemem

előtt, mintha látnám a Rendet körülvéve és körülzárva egy számtalan fegyveres sereggel, akik számúzik szívemből a félelmet, hogy e világ szelleme egy napon elragadja őket.

Frances d'Amboise és háza. Példa a megfigyelésre.

A gelderni kolostor nem sokáig maradt az egyetlen. Számos kolostor és egyházi ház alapítása következett Belgiumban, Hollandia északi tartományában és Franciaország északi részén. Nem sokkal később Itáliában és Spanyolországban is létrejöttek. Észak-Franciaországban egy nagyon kedvező körülmény következett be, amelyet Urunk gyakran megenged egy rend kezdetén. Egy szent belépett a rendbe, aki nagy figyelmet irányított az új rendre, és szélesebb körökben is ismertté tette azt. Frances d'Amboise-ra, Bretagne hercegnőjére gondolok, aki férje korai halála után megvetett minden földi szerelmet, és teljesen a mi Urunknak szentelte magát. Isten úgy akarta, hogy Boldog Soreth János és Frances d'Amboise útjai keresztezzék egymást, és a két szent lélek azonnal megértette egymást. Minden ellenállás ellenére, még a királyi ház részéről is, Frances belépett a rendbe, és Soreth János keze által megkapta a fátylat. Példája sok követőt vonzott, és hamarosan olyan nagyra nőtt a közösség, ahol befogadták, hogy egy második házat kellett alapítani. Ez a ház, a Nantes melletti Les Couets csak azért került az ő vezetése alá, mert a pápa engedelmességgel megparancsolta neki -- más okból nem lehetett rávenni, hogy elfogadja a vezetést. Irányítása alatt ez a hely hősiességű erényeiről vált ismertté, és Isten sok misztikus élménnyel jutalmazta. Hosszú éveken át úgy tekintettek rá, mint a karmelita kolostorok prototípusára. Nemcsak az ő életében, hanem még sok évvel később is megőrizte nagyszerű hírnevét. Amikor a későbbi időkben Szent Teréz a Regulájának szigorúbb betartását fontolgatva - ahogy egyik könyvében írja - arra gondolt, hogy egy északi kolostorba megy, ahol a Regulát jobban betartják, és amely kivételes módon virágzik, úgy gondolják, hogy a nantes-i kolostorra gondolt, amelyet Boldog Frances d'Amboise indított el az erény útjára.

A szabály magyarázata. Magány a belső és külső cellában.

Boldog Soreth János, reformációs kísérletei segédeszközeként szintén megírta a Szabály magyarázatát annak 1431-ben történt új enyhítése után. Érdemes megjegyezni, hogy Bl. Soreth János a karmelita apácákat ezen enyhített Szabály szerint alapította, és hogy e Szabály betartása a nővéreket a misztikus élet legmagasabb fokára és a legnagyobb tökéletességre juttatta. Néhány fejezetben láthatjuk, hogy mi volt a legfontosabb, amikor megalapította a karmelita apácákat. Rögtön feltűnik, hogy bőkezűen dicséri a magányt és a kijelölt cella megszentelésének nagy értékét. Játékot űz a latin coelum szóval, és rámutat arra, hogy a csendes cellában az Istennel való buzgó együttlét hogyan élteti az elmét Isten felé. De rögtön különbséget tesz a belső és a külső cella között. Az utóbbi az Istennel való minél teljesebb közösség eszköze; hogy megismerjük Őt jelenlétünkben. Emellett jelzi, hogy a cellának pozitív jótéteménynek kell lennie, nemcsak azért, hogy a világtól és annak hiányosságaitól fenntartsen bennünket, hanem mindenekelőtt azért, hogy közelebb vigyen Istenhez, hogy békét és szívünk nyugalmát és teljes önátadást adjon.

Az elmélkedés hármastémája.

Különösen figyelemre méltó a szemlélődésnek ez a kezelése, amelynek a cellában való életet elsősorban szentelni kell. Háromféle meditációt különböztet meg, és mindhárom formára külön felhívja a figyelmet.

Első helyen a természet csodálatát javasolja, majd a Szentírás olvasását, végül pedig saját életünk önvizsgálatát. A szemlélődés e három fajtáját nem tekinti szükségszerűen összefüggőnek, hanem inkább olyan témáknak, amelyek külön kezelést érdemelnek az elmélkedés különböző óráiban. Csak néha-néha kell őket egymáshoz való viszonyukban hátráltatni.

Isten csodálatos műveinek csodálata a legelső dolog, amelyre figyelmünket felhívja. Ha a csodálatnak ezeket az érzéseit előhívjuk, akkor az a kérdés, hogy mi Isten titkos terve, miért teremtette mindezt, erőlteti magát elménkbe, és ebből a problémából fogjuk levezetni és megérteni az egész teremtés szándékát és értelmét.

A Szentíráson és könyveken való elmélkedés hat lépése.

A meditáció második formája a Szentírás és a spirituális könyvek olvasása. Itt is különböző lépcsőfokokat különböztet meg, amelyekkel felfelé haladhatunk: (1) Elsősorban azért kell olvasnunk, hogy megismerjük az igazságot és bővítsük ismereteinket a mennyei dolgokról. Az e megismerés iránti szeretetnek arra kell sarkallnia bennünket, hogy Szentírást és építő könyveket vegyünk kézbe. (2) Nemcsak azért kell olvasnunk, hogy megismerjük, hanem hagynunk kell, hogy az igazság megragadjon bennünket, meg kell hívnunk, hogy a szavak szellemi átgondolásával kifejtsen hatását elménkbe. Csak akkor lesz olvasásunk nem meddő tudás, hanem felemelő és megtartó erő. (3) Az igazságnak nem olyasvalaminek kell lennie, ami csak megvilágítja elménket és kielégíti tudásvágyunkat; olyan mozgatóerőnek kell lennie, amely önmagunk fölé emel, nem pedig bezárva tart bennünket saját elménkbe. (4) A negyedik lépés az, hogy ne maradjunk tétlenek, hanem forgassuk újra és újra elménkben azt, amit olvastunk, kombináljuk azzal, amit korábban olvastunk vagy hallottunk, hogy élő egészé nőjön, és bizonyos irányt adjon cselekedeteinknek. (5) Miután elsajátítottuk, ismét szemlélődésünk tárgyává kell tennünk, hogy örömeinket leljük az igazság birtoklásában. (8) Ennek a szemlélődésnek meg kell elevenítenie Isten törvényei iránti szeretetünket, el kell mélyítenie ugyanennek a törvénynek az érzését és Isten kegyelmének az érzését, hogy hajlamosak legyünk megtenni azokat a dolgokat, amelyek bár nem kötelezőek, mégis Isten tiszteletére és dicsőségére irányulnak, és amelyeket meg kell tennünk, ha valóban szeretjük Istent.

Ez az isteni törvény és Isten dicsősége iránti szeretet végül meg fogja fékezni szenvedélyeinket, és egyre szabadabban és kevésbé akadályozva gonosz hajlamainktól, ragaszkodni fogunk Istenhez, és csak neki fogunk szolgálni.

Az önmagunkról való elmélkedés hat lépése.

Az elmélkedés harmadik formája, saját életünk vizsgálata szintén hatféle magyarázatot igényel.

Kezdjük azzal, hogy mindig kettős aspektusa van, egy belső és egy külső megközelítési módja. Lelkiismeretünket szeplőtelenül kell tartanunk, hogy mindig számot tudjunk adni tetteinkről Isten előtt. Külsőleg azonban mindig arra kell gondolnunk, hogy példamutató életet éljünk felebarátaink szemében. Isten azért helyezett minket ide testvéreink közé, hogy együtt törekedjünk azokra a magas eszményekre, amelyeket Ő helyezett az elménk elé, de ha nem őrizzuk féltékenyen lelkiismeretünk tisztaságát, akkor belsőleg nem tudunk érdemeket gyűjteni.

A második pont önmagunk legtökéletesebb megismerése. Nemcsak azt kell tudnunk, hogy mit cselekszünk, hanem számot kell adnunk a tetteinket sarkalló indítékokról, a hajlamokról, amelyeknek cselekvés közben alá vagyunk vetve, és meg kell próbálnunk kideríteni, hová képesek vezetni bennünket. A titkos hajlamoknak fel kell tárulniuk saját elménk előtt, és mindenekelőtt meg kell különböztetni a célt, amelyre ezek a hajlamok irányulnak. Ez az önmagunk, legmélyebb lényünk megismerése, bár nehéz, de feltétlenül szükséges.

Harmadszor, ez adja meg életünk szilárd irányát, és megmutatja azt az utat, amelyen a legkönnyebben haladhatunk előre. Sikereinknek és vereségeinknek egyaránt elmélkedés tárgyát kell képezniük, hogy a végén a legtökéletesebb terveket dolgozzuk ki az élet hadjáratában való sikerhez. Amit tenni szándékozunk, azt nem szabad a pillanat ihletére bízni, hanem egész életünket előre meg kell tervezni úgy, hogy biztosak legyünk a győzelemben. Sokan dolgoznak és fáradoznak, és sok mindent elérnek, ami mások szemében talán érdemlegesnek tűnik, miközben nem szívesen kutatják, hogy mit kérnek tőlük a saját jólétük és fejlődésük érdekében.

A negyedik önvizsgálat újra és újra ráébreszt bennünket arra, hogy mire vállalkoztunk, amikor ezt az életet választottuk, amelyet fogadalmaink és előljáróink parancsa alapján élünk. A kötelező cselekedeteknek mindig elsőbbséget kell élvezniük azokkal a tettekkel szemben, amelyeket szabad akaratunkból végzünk. Természetesen nem szabad csak a kötelességek teljesítésére szorítkoznunk; a szeretetnek arra kell sarkallnia bennünket, hogy ezen túlmenően is cselekedjünk; de soha nem szabad az ilyen szabad cselekedeteket a kötelesség rovására vállalni.

Az ötödik pont többé-kevésbé figyelmeztetés. Magától értetődik, hogy azokban az elmélkedésekben, amelyek életünk áttekintéséből fakadnak, sem önmagunkat nem szabad alábecsülnünk, hogy túl könnyen kétségbe essünk célunk elérésében, sem magunkat nem szabad túlértékelnünk, és túl sokat próbálkoznunk. Mindkét oldalon vannak veszélyek, és nekünk az út közepén kell maradnunk.

Soreth Boldog János egy hatodik megfontolással zárul, amely arra kényszerít bennünket, hogy szemet hunyjunk minden előtt, kivéve, amit a pillanat megkövetel, hogy ne szakítsuk meg azt, amit éppen teszünk, valamilyen más jó munka ürügyén.

Módszeres lelki élet.

Abból, amit itt a Szabályról szóló magyarázatból idéztem, nyilvánvaló, hogy Bl. Soreth János nagyon módszeresen gyakorolta az erényeket és használta az imát; ez tökéletesen megfelel annak a kornak, amelyben élt, és annak az iskolának, amelyet képviselt. Felmerült a kérdés, hogy Szent Teréz a Tökéletesség útjáról és a Belső várról szóló csodálatos írásaiban nem esett-e bizonyos fokig a Devotio Moderna holland iskolájának hatására, amely a módszeres imát és az erények szisztematikus gyakorlását erősen előtérbe helyezi Exercitiáiban. Hajlamos vagyok némi hatást látni, de Thomas a Kempis, Zerboldt van Zutphen és Garcia de Cisneros műveinél messzebbre kellene tekintenem, és Bl. Soreth Jánosra és arra a befolyásra, amelyet a rendben gyakorolt. Az ő misztikája kétségtelenül nagyon szorosan kötődik a Devotio Moderna misztikájához. Nagy hangsúlyt fektet a tevékeny szentségre és az erények gyakorlására, és ebben korának és annak az országnak a gyermekének bizonyul, amelyben a rend javára dolgozott. De ebben az esetben az a kapcsolat, amely a módszeresebb imamód követelése és Szent Teréz iskolája között fellelhető, egyúttal arra is utal, hogy Szent Teréz Soreth János alapjaira épített, arra, amit ő reformációjában és a karmelita nővérek intézményében oly különösen hangsúlyozott.

Az imádság helyzete az életben.

Egy egész fejezetet iktat be, hogy ajánlja mind az erények gyakorlását, mind az imádságra való felkészülést, amelyet az imádság gyakorlása követ. Lelki életünk épületének nagyon lassú és tudatos emeléséről és alapjainak tartós hatásáról beszél. Elutasítja azt a gondolatot, hogy az imaóráknak olyanoknak kellene lenniük, mint oázisoknak az élet sivatagában, hanem határozottan állítja, hogy az imának bele kell szövődnie, be kell oltódnia az életünkbe, hogy imánk életünk bizonyítéka legyen, és fordítva, életünk bizonyítja imánk őszinteségét. Mielőtt imádkozni kezdünk, először is olyan lelki állapotba kell kerülnünk, amilyenben imádkozás közben szeretnénk lenni. Ezért a Szabály azt mondja, hogy először Isten törvényeit és saját életünket kell szemlélünk, hogy elérjük a szükséges állapotot, mielőtt elkezdenénk imádkozni. Azt, ami imánkat uralni fogja, először az elmélkedéssel kell előidézni. Később a lelki páncélról szólva visszatér ehhez a képhez. Dávidra mutat, akinek le kellett vennie a Saultól kapott páncélt, mert nem gyakorolta azt. Ez az oka annak, mondja, hogy Szabályunk szüntelen tevékenységet követel, mind a test, mind a lélek részéről. Minden képességünket gyakorolnunk kell, és ezzel kapcsolatban két magasztos példát mutat fel nekünk, amelyeknek mindig a tökéletes kármelita gondolkodásában kell élniük: a Szűzanyát és Illés prófétát.

A drága gyöngy.

Boldog Soreth János a heti fejezetről szóló részben a Szabály gyakorlatát az evangélium drága gyöngyéhez hasonlítja, amely annak ellenére megőrzi értékét, hogy egyesek megvetik. A bölcs kereskedő eladja mindenét, amije van, hogy megvásárolja a mezőt, amelyben a kincs el van rejtve. Aztán a kincset ki kell ásni. Ezt a képet szeretném itt alkalmazni, hogy megmagyarázzam, hogyan kell egyre messzebbre visszahúzódunk önmagunkba, hogy megtaláljuk Krisztust és vele éljünk. Bl. Soreth János megismertette velünk a Szabályt, mint az evangéliumok gyöngyszemét, és megtanított

minket arra, hogy mindent eladjunk, hogy megszerezzük, de ugyanakkor megtanított arra is, hogyan ássuk ki a kincset a lehető legnagyobb jámborsággal megélt életünkkel. Ezért ezt az életet az erény soha nem lankadó gyakorlása által kell segíteni, felfelé hordozni és táplálni. Ezeknek az erényeknek a ragyogásában fog felragyogni a gyöngy dicsősége.

ST. TERÉZIA. A MISZTIKUS ÉLET NÖVEKEDÉSE.

Szent Teréz tanítása.

Szent Teréz mennyei életbe való átmenetének harmadik századik évfordulója alkalmából a jezsuiták generálisa, Martin atya, aki akkoriban Salamanca professzora volt, igazán nagyszerű dicsérő beszédet mondott, nemcsak azért, hogy dicsőítse a nagy avilai szentet, Spanyolország dicsőségét és dicsőségét, hanem azért is, hogy osztályozza tanítását. Ezt a beszédet több nyelvre lefordították. A német fordításban a következő címet viseli: "Szent Teréz misztikus tanításának kidolgozott értekezése és egyúttal egy nagy lélek bájos képe". Ez a dicsérő beszéd a Szent Teréz életéről szóló standard mű, Ribera Vida de Santa Teresa de Jesus című, Barcelonában 1908-ban szerkesztett új kiadásába került be, mint bevezetés a szent misztikus életébe és misztikus tanításába. Véleménye szerint a Belső vár első három lakóháza aszketikusabb jellegű. Majd a misztikus élet utolsó négy fokát a következő szavakkal festi le: "Az elmélkedés imájában az isteni Pásztor szelíd meghívására az erők vagy képességek úgyszólván a lélek középpontjába érzik magukat vonzva; ebben az állapotban tudnak és kell válaszolniuk erre az isteni hívásra; a csend imájában az Úrhoz emelkednek, és olyan nagy az az élvezet, amelyet Kedvesük jelenlétében megízlelnek, hogy ekstatisztikus állapotba emelkednek, amely által természetes tevékenységük elkábul. Ez az Istennel való egyesülés a lelket a béke és a szeretet álmát alussza, és ebbe az állapotba kerülve nem képes többé semmilyen eszközre gondolni, hogy kiszakítsa magát ebből a misztikus felfüggesztésből és az Istenben való feloldódásból. Az így Istenben feloldódott lélek meghal a világnak és önmagának a szellemi házasságban, amelyet a hatodik lakóhelyen ünnepelelnek, és a hetedik lakóhelyen új életre támad. Ebben az állapotban teljesen átadja magát mennyei Vőlegénye szolgálatainak, akivel a szeretet elszakíthatatlan köteléke köti össze". Magyarazzuk meg egy kicsit bővebben ezt a négy fokot.

A törvény A misztikus élet négy fokozata.

Először is, a Várad negyedik kúriájában Szent Teréz az emlékezésről beszél, arról a szükségszerűségről, hogy Istent a lélek középpontjában találjuk meg: Isten, aki bennünk lakozik. El kell érni a legtökéletesebb egyesülést Vele. Szent Teréz számára ez az emlékezés a nyugalom és a megelégedettség állapotához vezet, azáltal való elragadtatáshoz, amit a lélek az emlékezés után a legnagyobb jónak lát magában, nevezetesen a Szeretettjét, aki a lélekben lakik, és akit nem szabad máshol keresni. A Tudat, hogy birtokában van a Szeretettnek, hogy az Ő Jelenlétében van, csendes örömet ad a léleknek, magával ragadja a lélek erőit, minden figyelmét Istenre irányítja.

Az ötödik lakóhelyen a lélek képességei mintegy hozzáférhetetlenek azokhoz a benyomásokhoz, amelyeket más dolgok szeretnének kelteni. Úgy tűnik, hogy eltompulnak a külső élethez, és magával ragadja őket annak szemlélése, aki magasan minden más fölé emelkedik, és minden szemlélődésre igényt tart. Úgy tűnik, mintha szellemi álomban a lélek a Szeretetről álmodna, és bár a külső világ különböző benyomásai még mindig megpróbálnak hatni ránk, és megzavarni és megszakítani ezt az álmot, és bár a lélek néha felébred ebből az álomból, mégis kevésbé hozzáférhető mindezen benyomások számára, és mindent megtesz, hogy belesüllyedjen ebbe a szelíd álomba, és teljesen a Szeretett szemlélésének szentelje magát. Gyakran ez a lelki álom legyőzi, és már nem képes arra, hogy földi dolgokkal foglalkozzon, vagy hogy kiszakítsa magát ebből az álomból.

A hatodik lakóhelyen a lélek teljesen elmerül szeretete tárgyának szemlélésében és élvezetében, és a világ számára olyan, mintha halott és elhagyatott lenne. Úgyszólván a Szeretett karjaiba veti magát, és eljegyz magát Vele. Szeretne Vele maradni. A világ már nem vonzza, nincs szeme és füle a világra. Isten az egyetlen jó számára, benne fog megpihenni. A Vele való egyesülés tudatában a lélek olyan boldog, hogy soha többé nem szeretne elszakadni tőle. Mivel hűsége ebben az állapotban próbára van téve, a Szeretett bebetonozza azt az Ő szeretetébe, és a lélekkel a megbonthatatlan egység és a legbensőségesebb együttlét lelki házasságát ünnepli.

A hetedik lakóhelyen a lélek csak a Szeretettben és a Szeretett által él. A lélek teljesen a Vőlegényének szentelte magát, és készséges eszköz Isten kezében, akinek a kezét nem hagyja el, és akinek a jegyesétől még a világgal való érintkezés sem vonja el. Új életre emelkedett, olyan életre, amelyben a természetes és a természetfeletti csodálatos módon egybeolvad. Semmi sem képes elválasztani a lelket a Szeretett szemlélésétől, akit önmagában imád, és akit szeretetének kifejezéseivel ölel magához; akit mindenben lát, akinek akaratát imádja és dicsőíti; akivel, egyszóval, bensőséges egységben él, és akinek nemcsak odaadta magát, hanem akit szeretettel vonz, és akitől soha többé nem szabadul.

Visszatértés és csend, szendergés és lelki alvás, elmúlás és halál, feltámadás és Isten által átítatott új élet -- ez a misztikus élet négy fokozata, amelyet Szent Teréz négy egymást követő lelki állapotban ír le, amelyek mindegyike az Istennel való bensőségesebb együttlétet jelenti.

Az emlékezés szükségessége Isten megtalálása érdekében a lélekben.

Szent Teréz a misztikus életet úgy festi le, mint valami olyasmit, ami a lélekben, annak természetes képességei szerint fejlődik, mint az ember erőinek végső megvalósulását. Ezeket Isten ültette be az ember természetébe, és akkor valósulnak meg, amikor a lélek tudatában van annak, hogy képes elérni a tökéletességnek ezt a magas fokát, és ezért teljesen átadja magát az Úr kezébe, aki egyedül képes a legmagasabbra emelni. Mindehhez a lélektől semmi mást nem kérnek, mint hogy teljesítse Isten kívánságait és vágyait, bízson benne, és csak benne találja meg boldogságát. Ő szereti a rendezett szeretetet, és Ő maga fogja ezt a szeretetet a lélekben elrendezni. Nem tiltja a teremtett dolgok szeretetét, hanem azt akarja, hogy a lélek mindenek felett Őt szeresse, és minden mást csak Őbenne, Ő általa és Vele együtt. Mivel szeretete túlságosan rendezetlen, Isten elsősorban azt kéri a

lélektől, hogy forduljon önmagába, és szemlélje Őt, mint aki szíve középpontjában él. Ő áll ennek a legbelsőbb lakóháznak az ajtajában, kopogtat és kéri a lelket, hogy jöjjön Hozzá, és ne bolyongjon a külső lakóházakban, mintha Ő, a Gazdája, még nem lenne kéznél. El kell hagynia és el kell hagynia mindent, amije van, és csatlakoznia kell Hozzá a legbelsőbb részében. Ha egyszer bebocsátást nyert ebbe a belső körbe, mindent megvizsgálhat, és onnan átmehet az egész váron. Akkor minden a lélekhez tartozik, ahogyan minden Istenhez tartozik.

A misztikus élet tehát egy módszeres út, a lélek képességeinek a megismerés és a szeretet tárgyához való alkalmazkodása. Mivel Isten, aki boldogságot és örömet ad, ennek a megismerésnek és szeretetnek a legmagasabb és legegységesebb tárgya, ezért a szeretet módszerében Őt kell az első helyre sorolni. Az, hogy Istennek kell az első helyen állnia, nemcsak az isteni lény jellemének és természetének önmagában való felülmúlhatatlanul végtelen tökéletességéből következik, hanem abból is, hogy minden, amit ismerünk és szeretünk, Istentől függ. Isten minden lény Teremtője és Fenntartója, és az Ő munkájában az Ő ujja érint minket. De sehol máshol nincs Isten olyan közel, mint bennünk. Ott az első hely, ahol meg kell próbálnunk megtalálni és meglátni Őt.

A természetes és a természetfeletti között létrejövő harmónia

Itt is csodálatos harmónia van a természet és a természetfeletti között, a kegyelmi élet és a kegyelem misztikus, túlaradó beáramlása között. Isten, úgymond, megnagyobbítja teremtményét, és a legmagasabb tökéletességre emeli. Olyan fokozatos a fejlődés, hogy az ne legyen túlságosan megerőltető a természet számára; de ugyanakkor olyan magasra emelkedik a természet minden ereje fölé, hogy csak az isteni kegyelem képes arra, hogy felemelje azokra a magaslatokra, hogy a természetet az Isten által meghatározott ideálhoz vezesse. Ám bármennyire is meghaladja ez a magas tökéletesség a természet erejét, mindazonáltal mégiscsak e természet igazi kiteljesedése, annak megvalósulása, amit Isten lehetőségként helyezett bele, bár csak az Ő közvetlen beavatkozásával valósulhat meg.

A gyémánt vár.

A lélek gyémántkastélyában Szent Teréz a Napot mint fényforrást a legbelső kastélyba helyezi, és azt sugarait a számtalan szomszédos kastélyba lövellni hagyja. A legkülsőbe a napsugarak csak halványan hatolnak be, mert mindenféle akadályok fékezik ezt a sugárzást. De ez a középpontból kiáradó fény arra kényszerít bennünket, hogy kinyissuk a szemünket és megközelítsük a belső lakóházakat, hogy ott a fényt teljes fényességében szemléljük és ragyogása által megvilágosodjunk. Teréznek itt a lélek mélyéről sugárzó fény képe éppúgy megvolt, mint az Úr kopogtatásának és hívásának képe. Aki hívja a lelket, hogy jöjjön a legbelsőbb kúriába. E kúriák külső körében a hívás homályosan hangzik, de boldog az az ember, aki e hangot meghallva válaszol a hívásra. Ez az első kegyelem a kegyelem egyre nagyobb beáramlásának hírnöke. Szent Teréz első kegyelemként említi a lélek azon képességét, hogy meglássa a Vőlegény "közeledését", és megértse hangját. A lélek nem juthat el más módon ehhez a kegyelemhez, mint az emlékezés útján. És bár igaz lehet, hogy az első hallás, az első látás Isten kegyelmének tekintendő, aki egyszerre világítja be fényét a lélekbe, és hirtelen hallhatóvá teszi

hangját, mégis választ kell adni a szeretetnek erre a meghívására, és a léleknek el kell engednie magát attól, ami eddig rabul ejtette. A szemeket meg kell dörzsölni, hogy tisztábban és jobban lássák, amit Isten már a külső lakóhelyeken megmutat azoknak, akiknek szemük van a látásra és fülük a hallásra. Isten képes és meg is fogja ragadni és meg is köti a lelket. Öröme szolgál, hogy megpihenjen és elszenderüljön benne, de csak akkor, ha a léleknek sikerült elszakadnia attól, ami a külső lakóhelyeken a világhoz köti, és a nap hatalmas sugarai alá helyezni magát, amelyről azt írják, hogy képes áthatni mindent, ami a sugarai közé kerül.

A lélek leírhatatlan szépsége és a mi siralmas közönyünk iránta.

Szent Teréz a legegyszerűbben tájékoztatja képzetlen nővéreit erről a képről: "Tekintsük lelkünket egy kastélynak - írja -, amely teljes egészében egyetlen gyémántból vagy tiszta kristályból áll, és amelyben sok lakóház van. Valóban, nővéreim, ha ezt végiggondoljuk, a lélek nem más, mint egy paradicsom, amelyben Isten, amint Ő maga mondja, gyönyörködik. Nincs semmi, amihez hasonlítani tudnám a lélek nagyszerű szépségét és csodálatos befogadóképességét. Valóban, bármilyen éles is legyen az érzékünk, aligha leszünk képesek megérteni, mint ahogyan Istent sem vagyunk képesek megismerni. Ő maga mondja, hogy az Ő képére és hasonlatosságára teremtett minket. És mivel ez így van, és így is van, hiába akarjuk megfejteni e kastély szépségét. Számunkra az a tény, hogy az isteni Felség azt mondja, hogy a lélek az Ő képmására teremtett, elég ahhoz, hogy értesüljünk annak nagy méltóságáról és szépségéről. Számunkra nem kis bánat és nem kis szégyen, hogy saját hibánkból nem értjük magunkat, és nem tudjuk, kik vagyunk. Ritkán vesszük figyelembe, hogy a lélek milyen kincseket rejt, vagy hogy ki él benne, vagy hogy milyen értékkel bír. Képzeld el ezt a kastélyt, ahogy mondtam, úgy, mintha sok kastélya lenne, némelyik az emeleten, némelyik a földszinten, mások az oldalakon. Középen, mindezen kastélyok belső részében van a legfontosabb, az a hely, ahol a legtitkosabb dolgok történnek Isten és a lélek között. Szükséges, hogy minden figyelmedet erre hívd fel".

Néhány oldallal arrébb ezt írja: "Térjünk vissza gyönyörű és csodálatos várunkba, és fontoljuk meg, milyen módon léphetünk be. Amit most mondhatok, abszurdnak tűnik, mert ha a vár a lélek, akkor nyilvánvaló, hogy a léleknek nem szükséges belépnie, mert a lélek és a vár egy és ugyanaz. Hiszen abszurd lenne meghívni egy olyan személyt, aki már egy szobában van, hogy lépjen be oda. De tudd, hogy nagy különbség van a jelenlét és a jelenlét között. Sok lélek csak a külső falak mögött van, ahol a pincérek vannak; nem próbálnak belépni magába a várba. Nem tudják, hogy mi rejtőzik abban a drága helyen, sem azt, hogy kik laknak ott, sem azt, hogy mik azok a lakóházak, amelyeket a vár tartalmaz. Kétségtelen, hogy néhány spirituális könyvben, amely az imádsággal foglalkozik, olvastátok már, hogy azt tanácsolják a léleknek, hogy emlékezzen. Nos, akkor, amit én mondtam, az ugyanaz - az emlékezés".

Így folytathatnám tovább, de ezek a példák Szent Teréz Belső várának első fejezetéből világosan mutatják, hogy a misztikus életről szóló tézisei arra az alapra épülnek, hogy Isten teremtette a lelket, és az Ő képére és hasonlatosságára tartja fenn, hogy Ő maga lakik a lélek belső kastélyában, és hogy következésképpen a léleknek meg kell tennie az első lépéseket a rekollekció útján, hogy találkozzon Vele, aki a lélek legbelsőbb részében az Ő ölelésébe és a Vele való egyesülésre hívja.

Az értelem gyakorlásán alapuló affektív ima.

Könyvét kinyitva olvashatjuk, hogy milyen nagy jelentőséget tulajdonít a képzeletbeli és intellektuális elmélkedésnek, bár szereti, ha azt megszakítják és szeretet- és hálaadó cselekedetekkel váltogatják. Elismeri, hogy lehet olyan időszak, amikor a lélek annyira eltelik szeretettel, hogy már nincs szükség arra, hogy a képzeletbeli és intellektuális meditáció hatásai által szeretetet ébresszünk. Kifejezetten figyelmeztet arra is, hogy amikor Isten a szeretet és a hála, a csodálat és az öröm cselekedeteivel töltötte el a lelket, a képzeletbeli és értelmi meditációt és a tevékeny szemlélődést nem lehet elhanyagolni, mert ezek az akarat mozgatásának általános módja, amelyhez vissza kell térnünk.

Az ő egész filozófiája: Az erőfeszítés nélkülözhetetlen.

A többihez Szent Teréz műveit kell elolvasni, hogy lássuk, hogy az észjárás és a logikus fejlődés nagy helyet foglal el tanításában. Hány hasonlatot adott, hogy nővéreinek átadja a legmagasabb dolgok eszméjét! Sőt, beismeri és kijelenti, hogy képtelen Isten ajándékait a kegyelem misztikus beáramlásában megértetni. Hálával telve mondja, hogy az Isten által adott megvilágosítás egyetlen pillanatában a lélek többet tanul, mint amit évekig tartó tanulás és tevékeny szemlélődés feltárhathat. De soha nem hanyagolja el a szemlélődő imát, az elmélkedést és az aktív szemlélődést. Ő is a legmagasabbra értékeli egy konkrét rendező vezetését. Az ő tanítása nem a kvietizmus tanítása. Mindig is ragaszkodik az erények gyakorlásához, még a misztikus szemlélődés legmagasabb állapotaiban és az Istennel való legbensőségesebb egységben is. Az Istennel való közeledésünk első három fokozata nem csupán lépések az erények gyakorlásának útján, hanem azt akarja, hogy ez az erőfeszítés mindvégig folytatódjék, és úgy tekint rá, először is, mint a legjobb előkészületre és mint fogékonyságunk bizonyítékára, másodsor, mint az Úr menyasszonyának kiválasztott lélek szükséges díszére, harmadsor, mint az Istennel való érintkezésünk megígért gyümölcse. Igaz, itt szó esik a belénk oltott erényekről is; arról, hogy Isten kegyelmének ellenállhatatlan nyomása alatt cselekszünk; de Szent Teréz többször is figyelmeztet a téveszméktől, és kifejezetten azt mondja, hogy egyetlen erényt sem lehet igaznak nevezni mindaddig, amíg azt önkéntes cselekedetekkel nem próbáljuk ki és nem bizonyítjuk. Nem a természetes rend eltörlését kívánja az isteni tartózkodás révén, hanem a természetes rend egyre fokozódó finomodását, amely a különböző képességek hatásaiban megmutatkozik. Valóban, itt-ott a képzelet és az emlékezés, sőt az érzék és az akarat hatásait is bosszantónak festik le; a denevérek vad lobogásához, a vadállatok ugrálásához hasonlítják, amelyekkel útját álljuk és fenyegetnek bennünket a titokzatos várba való belépéskor, de itt a képességek féktelen hatásairól van szó, amelyek között harmóniát kell teremteni. Ezért az emlékezés az első szükségszerűség. A misztikus élet legmagasabb állapotaiban is az emberi természettel a harmonikus fejlődés teljes pompájában találkozunk. Még a mennyben is harmonikus egységben lesz a test és a lélek. A misztikus élet legmagasabb állapotaiban, ebben a megbonthatatlan egységben, ebben a közös életben, amelyben a legtökéletesebb harmónia van az isteni és az emberi között, az extázis, az elragadtatás és a látomások csak véletlenek. Valóban, ez utóbbiak az Istennel való egyesülés és a lélek megragadásának kinyilatkoztatásai, de nem ezek az első követelmény, és nem is a lényeges. A lényeges az egyesülés élete, az új élet a régi élet halálából való feltámadásunk után.

A lelki élet pozitív szemlélete: A feltámadásnak a halált kell követnie.

Az egyesülés eme életének eléréséhez hosszú utat kell megtenni. Kezdetben az újjászületésre törekvő látni fogja, hogy nehéz harcra van szükség a természet ellen; sok mindennek kell meghalnia bennünk, hogy Isten szabadon és akadálytalanul élhessen bennünk. Van egy élet, amelyet az első fokozatokban inkább elmúlásnak lehetne nevezni. De Teréz nem fogja az Istennel való egyesüléshez vezető utat pusztán negatívnak látni; a halálnak átmenetnek kell lennie egy új élet felé. Miközben megölnék mindent, ami akadályozza Isten országát bennünk, ugyanakkor az isteni Kertésznek el kell szórnia az erények magvait, nekünk pedig el kell ültetnünk és gondoznunk kell szívünk kertjét, mert idővel, amikor a nap magasan jár, abban a kertben az új tavaszi idő kinyilatkoztatásaként kihajtanak a virágok. Mert nagyrészt ez a gondozás, ez az öntözés a mi kezünkbe kerül. Nemcsak gyomlálni kell, hanem ültetni és öntözni is.

Isten gondviselése: Lelki sakk.

De a nagy Kertész a mi Segítőnk; vagy, hogy Szent Teréz képével éljek, Ő vezeti kegyelmének vizét különböző patakokon és csatornákon keresztül szívünk kertjébe, és a megfelelő időben leküldi bőséges esőjét, így kiveszi kezünkből az öntözés munkáját. Szent Teréz ezt a "Lelki sakk" című ősi, középkori értekezéssel szemlélteti. Azt mondja, hogy lelki sakkjátszmát kell játszaniunk szívünk Szerelmesével, és sakk-mattot kell adnunk neki. És hozzáteszi, hogy Ő nem menekülhet el a lépéseink elől, sőt, nem is szeretne elmenekülni. Ezzel azt adja értésünkre, hogy bár mindent meg kell tennünk, jól játszva, az egész játék úgy van kiszámítva, hogy végül a király sakk-mattot kap. Minél többet játszik a királynő, azaz a mi Szerénységünk, annál hamarabb fog a király sakkba kerülni.

Következésképpen Teréz misztikája, bármilyen magasztos is az Istennel való édes együttlét leírásában, másfelől valóságos és gyakorlatias.

Mária a mi példaképünk a misztikus élet első fokának elérésében: Isten születése bennünk.

És most egy utolsó gondolat. A bennünk cselekvő és bennünk lakó Isten a misztikus élet kiindulópontja. Isten tevékenységében a teremtés folytatását kell látnunk, ahogyan ez a tevékenység a Fiúnak az Atyától és a Szentléleknek az Atyától és a Fiútól való örök születésének folytatása és további kinyilatkoztatása. Isten bennünk való jelenlétének, a Szentháromság bennünk lakozásának ismerete újra fel kell, hogy ébredjen életünkben. Istennek újra bennünk kell lakoznia, újra kell születnie bennünk. Isten Fia emberi természetet vett fel, hogy újra megvalósíthassuk természetünknek az istenivel való egyesülését. Egyesülnünk kell Krisztussal és benne, vele és általa a Szentháromsággal.

Egyetlen teremtmény sem osztozott ebben a kegyelemben nagyobb mértékben, mint Mária. Ő, a mi Édesanyánk a mi példánk arra a módra, ahogyan Istennek újra kell születnie bennünk. Egyrészt az ő

gyermekeinek kell felismernünk magunkat, mert az ő fia a mi Testvérünk. Másrészt ő tanít meg minket arra is, hogyan fogadjon meg Krisztus, hogyan szüljük meg Őt, és hogyan hordozzuk Őt.

Mondjuk Mária után Szent Terézzel együtt: -- "Íme, az Úr szolgálóleánya, történjék velem a te szavad szerint".

A MÁRIAI "DOCTOR MYSTICUS"

Nem az ellentét, hanem az egyesülés jele.

Nagy öröm számomra, a mitigált ághoz tartozó karmelitának, hogy részt vehetek a Keresztes Szent János tiszteletére énekelt dicsőítő kórusban, aki Szent Terézzel együtt rendünk reformátora volt. Örömmre szolgál, hogy itt alkalmam van felajánlani a magam kis micváját a dicsőségből; hogy tolmácsolója lehetek annak, amit, biztos vagyok benne, hogy a mitigált ághoz tartozó összes karmelita velem együtt lát a Kármel e hősében, akit Isten vezet, hogy helyreállítsa ősi dicsőségét, hogy ezt a dicsőséget, az ő misztikus kegyelmi ajándékainak dicsőségét még fényesebben ragyogtassa.

Valóban, mi nem úgy tekintünk rá, mint a segoviai régi obszerváns kolostor priorja, mint az ellentét jelére, hanem inkább az egység kötelékére, amely mindannyiunkat összeköt. Az a tény, hogy mi magunkat a Régi Megfigyelés Káld Karmelitáinak nevezzük, azt a benyomást keltheti, hogy az ő tanításai ellenére, nem kívánjuk követni őt. Kár, hogy hajlamosak vagyunk az ellentmondást az egyetértés fölé helyezni. Már Szent János életében is sok reformálatlan szerzetes csodálta és utánozta őt oly módon, hogy saját magától is dicséretet kapott.

A régi Regulát érintő pápai diszpenzációk egy bizonyos pontig alkalmat adtak a rend szellemétől való bizonyos eltérésre, de nem érintik ezt a szellemet egyetlen lényeges ponton sem. Szent, áldott és tiszteletreméltó férfiak és nők bebizonyították, hogy ezekkel a diszpenzációkkal együtt a karmelita rend szelleme tovább élhet. Nem a betű, hanem a szellem elevenedik meg. E szellem megerősítése érdekében gyermeki szeretettel fogadjuk Szent Teréz és Keresztes Szent János műveit. Nekünk, még inkább, mint a református ágnak, tanulmányoznunk és magunkba szívunk műveiket, és hagynunk kell, hogy azok életben és tettekben kivirágozzanak. Szeretjük őket, és követjük nyomdokaikat e világ hideg hóesésében; hogy felmelegedjünk ott, ahol saját melegünk nem elegendő ahhoz, hogy ne fagyjunk meg a földi bajok vágó északi szelében.

Egy máriás misztikus: élete valóban máriás volt.

Úgy vélem, szívességemre szolgál, hogy itt alkalmam van a Szűzanyáról beszélni Keresztes Szent János misztikus rendszerében, és megmutatni, hogyan illeszkedik ez a misztikus tanítás a Kármel Miasszonyunk Testvéreinek iskolája keretébe.

Keresztes Szent János Szent Terézzel együtt megreformálta a Kármel-hegyi rendet, visszahívta azt az ősi állapotába. Nem habozom azt mondani, hogy nem lenne joguk a reformátorok e nevére, ha a Szűzanya nem nyomta volna rá életükre és tanításukra a bélyegét.

Mária, a lélek eszményképe

Keresztes Szent János számára a Szűzanya az Isten felé felfelé törekvő lélek eszményképe, akit Isten magához vonz. De ő több aspektusban is ilyen. Nem mindig egyforma erővel fejezi ki magát.

Különösen azt dicséri benne, hogy ő, akit az angyal valóban "Szentlélekkel telinek" nevez, mindig hagyta magát a Szentlélek által vezetni, egy olyan ideál, amelyre nekünk is törekednünk kell az Istennel való érintkezésünkben, bármilyen nehéz is legyen az, és bármilyen kevesen is lesznek, akik ismerik és követik a Szentlélek tanácsait.

Egy olyan lélek példajaként, aki mindig a Szentlélek sugallatát követte, ugyanebben a fejezetben a Szűzanya "la gloriosa", a dicsőséges, Isten Anyja példáját hozza fel. Őt már legkorábbi létezése óta erre az állapotra emelték. Soha nem nyomódott az elméjébe semmilyen teremtmény képe, amely elvonhatta volna őt Istentől, és következképpen soha nem mozgatta meg semmilyen ilyen jellegű dolog. Az ő indítéka mindig a Szentlélek volt.

Gabriel atya Szent Mária Magdolna, szintén idézi ezeket a szavakat a L'Union Transformante című esszéjében, a misztikának szentelt szép folyóiratban, a La Vie Spirituelle-ben, amelyben az Egyház új Doktoráról értekezik:

"Valóban, ő számára, ami igazán ésszerű, a Kármel-hegy csúcsára törekvő lélek eszményképe. Nem sok szót szentelt neki, de az a néhány szó, amit róla írt, azt mutatja, hogy egy olyan lélek ősképének tekintette, amely annak az egységnek az élvezetére törekszik, amelynek tanítására, úgy tűnik, szerzőként életét szentelte. Más lelkek csak kisebb mértékben közelítik meg ezt az ideált."

Mária-képek: Ablak, amelyen át a napfény áthalad.

Milyen gyakran használ a szent olyan képeket, amelyek általánosan alkalmazhatók a Szűzanyára. Szinte lehetetlen, hogy ne gondolt volna ebben az összefüggésben az Ő Szent Anyjára. De még ha ez nem is lenne így, akkor is ezeknek a képeknek a használata, és ezért alkalmassága megbélyegzi

misztikáját, mint máriás jellegű misztikát. Lehetetlen e rövid terjedelemben összefoglalni mindezeket a képeket. Csak néhány kiemelkedőre szeretném felhívni a figyelmet.

A szent egyik nagyon kedvelt hasonlat, amelyet arra használ, hogy kifejezze annak szükségességét, hogy fogékonyak és tiszták legyünk ahhoz, hogy részesüljünk Isten kegyelméből, sőt, hogy osztozzunk az isteni természetben, az ablak képe, amelyen keresztül a napfény áthalad. A flamand vidék, Memling, Quinten Matsys földjének festői bőségesen használták ezt a képet csodálatos miniatúráikban. Egyetlen teremtmény sem szívta magába tisztábban az isteni fényt, amely erre a világra érkezett; egyetlen teremtmény sem adta vissza azt kevesebb hibával és folt nélkül, és nem vált eggyé Istennel, mint a Szűzanya. Keresztes Szent János dédelgetett metaforájában Mária úgy jelenik meg lelki szemeink előtt, mint a legnagyobb példa mind közül; sőt, mint az első, folt nélküli üvegtábla, aki nekünk adta a világ világosságát. Rá, jobban, mint bárki másra, vonatkoztathatók Keresztes Szent János szavai, amelyekkel a misztikus élet isteni közösségét magyarázza: "A teremtett közösség olyan szoros, ha Isten megadja neki ezt a kiváló és emelkedett kegyelmet, hogy a lélek és minden, ami Istenhez tartozik, egy részt vevő újjáteremtés által egyesül. A lélek e részvétellel inkább Istennek tűnik, mint léleknek, sőt maga is Isten, bár természetes lénye az újrateremtés ellenére ugyanolyan különböző marad Isten lényétől, mint azelőtt; ahogyan az üveglap is, bármennyire is megvilágítják a nap sugarai, mégis megőrzi saját lényegét, amely különbözik a belé hatoló sugárnyalábtól." A lélek a részvételtől, a részvételtől, a részvételtől, az újrateremtéstől is különbözik. A képet tovább magyarázza egy olyan módon, amely közvetlenebbül érinti a Szűzanyát. Ha az üvegtábla tiszta és makulátlan, a napsugár megvilágítja és úgy megváltoztatja, hogy úgy tűnik, mintha maga a fény lenne, és maga is fényt áraszt. Ez az oka annak, hogy a Szűzanya megérdemelte, hogy Isten Anyja legyen; mert a legcsekélyebb akadályt sem jelentette az isteni lakozásnak. A Szűzanyához hasonlóan nekünk is magunkba kell szívunk az isteni fényt.

Bizonyos, hogy ez isteni kiválasztás. Szent János másutt is ezt mondja: Az üvegtábla nem akadályozhatja meg, hogy a fény bevilágítsa. A tisztasága által előkészítve, passzívan, minden közreműködés nélkül világít. De hozzáteszi, hogy bár Istent nem kényszeríthetjük, és nem akadályozhatjuk meg, hogy bizonyos dolgokat tegyen, a lélek kötelessége, hogy önmagát a megfelelő állapotba hozza, hogy megtisztítsa magát minden hibától.

Az árnyékolás.

Egy másik metafora, a szeretet Élő Lángjának magyarázatában Szent János a Szűzanyát a lehető legszorosabban bevonja képi világának körébe. Amikor Isten lámpáinak ragyogásáról és ragyogásáról beszél bennünk, arról, hogy ezt az isteni fényt, mint az üveglapot, magunkba szívjuk, hogy részt veszünk Isten tulajdonságaiban és cselekedeteiben, azt mondja, hogy ennek az alaknak van még egy másik aspektusa is: az árnyékolás. A világos megértéshez azt kell érteni - mondja -, hogy az árnyékolás azt jelenti, hogy árnyékkal beborítani, vagy óvni, kegyelemmel részesíteni, kegyelemmel elárasztani. Mert azt mondani, hogy valaki árnyékával betakarja a másikat, azt jelenti, hogy akinek az árnyéka betakarja a másikat, az kész megvédeni őt és közbenjárni érte. Ez az oka annak, hogy Gábrriel arkangyal az isteni Fiú fogantatásakor Máriának juttatott túlzott kegyelmet árnyékolásnak nevezte, amikor azt mondta: "A Szentlélek száll rád, és a Magasságos ereje beárnyékol téged".

Ahhoz, hogy megértsük, mit jelent Isten árnyékának ez a szétterülése vagy beárnyékolása, szem előtt kell tartanunk, hogy minden tárgy a maga sajátos alakjának és körvonalának megfelelően vet árnyékot. Így lesz az Isten szépségének lámpája által vetett árnyék egy másik szépség, Isten szépségének fajtája és minősége szerint; és így lesz az Isten erejének lámpája által vetett árnyék egy másik erő, stb. Vagy más és talán jobb szavakkal: mindezek az árnyékok maguk is Isten szépsége, Isten ereje stb. lesznek, de árnyékban, mert a lélek itt a földön nem értheti meg tökéletesen. De mivel ez az árnyék oly jól egyezik Isten lényegével és valódi lényével, sőt, mivel ez maga Isten, ezért a lélek árnyékban ismeri meg Isten fenséges gyönyörűségét. Így mondhatjuk, hogy a lélek egyenlő a Szűzanyával, akire a Szentlélek teljes teljességében szállt, és akit a Mindenható ereje a legtökéletesebb módon beárnyékol. Ismét a megtestesülés.

E kommentár vége felé Szent János a Szűzanyában való megtestesülés képéhez közelít, hogy kifejezze Istennek a lélekkel való legszorosabb közösségét, amikor a szerető lélek által Istenhez intézett szavakat magyarázza: "Ahol titokban lakozol". Szent János szerint ezzel a lélek azt érti, hogy Isten titokban lakik benne, mert ez a túlédés ölelés a lélek szubsztanciájának legmélyén történik.

A Szentlélek mintegy ide hozza menyasszonyát a Vőlegény elé, hogy megölelhessék egymást. Ebben az ölelésben Ő szenderül el benne. Nem ismeretlen ott maga a lélek számára, de ott lakik elrejtve az ördög elől, aki nem tud behatolni ennek az ölelésnek a színhelyére, és az ember elől, aki nem érti, akinek az elméje nem képes felfogni annak értelmét. Ó, milyen boldog az a lélek, aki mindig érzi, hogy Isten benne él és benne pihen. Kénytelen elszakadni mindentől, elrepülni minden érintkezéstől az emberekkel, és a legmélyebb csendben élni, hogy a legkisebb mozdulattal vagy hanggal se zavarja meg a Szeretett nyugalmát. Általában Ő ott fekszik majd, mintha aludna, menyasszonya által átölelve a lélek anyagában, és a nő jól tudja Őt, és általában örömmel. Ha Ő mindig ébren lenne, és folyamatosan árasztaná rá fényét és szeretetét, az már egy dicsőségben való lakhely lenne számára. És látva, hogy csak a félig ébrenlét állapota, amelyben a Vőlegény csak részben nyitja ki szemeit, máris oly hevesen elragadja a lelket, mi történne vele, ha benne és érte mindig tökéletesen ébren lenne? A valóságban itt egy kettős képpel állunk szemben. Az Isten Fiának bennünk való megtestesülésének és az Ő bennünk való isteni szendergésének képe egymásba olvad. A beárnyékolás képe, ezzel egymás mellé helyezve, nem hagy kétséget afelől, hogy az alvás külső képe nem más, mint a még bensőségesebb lakozás új metaforája.

A mező a drágagyönggyel.

Ez még világosabbá válik, amikor a Szellemi énekhez fűzött kommentárban egymás mellé helyezve látjuk a Vőlegény elrejtését az Atyja kebelében és a Menyasszony általi felfedezését, amikor a saját ölelésben alszik az ő beárnyékolása révén. "Kedvesem", kiáltja a menyasszony az ő szerelméhez, "Kedvesem, hol rejtőzöl el?". "O Menyasszony", mondja Keresztes Szent János, "Vőlegényed a saját lelked mezején elrejtett kincs, egy olyan kincs, amelynek megszerzéséért a bölcs kereskedő minden vagyonát odaadta".

Értelemszerűen le kell mondanod minden magánérdekedről, ha megkapod ezt a kincset; el kell vonulnod minden teremtett dologtól, és el kell rejtőznöd, el kell titkolnod magad lelked legbelsőbb rejtekébe. Ott bezárod az ajtót, vagyis visszavonulsz akaratoddal minden teremtett dologtól, és titokban imádkozol Atyádhoz. Így elrejtőzve a Vőlegényeddel, titokban fogod érezni az Ő jelenlétét, titokban fogod élvezni és simogatni Őt, és örülni fogsz Vele, hogy titokban vagy, vagyis túl mindenem, amit az érzékek elérhetnek és a nyelv kifejezhet. Most tehát, kedves lélek, most már tudod, hogy a szerető, akit keresel, el van rejtve lelkedben; légy szorgalmas, hogy titokban maradj Vele, és a leggyengédebb szeretettel fogod Őt érezni és ölelni. Nem kelt meglepetést, hogy Szent János, ahol Isten adományairól beszél - azt mondja, hogy ezeket osztogat -, különös hangsúlyt fektet Isten megtestesülésére. Ez a talaj, ott ragyog fel az Istennel való misztikus egyesülésünk eszménye. És a mi példánk, sőt Anyánk ebben Mária.

Minden mást, mondja Szent János, Isten úgyszólván mellékesen tett. Fiában azonban mindent látott, és az Ő szépségét és szeretetét adományozta nekik. A megtestesülés által természetfeletti létet adott ezeknek, és az emberrel együtt Isten dicsőségére emelte őket. Az Atya a Fia megtestesülésének és az Ő test szerinti feltámadásának dicsősége által nemcsak megnemesítette az összes teremtményt, hanem szépséggel és méltósággal is felruházta őket. E titkot szemlélve a lelket megsebzi a szeretet.

Lelki házasság.

Szent János itt világosan kifejezi, hogy a Vőlegény, aki menyasszonyában pihen, ott ünnepli megtestesülésének titkát. Lehetséges-e nevének említése nélkül világosabban utalni a Szűzanyára, mint a misztikusan boldogok legkedvesebbjére, mindazok példaképére, akik az Istennel való egyesülést keresik? A menyasszonyra alkalmazza azt, amit mi oly buzgón alkalmazunk a Szűzanyára: Ő a zárt kert, amely csak a Vőlegény számára van fenntartva. Hortus conclusus, soror mea sponsa. Ott csak Őt fogja átölelni; bensőségesen egyesülni fog Vele, az Ő természetével, minden meditáció nélkül. Ez csak a lelki házasságban történik meg, amely Isten és a lélek ölelése.

Ebben az egyesülésben, folytatja a szent, az, ami közölve van, maga Isten, aki önmagát adja a léleknek, és egyúttal visszaadja neki a páratlan gyönyörűséget. Mindkettő eggyé vált, ahogy - itt jegyezzük meg a metafora visszatérését -, ahogy az üvegtábla és a rajta áthaladó napsugár egy.

A megtestesülésről való tudásunk nagy boldogsága.

Ne feledkezzünk meg róla. Szent János újra és újra visszatér a megtestesülés kimeríthetetlen misztériumához. "Ez az ismeret - mondja - nem kis része a mennyei boldogságnak". És Isten saját szavait idézi: "Ez az örök élet, megismerni Téged, az egyetlen igaz Istent, Fiaddal együtt, akit elküldtél, Jézus Krisztussal". Csábító lenne elmesélni azt a módot, ahogyan Szent János a továbbiakban leírja a lélek Istennel való újrateremtését; ő Istennel és Isten benne, az Ő hatékonyságát az Ő hatékonyságából véve.

Ha valakinek még mindig kétségei vannak afelől, hogy az összefüggés, amelyet mindezen idézetek között nyomon követtünk, helyes-e; hogy Szent János valóban úgy látta-e misztikus elképzeléseiben a Szűzanyát, mint lelkünk képmását az Istennel való legbensőbb egységében, az nyissa ki költészetének azt a könyvét, amelyben a misztikus doktor a megtestesülés misztériumáról énekel. Ott Mária úgy emelkedik elénk, mint a közvetítőnő, akiért és akiben maga Isten Fia mint Vőlegény köti meg a házasságot menyasszonyával, az emberrel, akinek megengedi, hogy az Ő természetéből részesüljön. Nemcsak Ő egyedül, hanem a Szentháromság egésze jön el, hogy a Fiúval együtt lakjon az ember szívében, amely megnyílik Isten előtt és megnyílik neki. Keresztes Szent János misztikája máriás jellegének teljesebb és szebb megerősítését nem kívánhatjuk. Ne becsüljük ezt alá, különösen a kármeliták ne becsüljék alá. Mária, a mi Anyánk, a mi dicsőségünk, a mi példaképünk, a mi prototípusunk, amikor Isten minket is kiválaszt az Ő isteni kegyelmeire. Ragyogó fenségét Keresztes Szent János utánozhatatlanul megrajzolja, még akkor is, ha szinte soha nem nevezi meg őt. Az ő megvilágításában úgy ragyog számunkra, mint a misztikus rózsza, amelynek édes illata lengi be az Egyház kertjét, hogy megismételhessük, amit gyakran énekelünk az Officiumban - hogy közeledünk hozzá édességének illata által. Mint a méhek, úgy repülünk e misztikus virág felé, hogy meglássuk benne a misztikus élet tündöklését a legmagasabb virágzásban, nevezetesen Istent, aki emberré lett benne, hogy Ő is megszülethessen bennünk, akik hozzá tartozunk.

Ne nézzük mindig a sötét éjszakát, amelybe Szent János bevezet bennünket. A fény messze ragyog és már áttöri a sötétséget. Vele együtt énekeljük a Menyasszony szavait: Flores apparuerunt, "A virágok már felbukkannak". Nem tudunk mindig, sőt talán még ritkán is megmaradni az elképzelhetetlen, a képzelet nélküli szemlélésében; így Isten, aki meg akar tisztítani minket és meg akar szabadítani mindattól, ami elválaszthatna minket tőle, megtisztít és gyökerestül, akár fájdalmasan is, kitép bennünket. A kereszt a győzelem jeleként áll a felhőkön. A Vőlegény kitarja karjait, hogy a keblére borítson minket, és teljesen átadja magát nekünk. Mellette áll Mária, a mi Édesanyánk, ajkán az ujjongás kiáltásával: "Íme, aki hatalmas, nagy dolgokat tett bennem. Amit Ő "tett bennem" és nekem ajándékozott, azt Ő ugyanígy nektek is megadja és megteszi, ha követitek példámat, ha gyermekeim lesztek". ,

Lehet, hogy ez küzdelem lesz, lehet, hogy sokba fog kerülni. Szent János azt mondja, hogy neki és testvéreinek éppen ezért kell követniük Jézust az Ő keresztjével, mindentől és önmaguktól megfosztva, mert arra hivatottak, hogy a Kármel Miasszonyunk testvérei legyenek, vagyis azok közé tartoznak, akiket különleges módon róla neveztek el, és akiket különösen az ő gyermekei közé sorolnak.

Amikor Szent János emlékeztet bennünket arra, hogy különösen kezdetben nem lehet állandóan szemlélődésben lenni, azt mondja, hogy a léleknek akkor minden gondolatában, cselekedetében, jótettében és vállalkozásában mindig szent gondolatokhoz és elmélkedésekhez kell folyamodnia, amelyekből buzgóbb jámborságot és nagyobb hasznot fog meríteni. De mindenekelőtt Jézus Krisztus életéhez, szenvedéseihez és halálához kell folyamodnia, hogy megtanítsa magát Jézus életének utánzására; hogy mindenben, minden cselekedetében és tettében, életében és halálában engedjen. Ki lehetne jobb társaság, mint Mária, aki Jézus minden szavát a szívében őrizte, és amikor meghalt, ott állt a bölcsőfa alatt? Szent János maga is rámutat erre, amikor azt mondja, hogy az a lélek, amely semmi másra nem törekszik, mint Isten törvényének tökéletes teljesítésére és Krisztus keresztjének hordozására, igazi tabernákulum lesz, amely tartalmazza a valóságos Mannát, magát Krisztust. Nem

lehetne-e így megváltoztatni ezeket a szavakat: Ő egy másik Mária lesz, akit naponta és találóan az Új Szövetség ládájának neveznek?

Keresztes Szent János műveinek más helyein is emlékeztet bennünket arra, hogy nem mindig tudunk a misztikus élet legmagasabb régióiba emelkedni, hanem ismét a Szűzanya az, aki ezekben a régiókban egyesülésünk képmása. Ő is mellettünk áll, és megmondja, mit kell tennünk, amikor lejjebb süllyedünk. "Amikor a szemlélődés megszűnik - mondja a szentéletű tanító (és hozzáteszi, hogy ez szükségszerűen gyakran megtörténik, mert egyetlen szentnek sem adatott meg az állandó szemlélődés és imádság) -, nem árt, ha ismét Krisztushoz folyamodunk. Ellenkezőleg, előnyös lesz, ha megtanuljuk Krisztus erényeit utánozni és az Ő szelleméből inni. Ebben rejlik az imádság célja". Óva int minket attól, hogy olyannyira mentesülni akarjunk minden képiségtől, hogy a megtestesülést is figyelmen kívül hagyjuk.

Az Istennel való egyesülés gyümölcsöt terem és bizonyos hajlamokat követel. Rendkívül figyelemreméltónak tartom, hogy Keresztes Szent János, aki nyilvánvalóan mindig a legmagasabb magasságokban látta a Szűzanyát, sohasem a misztikus egyesülés felé vezető úton mutatja meg őt, hanem csak szeretetének dicsőségében; úgyszólván az Istennel való egyesülésének hatásában, a hozzá való hasonlatosságában.

Mária életének példája: Négy esemény.

Ő adja nekünk Istent, vagy Isten képmását, vagy az Ő megváltásának gyümölcsét. A Szűzanya életének négy eseményére mutat rá Szent János ezzel kapcsolatban. Először is megjegyzi a Szűzanya látogatását unokatestvérénél, Erzsébetnél, az Isten Fiának fogantatása utáni első szerelmi cselekedetét, a Vele való egyesülésének első kisugárzását, aktív életének első gyakorlatát.

Egy másik alkalommal a Szűzanyát a kánai menyegzői lakomán ábrázolja, ahol a szeretet által sürgetve csupán azt adja tudtára Jézusnak, ami hiányzik, a többi pedig ráhagyja. Itt is a szeretet kinyilatkoztatása, a Vele való egyesülésének kisugárzása. Hagyja, hogy ő is a nekünk kiöntendő bort, a bort, amely menyasszonyokká tesz bennünket.

Szent János ismét úgy állítja eléink a Szűzanyát, mint a Fájdalmas Anyát, aki részt vesz Urunk szenvedéseiben. Úgy gondolja, hogy ez indoklásra szorul, mert egész tervében úgy képzei el a Szűzanyát, hogy az újjáteremtő szeretet által az angyalokkal teszi egyenlővé, akik, mint mondja, tökéletesen ismerik a szomorú dolgokat, de emiatt nem éreznek szomorúságot. De hozzáteszi, hogy Isten néha kivételt tesz ez alól, és megengedi, hogy a lelkek valóban szenvedjenek, hogy érdemeiket növelje, vagy szeretetüket lánggra lobbantsa, vagy más okból. Így cselekedett a Szűzanyával, a Szűzanyával is, mivel azt kívánta, hogy Mária részesüljön az Ő bőséges megváltó munkájában a mi javunkra és példánkra.

Végül - hogyan is lehetne másképp - az úrvacsorai szobába vezet minket, ahol az apostolok és Mária együtt voltak, és ahol a vele való imádságuk eredménye az, hogy a Szentlélek tűznyelvek formájában leszállt rájuk. Az apostolokra az úrvacsorai szobában ráadásul úgy utal, mint akik Máriával, Jézus Anyjával imádkoztak és kitarítottak az imádságban: Mi is imádkozzunk Máriával együtt azért a Lélekért. Ne csak óvjon és vezessen bennünket életünk útján, mint Szent Jánost: ne csak éljen a mi lelkünkben, mint Szent Jánosban, hanem értesse meg velünk azt, amit Szent János mondott róla: hogy ő számunkra, még az Istennel való legszorosabb egységben is, példa és Közvetítő, aki a mi lelkünkben is képes megszerezni azt a kegyelmet, hogy Isten emberré váljon a mi lelkünkben is, egy velünk, az Atya örököse, a Szentháromság csodálatos lakozása által, a látás és a szeretet forrása.

Élő lámpások a ködös éjszakában

Keresztes Szent János megpróbált minket a misztikus élet magasságaiba vezetni a sötét éjszakán keresztül, a teremtett dolgok képzetlenségének éjszakáján, és minden teremtett dologtól való megfosztáson keresztül, hogy csak az a fény ragyogjon bennünk, amellyel Isten bennünk lakozása tesz minket teljessé.

Sötétséget teremtett körülöttünk, és ugyanakkor a legtisztább fényt gyűjtotta meg bennünk. Az ő vezetése, az ő tanítványai vagyunk. Ruysbroeck metaforáját kölcsönözve, élő lámpások lettünk a homályos éjszakában. Isten fénye betölti és megvilágít bennünket, és ugyanakkor ragyogóvá tesz bennünket. "Krisztus hordozói" vagyunk. Bár csak a világ minden fényét sötétségnek látnánk, hogy felismerjük az örököse, igazi világosságot, és ragyogtassuk fel magunkon keresztül.

A RÉGI ÁLLOMÁNY ÚJ VIRÁGZÁSA

Szent Sámson János, a régi megfigyelés új misztikusa.

AZ UTÁN, hogy a 16. század végén a rend két ágra oszlott, természetesen bizonyos különbségek keletkeztek a két ág között, és az egyes életek külön-külön fejlődtek. De már a 17. században a Káldi Kármeliták belső reformja révén, amely a régi szellemet pompás módon felélénkítette, és bebizonyította, hogy a Kármel szelleme a Szabály némi enyhítése mellett is élhet és virágozhat, már a 17. században a legkisebbre csökkentette ezt az eltérést. A Gondviselés figyelemre méltó rendelkezése, hogy nem sokkal a Rend felosztása után a régi obszerváns ágba felemelkedett egy férfi, aki az új reform lelke lett, és akit Isten olyan magasra emelt a Kármel misztikus életében, hogy misztikus íróként a Nagy Szent Teréz és a Doctor Mysticus, Keresztes Szent János mellé sorolható. Első életrajzírója, Donatianus atya írja: "Isten a belső élet dolgaiban arra predesztinálta őt, hogy kis szemléletünk egyik legfényesebb lángja legyen".

Egy régi obszerváns karmelita, Hieronymus a Matre Dei, aki nemrégiben válogatást szerkesztett a misztikus műveiből, a , a kármel misztikájának súlyos képviselőjének nevezi őt. Emellett Henry Bremond, aki terjedelmes művének néhány nagyszerű oldalát neki szenteli, , , "egyik legmagasztosabb misztikusunknak" nevezi.

Bizonyos határok között azt mondhatjuk, hogy ebben a tekintetben ő volt a régi megfigyelés Keresztes Szent Jánosa. Számos írása közül talán az egyik legszebb mű, amelyet a Kármel-hegyi iskola alkotott, egy értekezés a Kármel igazi szelleméről.

Valóban figyelemre méltó triumvirátus volt az, amelyet Isten a 17. század elején a rennes-i kolostorban összehozott, hogy új életet öntsön a régi rendbe. Valójában Peter Behourt perjel volt az, aki 1604-ben elindította a reformációt. Később strictior observantia néven gyorsan terjedt. Thibault Fülöp atya, aki először alprior, majd Behourt utódja volt Rennes priorjaként, teljes szívvel támogatta őt. De a mozgalom lelke valójában a vak testvér, Szent Sámson János volt, aki 1612-ben lépett be a rennes-i kolostorba, és 1636-ban halt meg ott.

Szent Sámson János, vagy inkább Jean du Moulin, gyermekkorában egy betegség következtében megvakult. Szegénységben nőtt fel, és végül a párizsi Kármelben talált menedéket. Cserébe gyakran orgonált, és olyan ügyes lett, hogy az emberek szívesen hallgatták. Intenzíven jámbor volt, de senkinek sem jutott eszébe, hogy felvegyék a rendbe. Már 35 éves volt, amikor bevallotta vágyát, hogy felvegye a rendi ruhát, Máté Pinault atyának, egy fiatal atyának, aki Párizsban fejezte be tanulmányait, és éppen visszatérni készült a bretagne-i Dol kolostorába. Dolban 1606-ban fogadták be, és onnan 1612-ben érkezett Rennes-be.

Fülöp Thibault perjel sokat hallott e laikus testvér erényes életéről és magasztos imádságáról, ezért kívánta, hogy az új reformáció középpontjába kerüljön, hogy az Isten és a rend szeretete növekedjen. Sámson testvér azonban nem volt egészen nyugodt. Olyan nagyon szokatlan volt, hogy egy laikus testvér álljon a lelki ügyek élére. Emellett csak tökéletlenül volt képzett, és vaksága megnehezítette számára, hogy a könyvekből információkat merítsen. Néha-néha felolvastak neki valamit; de sok útmutatás nem volt az övé, hacsak nem maga Isten vezette. Hogy próbára tegye az őt vezető szellemet, a perjel megparancsolta neki, hogy írja le, hogyan imádkozik. A válasz olyan magasztos volt, mint Szent Terézé egy hasonló kérdésre adott válasza, amely életének könyvében van megírva. Már a cím is elárulja, milyen magasztos volt az imádságról alkotott elképzelése: "A szubjektumnak a tárgyban való elvesztéséről" ("Az elmélyülésről").

A szigorúbb betartás számos tartományban elterjedt.

Különleges tehetsége volt ahhoz, hogy a fiatal novíciusokat és atyákat lelkesedéssel lelkesítse a Rend nagyszerű eszményeiért, és megtanítsa őket imádkozni és elmélkedni. Az érdeklődő hallgatók köre egyre bővült és bővült. Más rendházak előljárói, jeles papok és neves világiak is szívesen beszélgettek a jámbor testvérrel lelki kérdésekről; sőt, nem is akármilyen céllal látogattak el a házba. A házban

való jelenléte, mindenekelőtt az Istennel való intenzív foglalatossága csodálatos hatást gyakorolt, és rövid időn belül a Rennes-i zárdából a szigorú fegyelem mintaképe lett. E ház befolyása és híre terjesztette a reformációt más házakban is, először Franciaországban, majd Hollandiában, Németországban, Ausztriában, Írországon és Lengyelországban, így szinte az egész rendet a reformáció útjára terelte. De azért említjük őt, mert nem annyira azért, hogy életéről beszéljünk, mint inkább azért, hogy meghallgassuk, mit tekint a Rend szellemének, és mit kell tanítása szerint annak ideáljának tekinteni.

Mindenki a misztikus életre hívott.

Rögtön feltűnik, hogy a vak testvér minden lehetséges hangsúlyozással azt állítja, hogy a misztikus életre vagyunk hivatottak, mindannyian; hogy a misztikus élet, az Istennel való bizalmas érintkezés, az Isten megtapasztalása, az Isten élvezete olyasvalami, amit Isten a földi embernek megad, sőt, sokaknak megadja, ha csak fogékonnyá teszik magukat rá, és nem szabnak határt vagy akadályt az Ő szeretetének. Akik beléptek a Kármel-hegyi Rendbe, tartsák szem előtt, hogy Isten már ebben az életben is az Ő jelenlétének élvezetére hívja őket; hogy Ő azt akarja, hogy szemléljük Őt, hogy elveszítsük benne magunkat; hogy ezt tekintsük első és legfőbb kötelességünknek, és soha ne engedjük, hogy akár a tanulás, akár a munka, akár a lelkipásztori feladatok háttérbe szorítsák.

Ebben nagyon hangsúlyosan fogalmaz. Másrészt elismeri a tanulás, az igehirdetés és más lelkipásztori feladatok szükségességét. De ezeket egy emelkedettebb szemlélődésre kell alapozni. Ezért kívánta, hogy a rend fiatalabb tagjait a szemlélődés útjára terelje, hogy ebben felnőve és megerősödve soha ne veszítsék el igazán a szemlélődés szokását. Így minden munkájukat az Istennel való legbensőségesebb kapcsolat támogatná.

A lehető leghatározottabban visszautasítja azt a gondolatot, hogy a misztikus élet, amely lényegében nem látványokból és látomásokból, stigmákból és levitációkból áll, hanem egyszerűen abból, hogy Istent látjuk magunk előtt, velünk és bennünk, hogy az iránta való szeretet által felemészteződünk, hogy ismerjük a bennünk lévő isteni tüzet, és csak azt kívánjuk Istennel együtt, hogy égjen és emésszen bennünket - hogy ez a misztikus élet nem nekünk, mindannyiunknak szól. Természetesen ennek a kegyelemnek a rendelkezését és fokozatait Isten jóakaratra bízta. Nem akarja, hogy úgy tekintsünk a misztikus életre, mint valamire, amit magunkban felkelthetünk. Ez Isten ajándéka, és mindig is az marad, de Isten a mi természetünket tette fogékonnyá rá. Nem akarja, hogy figyelmen kívül hagyjuk ezt a fogékonyságot, hogy elhanyagoljuk a benne való fejlődést és annak olyan akadályoktól való megszabadítását, amelyek csökkentik a bennünk való működését. Ehhez a negatív irányú felkészüléshez hozzáadja az erények állandó gyakorlását, ami pozitívabb. Itt világosan látszik, hogy milyen szoros rokonságban áll egyrészt Szent Terézzel, másrészt Ruysbroeckkel; nyilvánvalóan mindketten hatással voltak rá. A Devotio Moderna, amelyet Geerte Groote a maga ősi és legnemesebb felfogásában Ruysbroecktól vett át, ebben a tekintetben Szent Teréz is átvette. Különösen igaz ez arra a gondolatra, hogy az ember nem maradhat tétlen és nem bízhat mindent Istenre, hanem az erény és a szentség gyakorlásában való állandó tevékenység az első és elengedhetetlen előkészület a misztikus élet magasabb fokozataihoz.

A rend egy iskola; egy család.

Rendünk egy tanteremhez hasonlít, amelyben az erénynek ezt a gyakorlatát elsajátítjuk, vagy egy nagy családhoz, amelyben a tagok együttesen törekednek egy közös cél felé, nagyobb könnyedséggel, mint amekkora egyéni erőfeszítéssel lehetséges. A lelki életben éppúgy nem nélkülözhetjük az oktatást, a tanárokat és az útmutatást, mint a hétköznapi életben. Kivétel, ha Isten nem hívja segítségül egy közösség vagy egy rend emberi segítségét, hogy választottait a szentség magaslataira emelje. Ezért olyan jelentős, hogy az Egyházban a misztikának vannak iskolái, mindegyik a maga hagyományaival, mindegyik más-más utat követ, de mindegyik egy központi pontból indul ki, amely maga Isten, és egy célhoz vezet, amely ismét nem különbözik Istentől. Isten a természetben nagy gazdagságot és sokféleséget akart. A lelki életben is sokféleséget akar, a tehetségek sokféleségéhez és a formák gazdagságához igazodva, amelyekben kegyelmeit közvetíti. Így a Kármel-hegyi rendet is előre látva hívta életre és árasztotta el kegyelmekkel. Feladata az lett volna, hogy a misztikus élet iskoláját alakítsa ki, egy nagyon személyes bélyeggel, amelyet a rend vezetői megőriznek, hogy a rend megfeleljen sajátos hivatásának. Amikor Isten átülteti a Kármel kertjébe a fiatal csemetéket, amelyek virágként nyílnak majd ki számára; amikor a Rendbe hív annyi friss, buzgalomtól izzó fiatal lelket, akkor azt kívánja, hogy a Rend gondoskodjon ezekről a lelkekről.

Isten bölcsességének ragyogása.

Ezután János testvér nyíltan elismeri, hogy buzgón szeretné megismertetni Isten bölcsességének ragyogását, amely mérhetetlenül többet akar tenni az emberben, mint amennyit tesz, de az ember által kínált akadályok és az ember gyakori méltatlansága akadályozza. Annak azonban, aki kellő tiszteletet tanúsít, Isten Bölcsessége kedves. Minden választottját meg fogja tölteni kincseivel, gyönyörűségével, ajándékaival. Elárasztja őket, és megjutalmazza őket önmaga teljes élvezetével. Minél kevesebbet törődnek vele, annál több részük lesz belőle. Többnyire nem gondolnak rá, különben ezerszer odaadnák életüket Istenért. Valójában szinte már önmagukon túl élnek, egészen Istenbe burkolózva. És a testük alá van vetve a szellemüknek.

Az ima különleges formája, a "törekvés".

Ennek elérése érdekében a tisztelendő testvér ragaszkodik továbbá az imához és az elmélkedéshez, az ima egy olyan formájához, amelyet az ima folytatásának és állandó gyümölcsének nevezhetnénk. Hendrik Herp, Ruysbroeck ferences tanítványa használta először ezt a szót, amelyet Szent Sámson János vett át iskolájában, nem mint önmagában újdonságot, de ebből a szempontból még soha nem hangsúlyozta. Szent Szampson János átvette az imádságnak ezt a formáját, amely oly tökéletesen megfelel a régi szerzetesek és a karmeli remeték hagyományainak is. Az Izsák apáttal folytatott beszélgetésében Kázmér az ejakulációk és aspirációk használatáról beszél. Szent János vén Szent Szampusz továbbfejlesztette ezt a gyakorlatot oly módon, amelyet valóban mesteri mesterségnek lehet nevezni. Megtanított minket az imádság e formájának teljes szépségére, és használatba vette. Hendrik Herp-pel együtt toegeestingnek, felemelésnek vagy "aspirációnak" nevezi, és az utóbbi szónak sajátos jelentést tulajdonít. Ez egy gyakorlat a mi részünkről, és ugyanakkor rendkívül

hatékonyan tartja abban, hogy részesüljünk az isteni kegyelem bőségének áradásában, mert oly nagymértékben fejleszti a kegyelem iránti fogékonyságunkat, és teljesen megnyitja szívünket Isten előtt. Ez nem egyszerűen egy szeretetteljes párbeszéd; ez csak a kezdet és a kezdet. Ez egy szárnyalást jelent Isten felé, egy láng fellobbanását szerető és izzó szívünkből. Ez egy újra és újra megismételt kísérlet arra, hogy minél szorosabban egyesüljünk Istennel, vagy inkább arra, hogy megreformáljuk magunkat Istenben, és hozzá igazodjunk. Ez egy készlet, egy vágy, hogy elveszítsük magunkat Istenben, és Isten nem taszít el minket. Magához vesz bennünket, és mi egy lélekké növekedünk, az Ő szellemével töltődünk be, az Ő életét éljük. Milyen figyelemre méltó! Vágyakozunk Isten után, mert beteltünk az Ő szellemével, önmagával. És mivel beteltünk Vele, egyre jobban vágyunk arra, hogy betöltsön bennünket; keressük Őt, és így Ő egyre jobban betölthet bennünket. Ez a gyakorlat túlmutat minden megértésen, túlmutat minden szeretetmegnyilvánuláson, azonnal Isten felé törekszik, és nem más a célja, mint hogy eggyé váljunk Vele. Mivel az értelem és a szeretet ennek a "törekvésnek" vagy "felemelkedésnek" az alján áll, ott foglal helyet, az ember mégsem gondol sem az értelemre, sem a szeretetre, hanem csak arra, hogy annak gyümölcsét, az egyesülést gyűjtse. Mindazonáltal a növekedésben ez egy gyakorlat, és sokféle lépcsőfokot lehet megkülönböztetni benne.

A törekvés négy lépcsőfoka.

Az első lépés önmagunk és az egész teremtés feláldozása Istennek. Ennek során a legjobb, ha az egész felajánlást egyetlen gondolatra összpontosítjuk; arra, hogy minden az Övé, anélkül, hogy külön figyelmet fordítanánk az Ő kezének egy-egy konkrét művére. Istent kell látnunk, nem a teremtményt; a teremtményt csak annyiban, amennyiben az szükséges ahhoz, hogy felemelkedjünk Istenhez. A második lépés az Ő ajándékaiért való kérés; hogy Ő, aki képes adni, adja meg azokat; hogy Ő, aki gazdag és hatalmas, terjessze ezt a ragyogást. A harmadik lépés önmagunk Istenhez való hasonlatossá tétele, azáltal, hogy szenvedélyesen szeretjük Őt, és azt kívánjuk, hogy mindenki fogadja el ezt a szeretetet, és szítsa fel önmagában. az utolsó lépés önmagunk tökéletes egyesülése Istennel. Ez magában foglalja az összes előző lépést, de egy magasabb szinten.

Mindez korántsem könnyű, ezért a testvér teljesen megérti, hogy a siker nem jön egy csapásra, de azt kívánja, hogy nagy erőfeszítéseket tegyünk. Fokozatosan sikerülni fog. A gyakorlatot úgyszólván egyre jobban lehet fokozni, míg végül valami olyanná nem válik, mint Isten közvetlen látása vagy megragadása, és annyira megszokottá válik, hogy második természetévé válik. Minden képzet eltűnik; minden fölött azonnal Istenhez jutunk. Csakhogy ezt nem szabad olyan messzire vinnünk, hogy Krisztus emberségét ki akarjuk zárni az Istenhez való felfelé repülésünkből. Ő mindig a mi közbenjárónk, a mi közvetítőnk marad.

Tudás a nem-tudás által.

Az Istennel való egyesülésre vonatkozólag lelkünk legfelsőbb részeiben a tiszteletreméltó János a legjobban szeret beszélni a mindent felülmúló, mindent meghaladó, mindenre kiterjedő szemlélődésről, amely az ő kifejezése szerint az alanyt egészen a tárgyba vonja, tökéletesen egyesíti

az alanyt a szeretett tárggyal, és anyyira magával ragadja az alanyt a tárggyal, hogy az egyiket a másik teljesen birtokba veszi. Ebben csodálatos cserélődést lát. A lélek elveszíti önmagát Istenben. Értelme, teljes zavara a leggazdagabb eszméje. Rájön, hogy úgy fogja megismerni a Legmagasabbat, hogy nem érti meg, amit megismer. Gyakran nem tud róla beszélni, és nem talál szavakat arra, hogy kifejezze azt, amit mondani akarna, ha bármit is közölnie kellene vagy közölnie kellene a kimondhatatlanból. Így a lélek számára egyszerre fény és sötétség. Így azok, akiknek Isten a legmagasabb értelmet adta, érthetetlen nyelven beszélnek, és csak azok értik meg őket, akik ugyanilyen magasra emelkedtek. Különben is, az ilyen embereknek nem szabadna másként beszélniük másokkal, hacsak Isten nem akarja.

A Scintilla Animae.

A Kármel iskolájának igazi tanítványainak magas fokon önmagukba kell burkolózniuk, hogy lelkük legbelsőbb zugaiban megtalálják és találkozzanak Istennel. Ott megy Isten, hogy találkozzon velük. Ő növekszik az elmékedések által, amelyeket Neki szentelnek, és a szeretet által, amelyet Neki szentelnek. Ő addig növekszik lényük legbelsőbb mélységeiben, amíg már nem tudják Őt tovább elrejtteni, és Ő nem akar tovább rejtve maradni bennük. Szent Sámson János itt megújítja a régi elméletet a scintilla animae-ről, a lélek szikrájáról, a szünderézisről vagy mindennek az első és legegyszerűbb összegzéséről, amelyből minden kifejlődik, és amelyet fokozatosan ismerünk meg a maga gazdagságában, de amelyet mindig szem előtt kell tartani, mint az alapot és az első összefoglalást. A legbensőbb, legmélyebb, leglényegesebb részünkben Isten a mi létünk lényege, életünk élete, létünk oka és mindannak az oka, amit teszünk és amire képesek vagyunk. Ott Isten olyan, mint egy szikra a lelkünkben. Tüzet gyújtott bennünk - tüzet, amely fényt és meleget ad, tüzet, amelynek lángra kell lobbannia.

A résen áthidalt.

Amikor a Kármel iskolájában hallgatjuk Szent Sámson Jánost, és felfedezzük a második reformáció szellemét, örömmel tölt el bennünket. Ekkor merjük átlépni azt a szakadékot, amely egyesek szerint a két szemlélet között tágulni látszik és tágul is. Akkor halljuk, hogy a szakadék mindkét oldalán az erdőnek megvan a maga varázsa, hogy a madarak mindkét oldalon énekelnek, és énekük Istenről szól hozzánk. Látjuk, hogy a fák egymás felé hajolnak a szakadék túloldalán, és ágaik egymásba fonódnak. Fentről nem látszik szakadék, csak egy földi gyalogos áll meg egy pillanatra a szakadék előtt. Minél magasabbra emelkedik, annál keskenyebbnek tűnik a szakadék a szeme előtt. És amikor szárnyai megnőnek, akkor ágról ágra ugrál, míg át nem ér a szakadékon, és számára ez egy és ugyanaz a szép erdő, amelyben a madarak egy és ugyanazon himnuszt éneklük Isten tiszteletére.

Egy olyan tanítóval, mint Sámson János a reformációban, amelynek ő volt a lelke, és most is az, mi nem vagyunk ágak, amelyek elvesztették a régi törzs igazi természetét, hanem bennünk a régi törzs új virágot tud hajtani, ahogyan benne is.

A Rennes-i vak énekes, Szent Sámson János úgy énekel, ahogy a megvilágosodott énekes, Keresztes Szent János énekelt a toledói sötétségben.

A KARMELOVA MISZTIKA APOSTOLSÁGA

Szent Teréz a világot a Kármelbe vonzza.

Most, mint még soha, a világ szemei a Kármel felé fordulnak. Kertjében egy virág bontotta ki szirmait, amely olyan elragadó szépségű, hogy számtalan ember ide irányította lépteit, hogy megmaradjon abban a gyönyörben, ahol ilyen szép virágok nyílnak. Újra megvizsgálják e szépség titkait, és ismét felteszik maguknak a kérdést, hogy miben áll a Kármel gyönyörűsége. Ez az egy virág viszont annyi más virágra hívta fel a figyelmet, hogy a világot eltöltötte a Kármelben való élet csodálata, és mindenfelől új kolostorokat alapítottak, hogy a világot megtöltsék azokkal a szentélyekkel, amelyekben ilyen szent életet lehet élni.

Lisieux virágára, a Gyermek Jézus és a Szent Arcú Kis Szent Terézre gondolok, akinek neve bejárta a világot, akinek élettörténetét minden nyelvre lefordították, akit Isten arra hívott, hogy új fényt adjon a Kármel dicsőségének.

Életének jellemzői.

Néhány percben leírni egy olyan életet, amely ennyire tele van az Istennel való érintkezés bizonyítékaival, erényekkel és a kegyelem bőséges áradásával, szinte lehetetlen. Megpróbálom azonban röviden összefoglalni azt, ami életében a legjellemzőbb, és ami egyúttal a Kármel iskolájának egyik legkedvesebb és legbeszédesebb példáját mutatja.

Isten jelenlétének gyakorlása.

Az első helyen bizonyára az a vágy áll, hogy Istennel beszélgessen, hogy magasabb rendű életet éljen érte és általa. Alaposan megérti, hogy az élő Istennek, aki betölti az eget és a földet, és ugyanakkor legbensőbb szívünkben lakik, gondolataink és szeretetünk tárgyának kell lennie. Életében ezért a legszembetűnőbb az, hogy Isten jelenlétében él. Joggal ismételheti Illés próféta szavait: "Isten él, és én az Ő színe előtt állok". Hogy ezt elméjében megerősítse, ápolta a Szent Arc áhítatát, hívta magát utána, képzelte el magának. Ez felülmúlhatatlan eszköz volt, nemcsak ahhoz, hogy Istent emberként lássa, hanem ahhoz, hogy az Ő emberségén keresztül felemelkedjen az Istenséghez, és úgy éljen a Szentháromság kebelében, ahogyan Ő ott élt az örökkévalóságtól fogva.

Isten iránti szeretete.

Isten e szemlélésének eredményeképpen az Isten iránti szeretet ellenállhatatlan erővel fakad fel benne. Lelkét a szeretet lelkének nevezték, és ez így is van. Ez azonban nem vak vágy, hanem az intellektuális szemlélődésből, a hit által szerzett tudásból fakadó szeretet. Hogy szilárdak maradjunk az iránta való szeretetben, azt akarja, hogy folyamatosan szemléljük Isten műveit, és vegyük észre szeretetének bizonyítékait. Figyelemre méltó, hogy nagyon buzgón csodálja a természetet és földi teremtésünk gyönyörűségét, hogy gyönyörködik a virágok pompájában, a csillagos ég dicsőségében, de mégis azt kívánja, hogy mindezt rövid idő után hagyjuk el, hogy ezen keresztül emelkedjünk fel Istenhez. Ezek csak eszközök, nem pedig célok.

Alázatossága és egyszerűsége.

Az Isten színe előtti életéből, valamint az Ő hatalma és fensége iránti szeretetéből és csodálatából egy harmadik gondolat is fakad, amely figyelemre méltóan jól illeszkedik a Rend rendszerébe. A saját semmisségének eszméjére gondolok Istenhez képest, saját kicsinységének és jelentéktelenségének csodálatos tudatára, alázatosságára és arra, hogy önmagát csak gyermekként fogja fel. Ezzel a tulajdonsággal gyakran találkozunk a Rend idősebb szentjeinél, mivel az egyszerűség és az alázat a Rend különleges ismertetőjegyei. Hogyhogy Soreth Boldog János nem hangsúlyozta ezt a különlegességet? Gasquet bíboros igen lényegre törően rámutat azokra a tulajdonságokra, amelyek a Kármel Rendet megkülönböztetik a különböző más rendektől: *Simplices et sinceri*. A kis Szent Teréz élete valóban különös súlyt és erőt adott ennek a kifejezésnek. A különböző karmelita lelki szerzők oly gyakran mondják - és ez oly jól egyezik a mi szellemiségünkkel -, hogy a Rend nem arra hivatott, hogy nagy dolgokat tegyen, hogy beszéljenek róla, hanem hogy a hétköznapi dolgok jó elvégzésével, nagy beszéd és zaj nélkül tegye magát szerethetővé és vonzóvá; hogy bizonyos elvonultságban éljen Istennek és Istennel, inkább, mint az embereknek és az emberekkel; hogy értéket tulajdonítson annak, amit Isten jobban kíván, mint annak, amit az ember nagyra tart. A Kármel iskolájának első követelménye a csendes befelé fordulás, hogy Istenben és Istennel éljünk. Ebből a szemlélődésből fakad a kicsiség és a semmi, a szerénység és az egyszerűség érzése. "Ha nem leszek olyanok, mint a kisgyermek, nem mentek be a mennyek országába". A Kis Virág szentmise (október 3.) kollektívájában az Egyház kifejezetten említi Urunk e szavait, hogy Szent Teréz segítségével képesek legyünk lerakni szentségünk házána e nehéz, de szükséges alapjait.

Istenbe vetett bizalma.

Szent Teréz életének egyik paradoxona, hogy miközben kicsinek és gyengének mutatja magát, annak segítségét kéri, akinek erejében bármit megtehet. Reménye és bizalma csodálatos.

A "kis" dolgok jelentősége.

A második paradoxon az, hogy ez a szent azáltal, hogy figyelmet fordít a mindennapi élet leghétköznapibb dolgaira, és Isten szemével látja őket, nagyszerűvé és érdemessé teszi őket. A

leghétköznapibb életet élve, anélkül, hogy a legkevésbé is feltűnő lenne, tudja, hogyan tegye életét az erény leghősiesebb cselekedeteinek megszakítás nélküli sorozatává, és hogyan legyen folyamatosan Istennel elfoglalva. Mindezzel tökéletes összhangban, negyedszer, a kis Szent Teréz tökéletes átadását figyelhetjük meg Istennek. Ez mintegy eggyé vált kicsinységének és semmisségének tudatával.

Isten akaratának való megfelelése.

Teljesen Isten keze ügyében van, és teljesen átadja magát annak, amit az Ő Gondviselése elrendel. Arra törekszik, hogy a lehető legtökéletesebben megfeleljen az isteni akaratnak. Ebben Szent Mária Magdolna de Pazzi csodálatos példa volt számára a saját rendjében, és szeretett rajta elmélkedni. Ez utóbbi szent, rendünk egyik legnagyobb dicsősége, aki a misztikus szemlélődésben, mindenekelőtt a Szentháromság szemlélésében oly magasztos, örökké ismétlődött: "Ez Isten akarata". Ez számára teljesen végleges volt. A kis Teréz hasonló volt hozzá. Mélyen meg volt győződve és szilárdan meg volt győződve arról, hogy a lelki élet megaláztatás nélkül lehetetlen. Csakhogy a kis Szent Teréz számára nem volt jobb lehetőség az erkölcsösödésre, mint elfogadni mindent Isten kezéből úgy, ahogyan Ő küldte. Az állandó megfelelés nem olyan könnyű, de éppen ezért ez a legmegfelelőbb eszköze az erkölcsösödésnek és az elfojtásnak. Teljesen elzárkózott saját akaratától, és soha nem akarta azt játszani. A szirmait hullató rózsza képe különös varázsa volt számára. Minden levelét le akarta vetni, minden szirmát le akarta tépni, és az Úr útjára akarta szórni. Neki ezen az úton kellett jönnie; mintegy kényszeríteni akarta Őt, hogy jöjjön, és teljesítse azt a vágyát, hogy meglátogassa őt. Egyik kedvenc mondása ez volt: "Ha hűségesen kedveskedsz Neki az élet apró dolgaiban, akkor Ő kötve lesz, sőt, nem tud nem segíteni a fontosabb dolgokban." Jézus virága akart lenni, nem tétlenül ringatózni a szárán, hanem hogy Ő szedje le, hogy a szemei előtt meghaljon érte, hogy az Ő útjába szóródjon, és hogy megtapossák. Egy másik életszabályt is megtestesített számára egy ejakulációban vagy törekvésben: "Csak egy dologtól félek, hogy megtartsam saját akaratomat, Vedd el, Uram, mert csak azt választom, amit Te választasz".

Mária az ő ideálja.

Jellemének ötödik vonásaként szeretném megemlíteni, hogy a "Kis Úton" a Szűzanya volt az ideálja. Mária két szava mélyen bevésődött az emlékezetébe: -- "Íme, az Úr szolgálóleánya". Fiatal korától kezdve lelkes, gyermeki áhítattal viseltetett a Szűzanya iránt. Szobra ott állt előtte apai házában kis szobájában, és úgy tűnt neki, mintha mosolyogna rá. Azért lépett be a Kármel Rendbe, hogy az ő gyermeke legyen, és hogy utánozza őt különösen a Mi Urunkkal való egyesülésében. Ahogyan a Szűzanya élete hétköznapi volt, és a leghétköznapibb, mindennapi cselekedetek sorozatából állt, úgy kívánja Teréz is, hogy a saját élete ilyen legyen. Ha Isten ilyen nagy szemlélődéssel nézett le a Szűzanya aláátára, sőt le akart szállni hozzá, akkor Ő is örömmel nézne le rá, ha csak egy kicsit is igyekezne Máriához hasonlóvá válni. Mária fenntartás nélkül átadta magát Isten kívánságainak azáltal, hogy "Íme, az Úr szolgálóleánya. Legyen nekem a Te szavad szerint". Így a kis Teréz is fenntartás nélkül átadta magát Istennek, csak Neki akart tetszeni, csak Őbenne akart bízni, csak az övé lenni. Mint a Szűzanya, akit nem zavart, amikor Szent József nem értette meg az állapotát,

hanem Istenre bízta ennek a misztériumnak a magyarázatát, úgy a kis Teréz is határtalan bizalommal adott mindent Isten kezébe.

Isten is leszállt rá, ő is látta, hogy Isten szunnyad benne. Ő is ugyanolyan finomsággal akarta megízlelni az Istennel való egyesülést, mint amilyen finomsággal Mária élvezte ezt a gyönyört. De a vágy, ahogyan Isten leereszkedése a Szűzanyába egyszerre alázatos cselekedetre ösztönözte, Erzsébethez vezette, úgy Teréz is azt akarta, hogy az Istennel való egyesülés, az Neki való átadás az alázatos szeretet cselekedeteiben nyilvánuljon meg. Ezért szerette a legjobban, ha a Szűzanyát mint minden erény példáját dicsérik. Mit akar a Szűzanya a csodálattal, ha nem utánozzuk őt, és nem válaszolunk arra a nagy kegyelemre, amelyet Isten adott nekünk azzal, hogy őt példaképünké tesszük, és védelmezőnként adjuk nekünk? Ő tehát a Szűzanya kezébe helyezte magát a Kisded Jézussal, akivel egynek érezte magát. Ennek leírására a leggyermekibb képeket használta. "Amikor a ruhám a játéktól el van rongyolódva, és a hajam zilált, akkor jön a Szűzanya, és egyenesre húzza a pinaforámat, virágot tűz a hajamba, és így mehetek Jézushoz".

KÉT UTOLSÓ PONT

Első pont: Az imádság apostolsága.

Végül két olyan pont van a kis Szent Teréz életében, amely különös figyelmet érdemel, és amely a Kármel iskolájának egyik legkedvesebb képviselőjeként bélyegzi meg őt.

A Kármel iskolájának misztikája nem mondhatná magát igazi misztikának, ha nem lenne a maga sajátos módján apostoli. Lisieux-i Szent Teréz megmutatja nekünk a Kármel iskolája apostolkodásának igazi értelmét. "Misszionárius szeretnék lenni - mondja -, szerettem volna az lenni a Teremtéstől a világ végéig. Szeretném egyszerre hirdetni az evangéliumot minden földrészen, egészen a legtávolabbi szigetekig. Mindenekelőtt mártíromságot szeretnék. Egy kínzás nem elégítene ki, nem lenne elég. Mindet át akarnám élni. Nyisd meg, ó Jézus, az élet könyvét, amelyben a szentek cselekedetei vannak feljegyezve, szeretném mindet érted véghezvinni". De aztán eszébe jut, hogy Isten egy másik úton hívja őt az apostolkodás gyakorlására. Az apostolkodásra, mint Isten kegyelmének művére úgy kell tekinteni, mint Krisztus misztikus Testének művére, amelynek Isten a feje és a lélek, amelynek mi vagyunk a tagjai, akiket Isten éltet. Nem mindenkinek kell hasonló kötelességet teljesítenie. A szeretet adta Szent Teréznek a Kármel apostoli hivatásának kulcsát. "Megértettem - mondja -, hogy ha az Egyháznak különböző szervekből felépülő teste van, akkor a fő, a legszükségesebb szerv nem hiányozhat. Láttam, hogy szeretettől égő szívvel kell rendelkeznie. Megértettem, hogy csak a szeretet hozza mozgásba a végtagokat, hogy ha a szeretet kialudna, az apostolok nem hirdetnék többé az evangéliumot, a mártírok nem lennének hajlandók vérüket ontani. Megértettem, hogy a szeretet magában foglal minden hivatást. Az én hivatásom a szeretet. Megtaláltam a megfelelő helyemet az Egyházban. A szeretet leszek. Így leszek minden. Így vált valóra az álmom."

Nagy Szent Teréz gyakorolta előtte.

A hivatás, amely a kis Terézt annyira megragadta, nem csak az övé volt, még akkor sem, ha aligha értette meg valaki olyan jól, mint ő. Avilai Nagy Szent Teréz már az első református zárdájának alapításakor elmagyarázta ezt a hivatást nővéreinek. "Meggátolva abban, hogy Isten dicsőségét kívánva előmozdítsam, elhatároztam, hogy megteszem azt a keveset, ami hatalmamban állt, ti, az evangéliumi tanácsokat követni, amilyen tökéletesen csak tudtam, és az új apácákat, akik itt vannak, ugyanezre ösztönözni, bízva Isten nagy jóságában, aki soha nem mulasztja el megsegíteni azokat, akik elhatározzák, hogy mindent elhagynak érte; és remélve, hogy mindannyian, akik imádkozunk az Egyház bajnokaiért, a prédikátorokért és orvosokért, akik védelmezik, a legnagyobb erőnkkel segíthetjük Uramat, akit oly nagyon megsértettek - Krisztusban élő nővéreim, segítsetek kérni Urunkat, mivel e célból hívott össze benneteket ide; ez a ti hivatásotok, ez a ti feladatotok, ez a ti vágyatok; ide kell irányulnia könnyeiteknek, ide a ti kéréseiteknek. Ha imáitok, vágyaitok, ostromozásotok és böjtötök nem erre a célra irányul, akkor ne feledjétek, hogy nem azt a célt céloztátok meg és nem azt a célt valósítjátok meg, amiért Urunk itt összegyűjtött benneteket."

Itt láthatjuk, hogy Szent Teréz nemcsak ajánlotta nővéreinek az imádság apostolságát, hanem hivatásként adta azt nekik.

Mária Magdolna de Pazzi: Az apostoli ima másik modellje.

Hogy egy példát vegyünk a régi obszerváns rendből, felhívom a figyelmet a nagy olasz misztikusra, Szent Mária Magdalen de Pazzira, a firenzei kolostorból. Bárcsak lenne alkalmam hosszabban beszélni lelki életéről és misztikus műveiről, de az idő nem engedi. Ezzel kapcsolatban azonban elmondom, hogy mindenekelőtt az volt a hivatása, hogy imádkozzon és vezekeljen azért, hogy az Egyház minden osztálya, a hívők, a papok, a laikusok, sőt még az eretnekek és a pogányok reformját is elérje. "Azt kívánom - mondja -, hogy felajánljam Neked, ó Istenem, minden teremtményt osztályról osztályra. Bárcsak lenne erőm összegyűjteni minden hitetlent, hogy Egyházad kebelébe vezessem őket. Imádkoznék hozzá, hogy megtisztítsa őket hűtlenségüktől, hogy új életet adjon nekik". Tűzvillanásokkal és szenvedélyes hangsúlyokkal árasztja ki Istenhez intézett imáját a Golgota szent áldozata által megváltott lelkek üdvösségéért.

Kontemplatív kolostorok, missziós segédeszközök.

A Kis Virág arról álmodott, hogy meghódítja a világot Istenért, és hogy megvalósítsa ezt az álmot, belépett egy kolostorba, ahol teljesen elzárkózott a világtól, majd örömtől elragadtatva kiáltotta, hogy álma valóra vált. Ezt csak az értheti meg, aki behatolt Isten kegyelmének titkaiba; aki megérti, hogy a kegyelemért való imádkozásban és életünknek a golgotai áldozattal való egyesülésben való feláldozásában nyerjük el Isten kegyelmét. Ebben áll a lelkipásztorkodás és a missziós munka fő része. Ez a tevékeny és szemlélődő élet legcsodálatosabb és legbelsőbb egyesülése, nem egy személyben, hanem abban a misztikus Testben, amelynek mindnyájan tagjai vagyunk. Örülnünk kell annak, hogy

Krisztus misztikus Testének egysége még a világtól teljesen elzártan, Isten szolgálatában töltött, legelzárkózottabb életet is újjáteremti, és alkalmassá teszi a missziós munka számára, amelyből az mindig új nedvet meríthet Isten kegyelméből. Ez a gondolat vezetett a Kármel alapításához a missziós országokban is. A többi áldozaton túl ezek a nővérek feladják hazájukat és éghajlatukat, és egy életre búcsút vesznek szüleiktől, rokonaiktól és barátaiktól. Ez a gondolat vonzotta a kis Terézt vágyakozásában Indokínába. "Itt - írja -, itt szeretnek engem, és ez a szeretet nagyon édes számomra. De éppen ezért álmodom egy zárdáról, amelyben ismeretlen leszek, amelyben a szív száműzetését is el kell viselnem. Szeretnék Hanoiba menni, sokat szenvedni a jó Istenért. Szeretnék odamenni, hogy magányos legyek, hogy ne legyen egyetlen vigaszom, egyetlen örömöm sem a földön."

Egyébként ezeknek a kolostoroknak a látványa a missziókban életben tartja az imaapostolság értékének gondolatát, mind azok számára, akik gyakorolják, mind azok számára, akik kívül maradnak. Építő látni, hogy maguk a misszionáriusok hogyan versengenek egymással a kármelita kolostorok alapításáért: hogy a pápák és püspökök hogyan ragaszkodnak e házak építéséhez; hogy a pápa, hogy ezt a gondolatot előmozdítsa, a kis Szent Terézt minden missziós munka, valamint az egyházak újraegyesítésének munkájának védőszentjévé tette.

Utánoznunk kellene a kis Virágot.

Ennek arra kell ösztönöznie mindazokat, akik a Kármel lelki életére hivatottak, de különösen azokat, akik most nem, vagy már nem tudnak aktívan részt venni az Egyház apostolkodásában -- hogy a szemlélődést tekintsék a Rend jobbik részének, és arra kell ösztönözniük, hogy a lehető legszigorúbban kövessék a szemlélődő életet, Isten nélkülözhetetlen áldását lekérve a többiek tevékenységére.

Lisieux kis kolostorából Szent Teréz a folyosók seprésével és mosogatással, az oratórium takarításával és a kertben végzett munkával, a betegek ápolásával és a rászorulóknak segítségével, a megfelelő időben való tanulással és olvasással, amit az elme fejlődéséhez szükséges, hirdette "Kis útját". Így hódította meg a világot. Nem csoda, hogy a Kármel iskolájának ez a belső életről alkotott felfogása, amelyet az Egy lélek története című művében lefektetett, ezeket vonzott a Kármelbe, hogy rohanó, rohanó korunkban magasan áll, mint világítótorony a háborgó tengeren.

Második pont: Apostolságának folytatása halála után.

Amikor a Földközi-tenger gyakran viharos hullámaiból felnézünk a Kármelre, amely páratlan szépségben, mint biztonságos menedékhelyet emeli derűs magasságát, akkor a Kis Teréz képe int bennünket, hogy ott szálljunk partra és pihenjünk meg; akkor az ő keze az, amely megkondítja csendes kápolnájának harangjait, és meghív bennünket, hogy vele imádkozzunk.

A történelem leírja, hogy Szent Lajos, Franciaország királya keresztes hadjárata során a Kármel lábánál orkán érte utol, és hallotta a harangok harangzúgását, amelyek a szerzeteseket hívták az éjszakai órákra; hogyan szállt partra, és csatlakozott az atyákhoz imáikban. Távozásakor hat szerzetest vitt magával, hogy kolostort alapítson a fővárosában.

Ti is a Szentföldre, Isten földi országába tartotok. Engedélyt kaptam, hogy megkongassam nektek a Kármel harangjait, hogy meghalljátok a hangokat, amelyek az imádságról és az apostolkodásról, az imádságról beszélnek e Szent Hegy oldalában. Lépjetek ti is partra egy pillanatra, hogy csatlakozzatok ehhez az imádsághoz, és vigyétek magatokkal a Kármel szellemét, hogy élővé tegyétek azt országotok fővárosában, gondolataitok országában, életek középpontjában.

Lisieux-i Szent Teréz azt mondta, hogy halála után rózsákat szórna a földre. És mi másnak a rózsza a jelképe, ha nem az Isten iránti szeretetnek, akinek ő rózsává akart válni, egy rózsává, amely szirmait hullatja Isten útján a világon keresztül?

A Kármel a bokrok és virágok hegye. a Kármel gyermekei teljes kézzel szórják ezeket a virágokat a földre. Szent Teréz ilyen képe széles körben elterjedt. A szent széles körben szórja szét a virágokat, amelyeket a Szűzanya, minden kegyelmek közvetítője kezéből kap. És ez a második figyelemre méltó pont a Kis Virág életében: a halála után is folytatódó tevékenysége.

A Kármelita Miskönyvben a Kármel-hegyi Szűzanya ünnepének előszavában olvassuk annak a kis felhőnek a jelentőségét, amelyet Illés a Kármel-hegyről látott a tengerből felbukkanni. "Aki a tengerből kiemelkedő kis felhőn keresztül megjövendölted a Szeplőtelen Szűz Máriát a Boldogságos Elának, mint prófétának, és azt akartad, hogy a próféták fiai mutassanak neki áhítatot." A próféták fiainak. Illés meglátta őt, és vele együtt mindannyian felnézünk rá. Kezét virággal töltötte meg, és elhozza Isteni Fiát, minden szépség és kegyelem forrását. Azokra, akik imádkoznak, a megváltó eső első cseppjei szállnak le, az isteni kegyelem rózsái.

Mária, a Kármel Anyjának lábainál látom, amint Szent Terézzel együtt térdel imádkozva a sok szent és áldott nőt és férfit, akik az előző századokban a Kármel virágai voltak. Az ő példájuk virágai záporoznak ránk. De át kell ültetni őket lelkünk kertjébe.

A mi korunkban Szent Terézt, a "Kis Virágot" választották meg, hogy ezt az esőt minden eddiginél bőségesebbé tegye. Adja nekünk a Kármel Anyjának kezéből, a Szent Hegyről a rózsákat, amelyekre lelkünk kertjében szükségünk van. A Kármel prófétájának kettős lelke édes illatával töltse meg szívünk kertjét. És Isten járjon annak édességében.

"Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják az Istent".

(c) The Carmelite Press, Darien, Illinois, 1986.